

Raadsvergadering	
Volgnummer	149-2015
Onderwerp	Integraal Huisvestingsplan Kindcentra Maastricht 2015-2024
Programmanummer	9 Onderwijs
Registratienummer	2015-41132
Collegevergadering	01-12-2015
Portefeuillehouder	Wethouder Damsma
Organisatieonderdeel	BO Sociaal
Behandelend ambtenaar	JMW Jegers Telefoonnummer: 043-350 3124 jan.jegers@maastricht.nl
Bijlagen	bijlage 1 Raadsbesluit bijlage 2 IHP Kindcentra Maastricht 2015-2024 bijlage 3 Verordening Onderwijshuisvesting (gewijzigde bijlage met normbedragen) bijlage 4 Raadsinformatiebrief Programma OHV 2016 bijlage 5 Geaccordeerde CN Onderwijshuisvesting 2016
Ter inzage in raadsportefeuille	-

AAN DE GEMEENTERAAD

Samenvatting

De 35 basisschoollocaties, diverse peuterspeelzalen en kinderopvangcentra, worden in Maastricht de komende 10 jaar geleidelijk samengevoegd tot integrale kindcentra. Een integraal kindcentrum is een voorziening voor kinderen van 0-13 jaar, waar zij gedurende de dag (bijvoorbeeld tussen 7 uur en 19 uur) komen om te leren, spelen, zich te ontwikkelen, te ontspannen en ontmoeten. Dit qua omvang voor Nederland unieke plan is in eendrachtige samenwerking tussen de schoolbesturen (in afstemming met het peuterspeelzaalwerk en de kinderopvang) en de Maastrichtse wethouder van onderwijs tot stand gekomen. Enerzijds ingegeven door noodzaak (door ontgroening staat ruim een kwart van de scholen leeg), maar anderzijds uitmondend in meer kwaliteit in kinderopvang en basisonderwijs en een gezondere financiële positie voor alle betrokken partijen. De gemeente investeert ruim 16 miljoen euro. Het integraal huisvestingsplan dat is opgesteld wordt binnenkort besproken door de gemeenteraad en in januari voorgelegd aan de raad ter besluitvorming.

Beslispunten

1. Vaststellen van het Integraal Huisvestingsplan Integrale Kindcentra Maastricht 2015-2024.
2. Voor de realisatie van het IHP is een bedrag benodigd van € 16.235.000 incl. btw. waarvan:
  - voor de 1e fase 2015-2019 € 10.085.000 incl. btw wordt gedekt vanuit het bestaande investeringsbudget Onderwijshuisvesting en het restant door uw raad integraal wordt afgewogen bij de Kaderbrief 2016.
  - voor de 2e fase 2019-2021 € 3.050.000 incl. btw te dekken uit het MJIP, waarbij de integrale afweging door uw raad plaatsvindt bij Kaderbrief 2017/2018.
3. Vaststellen van (de nieuwe) bijlage IV –Normbedragen voor vergoeding en indexering 2016 behorend bij de Verordening voorzieningen onderwijshuisvesting 2015, onder gelijktijdige intrekking van de op 31-10-14 vastgestelde bijlage IV.

1. **Aanleiding, bevoegdheden en context**

Het fenomeen ontgroening in de demografische transitie die Maastricht doormaakt, heeft geen verdere uitleg nodig, maar vraagt wel om een aanpak. De problemen voor schoolbesturen zijn door de terugloop van leerlingen (gemiddeld 2,5% per jaar) de afgelopen jaren alleen maar toegenomen. Minder leerlingen, betekent minder inkomsten. Maar aan de kostenkant ontstaan hogere personeelskosten (meer dan de rijksvergoeding, omdat de gemiddelde personeelslast hoger wordt doordat jonge leerkrachten afvloeien en daardoor de gemiddelde leeftijd van het personeel stijgt) en hogere huisvestingskosten (omdat gemiddeld 22% leegstand in de schoolgebouwen in stand gehouden wordt). Deze leegstand loopt naar 2024 zelfs op tot 28%! Extra kosten die uiteindelijk onttrokken worden aan het primaire proces, dus aan de kwaliteit van onderwijs.

De ontgroening is niet van vandaag. Via koude sanering zijn de afgelopen jaren al 14 scholen in Maastricht gesloten en zijn er momenteel enkele scholen in hun voortbestaan bedreigd.

Concurrentie tussen schoolbesturen in de slag om de leerling is uitgewerkt en heeft te lang verlamd gewerkt op vele andere processen die om nauwe samenwerking vragen, waarvan Passend Onderwijs, in de afstemming met de gemeentelijke jeugdhulp, de belangrijkste is. Een transitie die ook weer consequenties voor onderwijshuisvesting heeft omdat de aantallen leerlingen in het speciaal onderwijs zullen afnemen en meer kinderen in het regulier onderwijs zullen blijven.

Daarnaast zijn er ook teveel (onrendabele) door de gemeente gesubsidieerde peuterspeelzalen die weer in concurrentie staan met de dagopvang in de Kinderopvang, die naast de ontgroening ook nog zwaar te lijden heeft gehad onder vraaguitval tengevolge van rijksbezuinigingen op de kinderopvangtoeslag, de economische crisis en de concurrerende gemeentelijke subsidie van gratis dagdelen in het peuterspeelzaalwerk.

Door peuterspeelzaalwerk en kinderopvang conform rijksbeleid te harmoniseren ontstaat er één voorschoolse partner (kinderopvang) om met scholen de Kindcentra vorm te geven.

2. Gewenste situatie

De portefeuillehouder onderwijs heeft het initiatief genomen om samen met de schoolbesturen en de partners in kinderopvang en peuterspeelzaalwerk, te komen tot een visie op een toekomstige pedagogische basisinfrastructuur voor kinderen van 0-13 jaar.

In het Manjefiek akkoord van 25 mei 2011 zijn deze partijen al de intentie overeengekomen om een goede spreiding van kwalitatief hoogwaardige Integrale Kindcentra in Maastricht te realiseren. Een tweetal jaren is vervolgens in een Programmateam IKC hard gewerkt aan de uitwerking van deze intentie, echter met wisselend succes.

Vandaar dat de portefeuillehouder in 2014 een vervolgstap heeft gezet om het proces op weg naar Integrale Kindcentra te versnellen en te borgen. Onder gemeentelijke regie is het proces in drie delen gesplitst:

- Opstellen van een Integraal Huisvestingsplan met de schoolbesturen, zodat de gemeente haar eigen (toekomstige) vastgoedpositie kan bepalen bij aanvragen die door schoolbesturen worden gedaan voor het Programma Onderwijshuisvesting.
- Het kwalitatief en financieel volledig harmoniseren van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang, door overname van de peuterspeelzalen van STEPS door vier kinderopvangaanbieders.
- Het opstellen van een Lokale Educatieve Agenda en verbreden van het stedelijk coördinatiepunt Dagarrangementen (KIX).

Het resultaat van de eerste stap, een Integraal Huisvestingsplan Integrale Kindcentra 2015-2024 voor Maastricht ligt nu ter vaststelling door de Gemeenteraad voor.

3. Argumenten

De bijdrage van Kindcentra aan een duurzame toekomstbestendige ontwikkeling is tweeledig. Aan ene kant is het de bedoeling om na een fase van koude sanering van scholen en steeds verder gaande segregatie, een nieuwe 'duurzame' kwaliteitsimpuls te geven aan de pedagogische basisinfrastructuur in de stad die letterlijk de basis vormt voor het realiseren van de ambities van Maastricht Kennisstad. Daarnaast zal het wegwerken van bijna 25% leegstand in de schoolgebouwen, door scholen en voorzieningen samen te voegen en te concentreren op wezenlijke plekken in de stad, een wezenlijke bijdrage leveren aan het verduurzamen en verbeteren van het resterend maatschappelijk vastgoed dat gebruikt gaat worden voor Kindcentra. Het verlaten en sluiten van slechte gebouwen zal de financiële positie van schoolbesturen (materiële instandhouding gebouwen)

met ruim 10 miljoen euro verbeteren, die vervolgens geïnvesteerd kunnen worden in de ontwikkeling van onze kinderen.

Het duurzaam aanpassen, moderniseren, ver(nieuw)bouwen van scholen tot toekomstige Kindcentra, zal ook tot een verbetering van de fysieke gesteldheid van de schoolgebouwen leiden. Dit zal de gezondheid van kinderen ten goede komen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan een verbeterd binnenklimaat. Dit zal ook bijdragen aan het invullen van de Green Deal tussen rijksoverheid, gemeenten en onderwijspartijen.

Anderzijds kan het aanbod van een Kindcentrum, het dagarrangement dat ouders geboden wordt, een wezenlijke bijdrage leveren aan de gezondheid van kinderen. Rust en regelmaat in de opvang maar ook thema's als gezonde voeding, veiligheid, bewegingsonderwijs/sport en cultuurparticipatie zullen een steeds belangrijkere rol gaan spelen in de wijze waarop school en kinderopvang, vanuit één pedagogisch plan en als één team, onder één leiding, zich als Kindcentrum zullen profileren en mogelijk onderscheiden van andere Kindcentra.

Als werkplaats van jeugdhulp in de buurt kan in afstemming met de Jeugdhulpkaders onder de regie van de gemeente, passend onderwijs voor alle kinderen zo dicht mogelijk bij thuis en passende zorg en ondersteuning aan het gezin geboden worden. Er kan veel winst geboekt worden door goede afstemming in de vroegsignalering en geboden ondersteuning/zorg in de leeftijd van 0-6 jaar.

4. Alternatieven

Het enige alternatief voor sturing en regie op de concentratie van voorzieningen is koude sanering van voorzieningen die uiteindelijk door schoolbesturen gesloten moeten worden omdat ze onder de opheffingsnorm belanden.

5. Financiën

Het gepland sturen op de concentratie van voorzieningen betekent niet wachten op 'de fit' van het afnemend leerlingenaantal in een beoogd gebouw, maar daar sneller en bewust naar toe werken. Daarvoor moet een deel van de overblijvende schoolgebouwen voor Kindcentra aangepast worden. Door nieuwbouw/(ver)nieuwbouw/renovatiekosten van de gemeente te combineren met middelen van schoolbesturen voor binnen- en buitenonderhoud (gedecentraliseerd) en inrichtingskosten van de kinderopvang kunnen Kindcentra sneller gerealiseerd worden.

De balans tussen snelheid van realisatie en financiële mogelijkheden van de gemeente is opgezocht. Vandaar dat de realisatie van het IHP waarvoor € 16.235.000 incl. btw. nodig is, is opgesplitst in twee fases:

In de eerste fase van 2015-2019 wil de gemeente € 10.085.000 incl. btw investeren vanuit het bestaande investeringsbudget Onderwijshuisvesting en het restant door uw raad integraal wordt afgewogen bij de Kaderbrief 2016.

Voor het plaatsen van tijdelijke noodunits ad € 280.000 incl. btw vindt de dekking plaats via de exploitatiebegroting Onderwijshuisvesting.

Voor de tweede fase van 2019-2022 (betreft IKC Scharn en IKC-West) wordt voorgesteld € 3.050.000 incl. btw te dekken uit het MJIP, waarbij de integrale afweging plaatsvindt bij de Kaderbrief 2017/2018.

De kostenramingen zijn gebaseerd op de huidige inzichten van de leerlingenaantallen en de landelijke normbedragen. De definitieve bedragen per IKC worden in het desbetreffende Programma Onderwijshuisvesting van enig jaar opgenomen en kunnen mogelijk leiden tot hogere kosten. Indien dat aan de orde is, zal er een aangepast voorstel aan college/raad worden voorgelegd.

6. Vervolg

De gemeente voert formeel elk jaar OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg) met schoolbesturen over het Programma Onderwijshuisvesting. In dit overleg zal de gemeente de realisatie van het IHP volgen.

Daarbij zullen de ontwikkelingen rond ontgroening, schoolpopulaties en nieuwe inzichten bij schoolbesturen, steeds opnieuw bekeken en gewogen worden. Daarmee aangevend dat onderhavig IHP een dynamisch document is, dat de komende jaren op basis van voortschrijdend inzicht per locatie aangepast zal kunnen worden. Daarbij zal de gemeente steeds de volgende met de schoolbesturen overeengekomen uitgangspunten hanteren:

- Handhaven en realisatie van de inhoudelijke uitgangspunten van het Manjefiek Akkoord en de uitwerking daarvan zoals vervat in het IHP Kindcentra Maastricht 2015-2024
- De feitelijke leerlingenaantallen/prognoses en ontwikkelingen in leerlingenstromen
- De op dat moment geldende en te hanteren normbedragen en kwaliteits-, veiligheids- en milieueisen met betrekking tot onderwijshuisvesting
- De reële werkelijke kostenopbouw rekening houdend met de op moment van uitvoering geldende marktprijzen/doelmatigheid/rechtmaticheid
- Tweejaarlijkse bijstelling van de investeringsbegroting op basis van de realisatie.

De portefeuillehouder onderwijs zal de Raad steeds actief informeren over deze inzichten en wijzigingsvoorstellen en jaarlijks het Programma OHV ter vaststelling voorleggen.

Elke concrete stap in dit IHP is onderhevig aan de wettelijk verplichte trajecten ten aanzien van fusie, overdracht of opheffing van scholen. De schoolbesturen zullen daarbij de verplichte inspraaktrajecten met GMR en MR'en moeten doorlopen. Daar waar nodig zal de gemeente op verzoek een advies

aan de MR'en via een verplichte Fusie-effectrapportage geven. Bij het besluit om een openbare school te sluiten of te verplaatsen zal altijd instemming van de Raad nodig zijn.

Jaarlijks konden de besturen van het basis- en speciaal onderwijs voor voorzieningen in de huisvesting (nieuwbouw, uitbreiding, aanpassing, herstel constructiefout, herstelschade en onderhoud) aanvragen bij de gemeente indienen om bekostiging door de gemeente te ontvangen. De procedure hiervoor wijzigt niet.

Vanaf 1 januari 2015 worden aanvragen getoetst aan de 'Verordening voorzieningen onderwijshuisvesting gemeente Maastricht 2015'. De gemeente blijft daarbij aansprakelijk voor uitbreiding, nieuwbouw en herstel van constructiefouten en herstel van schades.

7. Participatie

Het Integraal Huisvestingsplan Kindcentra Maastricht 2015-2024 is in principe een gemeentelijk plan. Het is echter een geweldige stap voorwaarts en vrij uniek in Nederland dat de gemeente dit plan heeft kunnen samenstellen in overeenstemming met alle schoolbesturen en daar waar nodig in afstemming met peuterspeelzaalwerk en kinderopvang. Dit betekent ook dat de gemeente samen met de schoolbesturen de communicatie over dit plan ter hand nemen.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,
De Secretaris, De Burgemeester,
P.J. Buijtels. J.M. Penn-te Strake.

Bijlage 1.

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d.1 december 2015., organisatieonderdeel BO Sociaal, no. 2015-41123;

gelet op In de Wet op het Primair Onderwijs is bepaald dat Gemeenten verantwoordelijk zijn voor financiering van de bouw en renovatie van schoolgebouwen.

BESLUIT:

1. Vaststellen van het Integraal Huisvestingsplan Integrale Kindcentra Maastricht 2015-2024.
2. Voor de realisatie van het IHP is een bedrag benodigd van € 16.235.000 incl. btw. waarvan:
  - voor de 1e fase 2015-2019 € 10.085.000 incl. btw wordt gedekt vanuit het bestaande investeringsbudget Onderwijshuisvesting en het restant door uw raad integraal wordt afgewogen bij de Kaderbrief 2016.
  - voor de 2e fase 2019-2021 € 3.050.000 incl. btw te dekken uit het MJIP, waarbij de integrale afweging door uw raad plaatsvindt bij Kaderbrief 2017/2018.
3. Vaststellen van (de nieuwe) bijlage IV –Normbedragen voor vergoeding en indexering 2016 behorend bij de Verordening voorzieningen onderwijshuisvesting 2015, onder gelijktijdige intrekking van de op 31-10-14 vastgestelde bijlage IV.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van

de griffier,

de voorzitter,

IHP Maastricht

November 2015

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Visie op onderwijs	4
2.1	Aan de basis: Manjefiek-akkoord	4
2.2	Wezenlijke ontwikkelingen	4
2.3	De consequenties voor onderwijs	5
2.4	Gedeelde visie op onderwijs	7
2.5	Kaders voor huisvestingsstructuur	9
3	Huisvestingsplan	10
3.1	Bestaande situatie	10
3.1.1	Onderwijs en kindfuncties	10
3.1.2	Huisvesting onderwijs	11
3.1.3	Ontwikkeling van de omgeving	11
3.2	Uitgangspunten huisvestingsscenario	13
3.2.1	Concept IKC's en lespunten	14
3.2.2	Wijkgericht en stedelijk	14
3.2.3	Minder posities	14
3.2.4	Gelijke winsten en tekorten	15
3.2.5	Verkaveling	15
3.3	Toetsingskader huisvestingsscenario	15
3.4	Een mogelijk huisvestingsscenario	16
3.4.1	Maastricht Noord-West	18
3.4.2	Maastricht Zuid-West en Binnenstad	21
3.4.3	Maastricht Noord-Oost	24
3.4.4	Maastricht Zuid-Oost	29
3.4.5	Speciaal (basis)onderwijs	32
3.5	Consequenties in uitvoeringsagenda (totaal)	33
4	Financieel	35
4.1	Exploitatieraming als 'dashboard'	35
4.2	Financieel resultaat huisvestingsplan (indicatie)	35
5	Implementatie	37
5.1	Samen communiceren	37
5.2	Dynamisch plan	37
	Bijlagen	38

1 Inleiding

In Maastricht is in 2011 het Manjefiek-akkoord gesloten met de schoolbesturen, kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en de gemeente Maastricht. In dit akkoord is gesproken over het opzetten van Integrale Kindcentra (IKC) en de spreiding daarvan over de stad. Gezamenlijk is een definitie opgesteld van IKC's als brede ontmoetingsruimten voor onderwijs, opvang, welzijn- en zorgfuncties.

Op basis van het Manjefiek-akkoord en rekening houdend met ontwikkelingen, hebben de maatschappelijke partners het voorliggende 'Integraal Huisvestingsplan Kindcentra Maastricht' (IHP) opgesteld. Aan de basis van dit IHP ligt een gezamenlijke, door partijen gedeelde opvatting over kwaliteit en toekomst van het primair onderwijs en maatschappelijke dienstverlening. Deze gedeelde *visie op onderwijs* geeft kaders voor de wijze waarop primair onderwijs in Maastricht georganiseerd kan worden, samen met andere maatschappelijke partners. Hierin zijn ook meegewogen de structuurwijzigingen rondom passend onderwijs, de harmonisatie van kinderopvang en peuterspeelzaalwerk, vernieuwingen in het jeugdbeleid alsmede het van rijkswege gewijzigde financiële beleid. De visie op onderwijs is vertaald naar een mogelijke *huisvestingsplan* dat een vergezicht geeft van een passende huisvestingsstructuur.

Aanvullend is een *uitvoeringsagenda* opgesteld, die inzicht geeft in de kaders voor de korte termijn studie- en ontwikkeltrajecten van geprioriteerde huisvestingsprojecten.

Het Integraal Huisvestingsplan Kindcentra Maastricht (IHP) heeft een reikwijdte tot 2025 en geeft inzicht in:

1. Een *visie op onderwijs* geeft kaders voor de wijze waarop het primair onderwijs en aanpalende kindfuncties in de gemeente Maastricht toekomstgericht georganiseerd kunnen worden conform ambitie IKC's. Hierbij is aandacht voor de visie van de maatschappelijke partners en beleid van de gemeente, alsmede voor ontwikkelingen aan de vraagzijde: 'wat ouders en kinderen willen', 'de manier waarop Maastricht zich ontwikkelt', 'wat scholen en kindpartners met elkaar kunnen', 'wat veranderend wetgeving vraagt' en andere ontwikkelingen.
2. Het *huisvestingsplan* vertaalt de visie in een passende huisvestingsstructuur. Dit plan geeft waarborging en stimulering aan bestaande en toekomstig te initiëren onderwijsactiviteiten en bijbehorende fysieke voorzieningen. Het huisvestingsplan formuleert een koers voor 2015-2025.
3. Het *uitvoeringsagenda* draagt de eerste prioriteiten aan voor de komende 5 jaar en benoemt hoe de betreffende IKC's concreet vorm krijgen.

Het voorliggende IHP is een 'richtinggevend document' voor de schoolbesturen, kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en de gemeente Maastricht. De gemeente Maastricht en de maatschappelijke partners willen de visie en bijbehorende plannen gezamenlijk realiseren.

2 Visie op onderwijs

De afgelopen jaren is duidelijk geworden dat door ontwikkelingen, de dienstverlening aan kinderen en burgers blijvend zal veranderen. De schoolbesturen in Maastricht willen ook in de toekomst uitstekend primair onderwijs blijven garanderen, passend bij de veranderende samenleving. Hiertoe hebben de schoolbesturen, samen met kindpartners, 'naar buiten gekeken'. De wezenlijk beïnvloedende ontwikkelingen en de consequenties voor de wijze van onderwijsuitvoering zijn verkend. Op basis van dit inzicht is een gedeelte 'visie op onderwijs' geformuleerd en geconcretiseerd in gezamenlijke doelen. Deze visie levert kaders voor het huisvestingsplan.

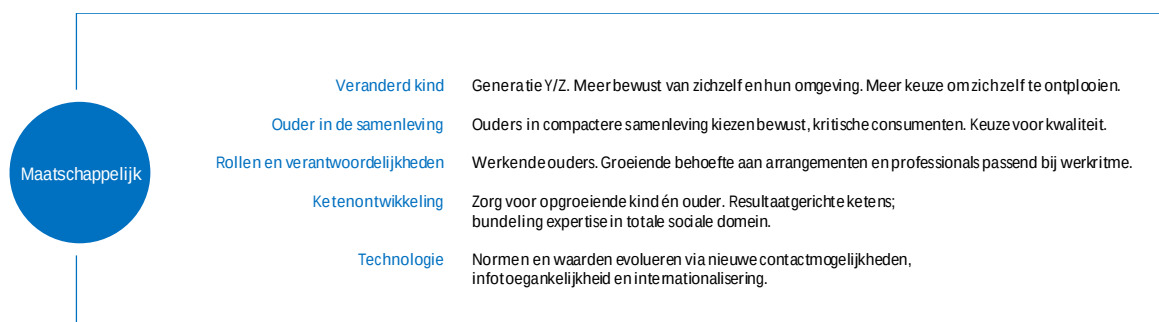
2.1 Aan de basis: Manjefiek-akkoord

De schoolbesturen, kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en de gemeente Maastricht hebben in 2011 een ambitie geformuleerd voor een gezamenlijke, hoogwaardige dienstverlening in Maastricht. Deze dienstverlening dient te worden uitgevoerd via een intensief netwerk van duurzaam te exploiteren locaties, waar de dienstverlening geïntegreerd kan plaatsvinden: Integrale Kindcentrum (IKC). De maatschappelijke partners hebben samen een definitie opgesteld van IKC als brede ontmoetingsruimten voor onderwijs, opvang, welzijn- en zorgfuncties. Daarbij hebben partners vastgesteld dat een IKC er in vele vormen is, waarbij telkens maatwerk moet worden geleverd, passend bij de omgeving.

De ambitie is vastgelegd in het Manjefiek-akkoord. Bij de besluitvorming rondom Manjefiek is de afspraak gemaakt om de principekeuzes uit te werken in uitvoeringsafspraken. Daar is in een programmacommissie over gesproken, maar door de verschuivende perspectieven en de verwachting van vergaande wettelijke maatregelen bleek het ingewikkeld om tot een passende planning te komen. In 2014 hebben de maatschappelijke partners vastgesteld dat er voldoende helderheid bestaat over in ieder geval de richting van de ontwikkelingen. Dat maakte het mogelijk en gewenst om met *nieuw elan* te komen tot een gemoderniseerde visie op dienstverlening en een concrete uitvoeringsagenda.

2.2 Wezenlijke ontwikkelingen

Onderwijs en ontwikkeling van kinderen vormen belangrijke pijlers van de maatschappij. Veranderingen in de samenleving en verwachtingen van ouders en kinderen leiden tot wijzigingen in de positie van onderwijs, opvang en zorg. Tegelijkertijd hebben veranderingen in dienstverlening aan kinderen invloed op de maatschappij. Verandering start vanuit beïnvloedende ontwikkelingen maatschappelijk, wettelijk en lokaal (voor gedetailleerde toelichting, zie bijlage 1):

2.3 De consequenties voor onderwijs

Gemeente Maastricht, de schoolbesturen en haar maatschappelijke partners spelen in op de ontwikkelingen en zien de volgende consequenties voor de inrichting van het primair onderwijs en maatschappelijke dienstverlening:

- **Van onderwijzen naar ontwikkelen van het individuele kind**
De basisschool is niet langer een plaats waar enkel overdracht van kennis aan groepen kinderen plaatsvindt, maar ook een plaats waar kinderen vaardigheden en talenten ontwikkelen. Onderwijs, kindfuncties en andere partners bieden meer ontplooiingsmogelijkheden voor kinderen en zijn meer georganiseerd vanuit de vraag c.q. behoefte van het kind.
- **Personaliseren: leren op maat**
De verschillen tussen leerlingen zijn een inspirerende uitdaging voor het primair onderwijs. Onderwijs moet in toenemende mate passen bij individuele leerkenmerken, voorkeuren en de persoonlijke mogelijkheden en belemmeringen. Personaliseren van onderwijs (-dienstverlening) betekent dat aanbieders een variatie en keuzevrijheid ontwikkelen in leervormen; leraarbegeleid, zelfstandig en zelforganiserend. Voortschrijdende technologische ontwikkelingen maken deze nieuwe flexibiliteit van leren mogelijk.
- **Methodische vernieuwingen en differentiaties**
Basisscholen bieden differentiatie in het aanbod van onderwijs en andere daarop aansluitende kindfuncties. Verscheidenheid wordt niet langer meer uitsluitend inhoud gegeven in denominatie, maar meer in pedagogisch-didactische concepten en accentverschillen op bijvoorbeeld sport, ict, techniek, internationaal profiel, kunst en/of cultuur. Op die manier kan onderwijsvrijheid opnieuw worden gedefinieerd, door ouders en kinderen de kans te geven om onderwijs te kiezen dat het beste past bij de specifieke kenmerken en talenten van het kind.

- *Complete, doorlopende en passende ontwikkelingslijn*
 Een basisschool staat midden in de maatschappij en fungeert steeds vaker als centrale schakel tussen de instellingen die van belang zijn voor de ontwikkeling van een kind. De samenwerkende instellingen bieden voor *alle* kinderen een samenhangend aanbod van opvang, educatie, zorg, ondersteuning en vrije tijd.
- *Samenwerken met en delegeren aan professionals in de keten*
 Inhoudelijke en functionele ketensamenwerking van onderwijsinstellingen en andere kindpartners krijgt nieuwe vorm, afhankelijk van lokale behoeften en omstandigheden. Ketenpartners functioneren vanuit de doelstellingen van geïntegreerd jeugdbeleid samen met de gemeente als een netwerk dat signaleert en begeleidt, dat expertise inzet en dat informatie doelgericht met elkaar uitwisselt.
- *Ouders als belangrijke partner*
 De ouders / verzorgers zijn als eerste verantwoordelijk voor de opvoeding van het kind. Scholen opereren in partnerschap met de ouders. Dit partnerschap is tweeledig. Enerzijds dragen ouders bij aan het educatief programma van het kind, via signalering van specifieke behoeften van hun kind en een bewuste keuze voor een bepaald onderwijsconcept. Anderzijds bieden de scholen begeleiding en ondersteuning aan ouders in de thuissituatie.
- *School krijgt grotere rol in dagbesteding leerling*
 De school is niet alleen de plek waar onderwijs wordt gegeven, maar heeft ook buiten schooltijd een rol in de dagbesteding van de leerling vanuit naschoolse activiteiten (onderwijs gebonden zoals huiswerkbegeleiding, maar ook qua ontplooiing en verrijking, bijvoorbeeld: een schoolorkest, schoolmusical, schaakclub, sportactiviteiten in de gymzaal).
- *Sociaal-maatschappelijke betrokkenheid*
 Het kind participeert in de samenleving en wordt daar ook mede gevormd. Kinderen leren levensbreed, binnen en buiten school. De basisschool gaat om die reden interactie aan met de maatschappelijke omgeving. Dit gebeurt bijvoorbeeld door het verbinden van onderwijs met wijkprogramma's of samenwerking met het verenigingsleven in het kader van verlengde schooldagactiviteiten, gezondheid en sport.
- *Afname kindpopulatie onderwijs*
 Demografische invloeden leiden ertoe dat in Maastricht het aantal 0-12 jarigen afneemt. Dit leidt tot afname van kinderaantallen bij basisscholen en opvangorganisaties. Tegelijkertijd nemen inkomsten af, omdat bekostiging gekoppeld is aan het aantal leerlingen. Demografische krimp roept een discussie op over de verhouding tussen kwaliteit van onderwijs in relatie tot de kwantiteit van de kindpopulatie. In die kwaliteit-kwantiteit discussie geldt een bepaalde ondergrens (minimale kritische massa) voor de omvang van onderwijs- en kindvoorzieningen.
- *Her-allocatie middelen*
 Bij een schaarste van middelen en een afname van de populatie is het kiezen van de juiste locatie en het kiezen van het winnende aanbod van belang: er moet dáár geïnvesteerd worden waar het nu en in de toekomst zijn waarde opbrengt. Het huisvestingsaanbod moet gesitueerd zijn waar de kinderen wonen, een centrale positie hebben in de wijk (of combinatie van wijken) en zo mogelijk een multifunctioneel karakter hebben. Op andere plekken leidt dit mogelijk tot ingrepen in de huisvestingsstructuur van onderwijs.

2.4 Gedeelde visie op onderwijs

De schoolbesturen willen sámen met kindpartners 'goed onderwijs' en bijbehorende maatschappelijke dienstverlening voor Maastricht realiseren, waardoor kinderen maximale ontwikkelingskansen geboden worden. De gedeelde visie is als volgt samengevat:

'In de veranderende samenleving sámen verantwoordelijkheid nemen voor primair onderwijs in Maastricht'

Inspiratie:

Alle kinderen van 0 tot ongeveer 12 jaar optimale ontwikkelingskansen bieden.

Gedeeld perspectief:

Toekomstbestendig onderwijs en geïntegreerde dienstverlening aan kinderen.

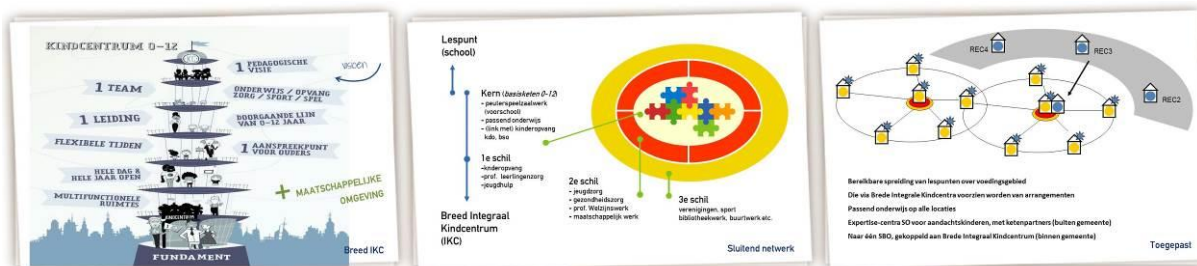
En willen daarom:

Sámen de dienstverlening maatschappelijk hervormen naar een netwerk van sterke integraal functionerende voorzieningen (IKC's), die alles in zich hebben om kinderen te ondersteunen in hun ontwikkeling. Dit doel is gerealiseerd in 2025.

De schoolbesturen willen hun gezamenlijke perspectief waarmaken via een regisserende positie in de keten van kindvoorzieningen. Een bereikbaar aanbod van kindvoorzieningen wordt mogelijk gemaakt door te streven naar Integrale Kindcentra (IKC), die functioneren als centrum van waaruit ontwikkelingsmogelijkheden van kinderen binnen en buiten de school met elkaar in verband worden gebracht, samen met andere professionele partners.

Partners ontwikkelen samen een netwerk van Integrale Kindcentra (IKC)

Partners nemen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor een sluitend netwerk van hoogwaardige en geïntegreerd functionerende kindcentra (IKC). Het concept van IKC wordt daarbij primair gevormd door de basisscholen, inclusief voorschoolse peuteropvang in de kinderdagopvang. Zij vormen de 'kern', gericht op het realiseren van een doorlopende leerlijn van het kind. Daaromheen wordt op basis van lokaal behoefte en aanbod de leerlijn verbreed met opvang, zorg en ondersteuning voor kinderen en ouders. Een netwerk van diensten dat gezamenlijk werkt aan een stabiele intellectuele, persoonlijke en sociale groei van kinderen. Tevens kunnen activiteiten worden gehuisvest die een verrijking zijn voor het aanbod op locatie: buurt- en verenigingsleven, sport, etc. De ontwikkeling van een basisinfrastructuur van IKC's is een nadere aanscherping van het Manjefiek-akkoord. De definitie van een IKC is (gemoderniseerd) overgenomen uit het akkoord van 2011. Zie bijlage 2.

Niet elke onderwijslocatie kan gevormd zijn als (fysiek) compleet IKC. Een IKC is een organisatorische eenheid, een netwerk van samenwerkende partners, die bij voorkeur dicht nabij de schoollocatie gehuisvest is, maar mogelijk ook op meerdere locaties. Als netwerk kan het IKC meerdere lespunten faciliteren met haar diensten. De schoolbesturen streven er naar om op alle onderwijslocaties passend onderwijs aan te bieden. Daarmee dragen ze bij aan de sociale integratie van leerlingen die nu vanwege hun specifieke ontwikkelingsperspectief naar een aparte voorziening worden verwezen. Op één onderwijslocatie zal ´speciaal (basis)onderwijs´ worden aangeboden, waar speciale expertises (vanuit speciaal basisonderwijs en mogelijk regionale expertisecentra) kunnen worden samengebracht naar schaal van de lokale behoefte. Dit expertisepunt wordt ook wel Talententuin genoemd en in dit concept kan de meer specialistische leerlingenzorg worden aangeboden. Een dergelijk expertisepunt wordt bij voorkeur gekoppeld aan een IKC, waar ook regulier basisonderwijs plaatsvindt, zodat eenvoudiger uitwisseling en samenwerking plaats kan vinden tussen basisonderwijs en speciaal (basis)onderwijs.

Op kansrijke plekken

De IKC's moeten worden gesitueerd op toekomstbestendige en bereikbare locaties, rekening houdend met ligging in het voedingsgebied, relaties tussen wijken, fysieke barrières en de nabijheid van voorzieningen. Toekomstbestendigheid wordt in eerste instantie bepaald door het kindaanbod in het gebied. Dit aantal vormt de voeding voor de beoogde voorzieningen. Daarnaast is een beoordeling van de kwalitatieve meerwaarde relevant, waaronder de aantrekkelijkheid en het onderscheidend vermogen op inhoud en gebouw. Voor 'niet toekomstbestendige' locaties worden oplossingen gezocht door verbindingen aan kansrijke plekken en/of (geleidelijke) afbouw.

Het tot stand brengen van een hoogwaardig voorzieningenniveau vraagt een inspanning van betrokkenen en een inzet van schaarse middelen. Deze aandacht moet goed gericht zijn op de plekken waar investeringen een verschil maken, nu en in de toekomst. Niet overal aanwezig willen blijven, maar kiezen om te verbeteren op de plekken waar de (sociale) vraag is en blijft.

Die toekomstbestendig zijn

Maatregelen moeten duurzaam zijn en een langjarig perspectief bieden op de ontwikkeling van dienstverlening aan kinderen en ouders. Dit vraagt om een helder langjarig perspectief qua locatie en voorzieningen. Met voldoende omvang om te kunnen blijven ontwikkelen, levensvatbaar toegerust, financieel goed exploiteerbaar en in uitstekende gebouwen.

De toekomstige onderwijsvoorzieningen moeten goed en logisch gespreid zijn over de gemeente, zodat diensten goed bereikbaar zijn voor alle inwoners van de gemeente Maastricht. Een landelijke studie geeft aan dat de geaccepteerde loopafstand die ouders en kinderen naar een basisschool af (willen) leggen 600 meter bedraagt. Bij andere modaliteiten is deze afstand aanzienlijk ruimer. De afstand ten opzichte van het voedingsgebied dient bekeken te worden in het licht van de specifieke situatie; in sommige gebieden zal de actieradius van ouders / kinderen groter of kleiner zijn. Een juiste spreiding van onderwijslocaties houdt rekening met sociale structuren. Sociale situaties kunnen aanleiding geven om af te wijken van de kwantitatieve overwegingen. Het goed bereikbaar zijn van kwalitatieve voorzieningen is daarbij leidend uitgangspunt en minder de beschikbaarheid.

2.5 Kaders voor huisvestingsstructuur

Op basis van de 'visie op onderwijs' hebben de schoolbesturen en kindpartners gedefinieerd aan welke toetsingskaders de basisinfrastructuur voor het primair onderwijs in Maastricht moet voldoen. De schoolbesturen en kindpartners kiezen voor een inspanning (geconcentreerde inzet van schaarse financiële middelen, aandacht, huisvesting, talent) om kwalitatief hoogwaardige en duurzame dienstverlening in Maastricht te realiseren. Leidraad is een helder perspectief, een visioen, dat aansluit bij de behoeften van de kinderen en ouders in Maastricht. Dit krijgt vorm in een huisvestingsplan, dat ruimte biedt aan de gewenste aansluiting op de maatschappij. Daarbij gelden de volgende uitgangspunten:

Versterken van keuzevrijheid

De huisvestingsstructuur moet de kwaliteit van het Maastrichtse primair onderwijs verder versterken. Hiertoe is aandacht voor onderwijsdiversiteit en de bereikbaarheid hiervan. De toekomstige IKC's moeten goed en logisch gespreid zijn over de gemeente, rekening houdend met acceptabele afstanden ten opzichte van het voedingsgebied.

Gelijkwaardigheid in partners

Maatschappelijke partners geven inhoud aan de IKC's. Primair gaat daarbij de aandacht uit naar partijen in onderwijs, opvang en zorg. In relatie tot de door de gemeente gewenste wijkontwikkeling is ook de inbreng van partners op het gebied van het sociale domein, economie en wonen relevant. Bij de keuze en inrichting van de IKC locatie wordt rekening gehouden met sociale situaties in het voedingsgebied en de behoeften die hieruit voortvloeien.

Capaciteit afgestemd op behoefte

Het huisvestingsplan is gebaseerd op een realistisch beeld van de ontwikkelingen van het primair onderwijs en kindfuncties. Daarbij zijn de verwachte veranderingen in de populatie maatgevend. Overmaat in voorzieningen moet waar mogelijk worden beperkt. Leerlingenprognoses zijn niet in beton gegoten: passend onderwijs, onderwijskwaliteit en versterking van de keuzevrijheid kunnen bijdragen aan het vergroten van het marktaandeel van Maastrichtse scholen.

Levensvatbaar

De samenwerkende partners hebben onderzocht, welke uitgangspunten zouden kunnen worden gehanteerd voor het levensvatbaar inrichten van de huisvestingsstructuur voor IKC's in Maastricht. Daarbij is uitgegaan van de algemene richtlijn dat bij een minimaal aantal leerlingen van 400 maatschappelijke partners een integraal kindcentrum met voorschoolse educatie, buitenschoolse opvang en kinderopvang kunnen organiseren. Maatschappelijk relevante scholen (zonder ondersteunende diensten) kunnen blijven bestaan als ze een minimale schaalgrootte van 200 leerlingen hebben. Schoolbesturen hebben de ervaring dat zij bij dit aantal leerlingen de noodzakelijke ontwikkelkracht kunnen toevoegen aan een basisschool. Commerciële en niet-commerciële partners geven aan dat het bij dit aantal leerlingen mogelijk is om een dienstverleningsaanbod te garanderen.

3 Huisvestingsplan

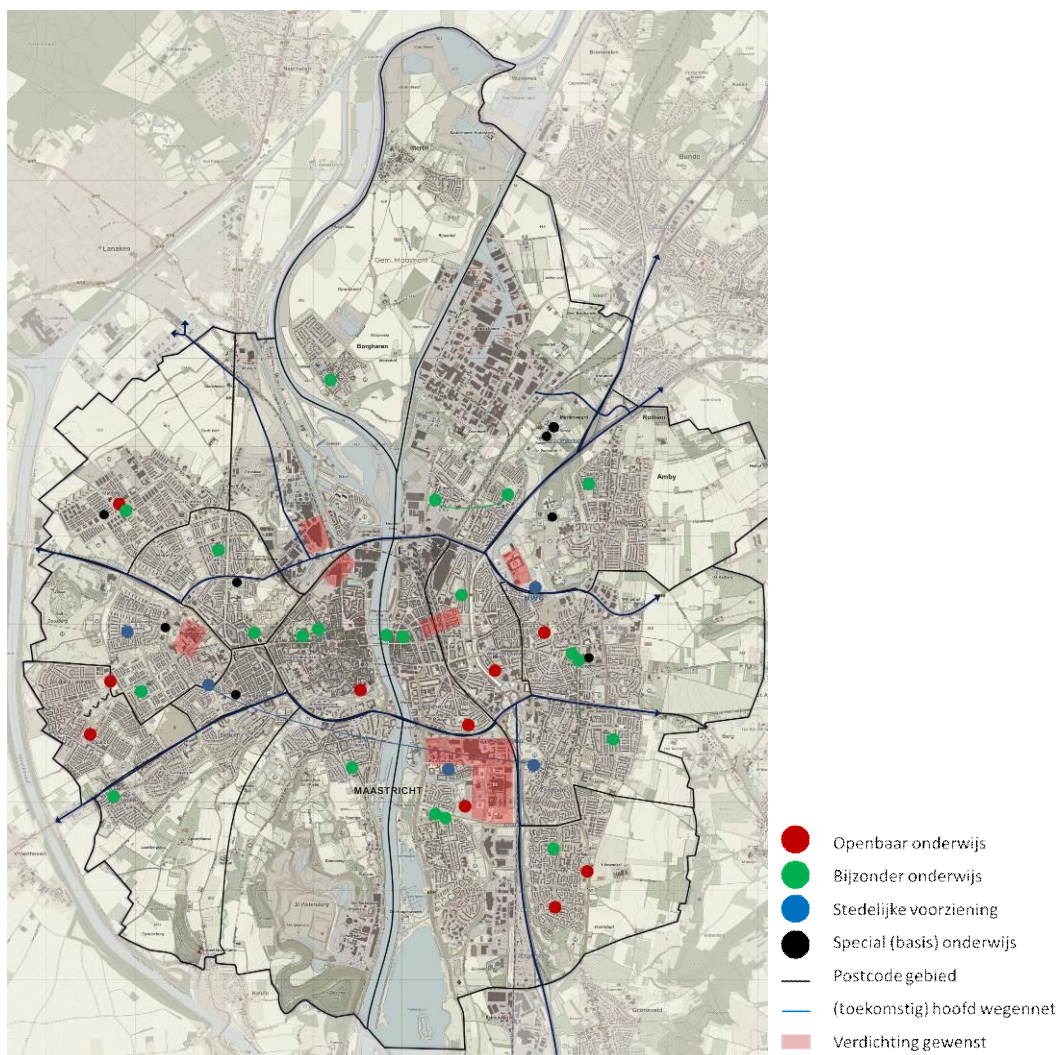
De 'visie op onderwijs' is vertaald in een gedragen en realistisch huisvestingsplan voor het primair onderwijs en kindfuncties in Maastricht. Dit plan dient waarborging en stimulering te geven aan bestaande en toekomstig te initiëren kindactiviteiten en bijbehorende fysieke voorzieningen.

3.1 Bestaande situatie

Het primair onderwijs, de gebouwen en de omgevingssituatie is in kaart gebracht. In deze paragraaf zijn de belangrijkste constatering omschreven.

3.1.1 Onderwijs en kindfuncties

Verspreid over de gemeente zijn momenteel 30 scholen voor regulier basisonderwijs, aanwezig, gevestigd op 35 locaties. Deze scholen vallen onder het bevoegd gezag van 5 schoolbesturen Stichting kom Leren, MosaLira, Suringar, El Habib en Pallas (zie onderstaande afbeelding, in bijlage 3 is een gedetailleerde kaart toegevoegd).

NB: In het overzicht is United World College, niet meegenomen. Deze school is in formele zin gekoppeld aan de Vlinderboom (MosaLira). De school is in de verdere analyse cijfermatig uitgesloten.

In Maastricht zijn 2 scholen voor speciaal basisonderwijs: De Sprong en De Opstap. Verder telt Maastricht 4 regionale expertisecentra (speciale scholen), gelegen op 6 locaties in Maastricht en 1 in de gemeente Meerssen:

- Jan Baptist ZMLK (2 locaties), MosaLira.
- Don Bosco ZMOK (2 locaties), MosaLira.
- IVOO (2 locaties, waarvan 1 gehuurd van de gemeente Meerssen), MosaLira.
- TylTyl (1 locatie), Stichting Maasgouw.

Peuterspeelzaalwerk en kinderopvang (kinderdagopvang en buitenschoolse opvang) vormen belangrijke kindpartners binnen het primair onderwijs. Deze kindpartners nemen gezamenlijk de uitvoerende rol van de VVE-programma's; voor- en vroegschoolse educatie. Momenteel loopt een harmonisatietraject met de kindpartners met als doel peuterspeelzaalwerk en kinderopvang te integreren in één dienstverlening.

3.1.2 Huisvesting onderwijs

De huidige gebouwen van het primair onderwijs zijn op hoofdlijnen geïnventariseerd. Hierbij is gebruik gemaakt van aangeleverde gegevens door de gemeente. Daarnaast zijn de gebouwen op zicht beoordeeld.

De gebouwen van het primair onderwijs zijn van verschillende kwaliteit en over het algemeen voldoende. Uitzondering hierop zijn onderstaande gebouwen:

- In het kader van het wijkontwikkelingsplan Limmel-Nazareth worden de 2 basisscholen ('t Spoor) in de wijken samengevoegd tot IKC De Geluksvogel.
- Locatie basisschool Markus (Malberg): medio 2014 heeft een interne verbouwing plaatsgevonden als gevolg van de samenvoegde scholen Markus en Pallet.
- Locatie basisschool Montessori (Binnenstad): intern kwaliteits- en capaciteitsvraagstuk oplossen door creëren van kindcentrum in schoolgebouw en naastgelegen dislocatie.
- Locatie basisscholen Fons Olterdissen en Elckerlyc (Daalhof): beide scholen zijn per 1-8-2015 samengevoegd tot IKC Dynamiek op locatie Elckerlyc. Locatie van basisschool Fons Olterdissen is gesloten.
- Locatie basisschool John F Kennedy (Belfort): door aanwas school is sprake van formeel (tijdelijk) ruimtetekort.
- Locatie basisschool El Habib (Pottenberg): vanwege slechte technische kwaliteit bestaand gebouw en formeel ruimtetekort is in 2014 besloten tot nieuwbouw.

Niet alle gebouwen voldoen (volledig) aan de eisen die modern en toekomstgericht onderwijs stelt. Wel bieden de gebouwen mogelijkheden voor aanpassing, zodat de huisvesting de onderwijsinhoud beter kan faciliteren. Op verschillende gebouwen is een ongunstige exploitatiesituatie geconstateerd.

Uitgaande van de richtlijnen die de Verordening Onderwijsvoorzieningen stelt, is het gebouwenbestand van het primair onderwijs *normatief* te groot voor het leerlingen-aantal dat zij op dit moment huisvest (zie ook paragraaf 3.1.3).

3.1.3 Ontwikkeling van de omgeving

De geplande en reeds in uitvoering zijnde ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente Maastricht zijn op hoofdlijnen geïnventariseerd. Het betreft met name infrastructurele ontwikkelingen en woningbouwplannen c.q. -transformaties. De woningbouwplannen zijn (mogelijk) van invloed op de bevolkingssamenstelling en daarmee op de omvang van de kindpopulatie.

Verder heeft de gemeente Maastricht in 2012 met 'Ruimte voor ontmoeting' haar structuurvisie voor 2030 vastgesteld. Deze visie bepaalt de richting voor gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de stad. De structuurvisie stimuleert burgers, bedrijven en instellingen elkaar op een vernieuwende manier te ontmoeten.

De volgende uitgangspunten vanuit de structuurvisie zijn ook van toepassing op onderwijs en haar huisvestingsplanning:

- *Stedelijke functies in het stedelijk gebied.*
 Bovenwijkse functies, die een stedelijke functie hebben, worden bij voorkeur in het stedelijke gebied gerealiseerd, binnen de ring. Stedelijke voorzieningen binnen het primair onderwijs krijgen daarbij speciale aandacht op aspecten als toegankelijkheid, representativiteit en vindbaarheid voor de doelgroep.
- *Herbestemming vóór nieuwe ontwikkeling.*
 De nieuwe dienstverleningsstructuur moet aansluiten bij de maatschappelijke structuren in de stad. Toevoeging van maatschappelijk vastgoed wordt voorkomen als dit leidt tot (het risico van) leegstand in (maatschappelijk) vastgoed en wordt gedefinieerd als verspilling van maatschappelijke middelen.
- *Versterking van ontmoeting in leefbare wijken.*
 De Maastrichtse scholen voor primair onderwijs hebben een ontmoetingsfunctie: open, gericht op samenkomst van mensen, multifunctioneel, goed gespreid. Deze maatschappelijke functie wordt door gerichte investeringen versterkt.

Maastricht heeft ondanks dat de omvang van de totale bevolking licht groeit, last van ontgroening. De kind- en leerlingenprognoses voor de gemeente Maastricht zijn minder negatief dan de prognoses in de rest van de regio. Toch zijn ook in Maastricht de gevolgen goed zichtbaar in de dagelijkse onderwijspraktijk. Scholen zijn immers gekrompen en in een aantal gevallen heeft dit al geleid tot opheffing of samenvoeging van scholen.

De gemeente Maastricht heeft ten behoeve van het integrale huisvestingsplan een PO-prognose laten opstellen (leerlingenprognose primair onderwijs, Pronexus).

De prognose laat voor de komende tien jaar een dalende tendens zien, welke in lijn is met de ervaringen van de afgelopen jaren en de te verwachten ontwikkeling.

De basispopulatie daalt van 7.400 in 2013 naar 6.800 in 2024. De prognoses voor het primair onderwijs laten tussen 2013 en 2024 een daling zien van 6.350 naar 6.100 leerlingen.

De prognoses laten in afwijking van eerdere prognoses en regionale verwachtingen vanaf 2024 op basis van de nieuwe beleidsontwikkelingen een licht stijgende tendens zien. Deze ontwikkeling draagt echter de nodige onzekerheid met zich mee en zal de komende jaren gemonitord en nader onderzocht dienen te worden.

De PO-prognoses geven de leerlingen weer, die vanuit de huidige wettelijke context naar verwachting gebruik zullen maken van reguliere Maastrichtse scholen, en geven inzicht in de leerlingenstromen naar en de deelname per school.

Het verschil tussen de PO-prognose en de basispopulatie (het aantal kinderen dat in Maastricht woonachtig is in een bepaald jaar) is stabiel rond de 550 leerlingen. Dit verschil) wordt enerzijds bepaald door een aantal kinderen dat gebruik maakt van het speciaal onderwijs en anderzijds door de uitstroom naar scholen buiten Maastricht (België of Nederlandse buurgemeenten). Behalve dat er leerlingen vanuit Maastricht onderwijs volgen buiten de gemeente, stromen er ook leerlingen van buiten de gemeente in. Met name de stedelijke onderwijsvoorzieningen Islamitische school El-Habib, Vrijeschool Bernard Lievegoed of Montessori onderwijs, hebben aantrekkingskracht op de kinderen van buiten Maastricht.

De daling in leerlingenaantallen heeft direct gevolgen voor de ruimtebehoefte in het primair onderwijs. Minder leerlingen betekent dat er minder ruimten c.q. lokalen nodig zijn. Momenteel is er sprake van een overschot aan lokalen. Een groot deel van

deze lokalen wordt verhuurd aan kindpartners of benut binnen het onderwijs. Dit normatieve overschot zal in de toekomst toenemen.

In 2014 beschikt bijvoorbeeld het basisonderwijs (exclusief speciaal (basis) onderwijs) in Maastricht over circa 51.000 m². De behoefte is in dit jaar circa 40.000 m² en als zodanig dus een normatieve leegstand van circa 11.000 m² (is een leegstand van 22%). In 2024 neemt de normatieve leegstand bij ongewijzigd beleid toe naar circa 14.000 m² (28%). De leegstand is onevenwichtig verdeeld over de scholen: een aantal succesvolle scholen kampt met een tekort aan ruimte en tegelijkertijd hebben andere scholen aanzienlijke overschotten (tot 50%).

De vastgoedlasten zijn bij ongewijzigd beleid constant en de gebouwgebonden inkomsten zijn gekoppeld aan variabele leerlingenaantallen. Bij de geconstateerde disbalans levert dit een financieel tekort op voor de schoolbesturen, die per 1 januari 2015 verantwoordelijk zijn voor de totale exploitatie van de scholen en gebouwen.

De scholen voor primair onderwijs in Maastricht zijn beoordeeld en geanalyseerd op basis van de PO-prognose. Daarbij is bekeken op welke wijze de scholen zich nu (2015) en in de toekomst (2025) verhouden tot omvangvereisten uit de 'visie op onderwijs'. Per teldatum oktober 2014 was circa 60% van de scholen kleiner dan 200 leerlingen; slechts 10% van de scholen had voldoende substantie om te kunnen voldoen als integraal kindcentrum. Bij ongewijzigd beleid worden deze aantallen in de toekomst negatiever.

Maatregelen in huisvestingsstructuur zijn nodig om de 'visie op onderwijs' mogelijk te maken. De huisvestingsstructuur van het primair onderwijs in Maastricht is een belangrijk onderwerp van gesprek tussen de gemeente en de onderwijsinstellingen. Daarbij wordt de balans gezocht tussen maatregelen op korte termijn in het onderhoud van gebouwen en de wenselijkheid om te investeren in de toekomst. Ontwikkeling van een vernieuwde infrastructuur voor het primair onderwijs moet een balans zoeken tussen nieuwe investeringen en oplossing van bestaande problemen in kwaliteit van voorzieningen.

3.2 Uitgangspunten huisvestingsscenario

Het huisvestingsplan moet (inhoudelijk en fysiek) ruimte geven aan een voorzieningenaanbod aan kinderen, dat aansluit bij de 'visie op onderwijs' die partners hebben geformuleerd. De volgende afwegingen en uitgangspunten voor het scenariodenken zijn geformuleerd:

Uitgangspunten voor huisvestingsplanning:

Visie op onderwijs → integraal samenwerken via concept 'IKC's en lespunten' (binnen 10 jaar).

IKC's en lespunten → 'wijkgericht en stedelijk' (wijkaanbod in stadskwadranten, keuze voor ouder, basis voor specifieke profielen).

Wijkgericht en stedelijk → 'minder posities' (exploitabele omvang schoollocaties, maatwerk op locatie, naar minder posities).

Minder posities → 'gelijke winsten en tekorten' (in omvang en spreiding, afspraken bij onverhoopt afwijkingen, bijvoorbeeld personeel).

Gelijke winsten en tekorten → 'verkaveling' (herverdeling locaties en personeel).

3.2.1 Concept IKC's en lespunten

Reeds in het Manjefiek-akkoord zijn algemene afspraken gemaakt ten aanzien van samenwerken via integrale kindcentra en in de 'visie op onderwijs' is deze ambitie nogmaals bevestigd. Uitgangspunt is dat op termijn in Maastricht zoveel mogelijk onderwijsvoorzieningen als IKC zijn ingericht, dat wil zeggen: inclusief bijkomende kindvoorzieningen als kinderopvang en buitenschoolse opvang. Daarbij gelden als oorspronkelijke richtinggevend streefcijfers dat een IKC potentie heeft op minimaal 400 leerlingen, gebaseerd op de ontwikkeling van het voedingsgebied.

Maatschappelijk relevante scholen (bijvoorbeeld met stedelijk profiel) kunnen als onderwijsvoorziening blijven bestaan als ze een minimale (potentiële) schaalgrootte van 200 leerlingen hebben.

Een schoollocatie, die (tijdelijk) te groot wordt, kan worden ondersteund door een zogenaamd lespunt. Dit is een eigenstandige onderwijsvoorziening, die mogelijk ook een deel van de leerlingen opvangt van het IKC en voor aanvullende dienstverlening gebruik maakt van of samenwerkt met het IKC in het gebied.

Uitgangspunt: binnen 10 jaar structuur van IKC's en lespunten.

3.2.2 Wijkgericht en stedelijk

Uit de leerlingenprognoses (afkomstcijfers) blijkt dat de meeste Maastrichtse scholen in eerste aanleg een wijkfunctie hebben. In belangrijke mate komen de leerlingen uit de directe eigen wijk. Uitzonderingen vormen de Islamitische school El-Habib, de Protestant-Christelijke school Suringar, de Vrijeschool Bernard Lievegoed en in mindere mate ook de Montessorischool Binnenstad.

De wijk scholen profileren zich in het algemeen slechts beperkt op hun grondslag, te vertalen als keuzevrijheid voor c.q. diversiteit van onderwijs. Tegelijkertijd blijkt dat grondslag voor de verantwoordelijke bestuurders (nog) een belangrijk element is. De vraag kan aan de orde zijn in hoeverre verdeling van scholen op het aspect grondslag op termijn recht blijft doen aan de daadwerkelijk gevoelde behoefte aan keuzevrijheid.

Uitgangspunt: binnen Maastricht wordt de keuzevrijheid van onderwijs ingevuld door wijkgerichte scholen (met gebiedsgeoriënteerde grondslag, uitgaande van vraag) en scholen met bovenlokale profilering: Islamitische School, Protestant-Christelijke school, Vrijeschool en Montessorischool.

3.2.3 Minder posities

Op grond van eerdere afspraken tussen schoolbesturen en kindpartners, actuele leerlingenprognoses en bekende stedelijke ontwikkelingen is een bandbreedte aangegeven van aantal onderwijsposities, tussen de 17 en 21 locaties, inclusief 4 stedelijke lespunten.

De invoering van passend onderwijs zal leiden tot een langer vasthouden van leerlingen op de reguliere scholen en daardoor tot een afname van het aantal leerlingen in het speciaal (basis)onderwijs. De precieze cijfers voor Maastricht zijn nog niet bekend maar duidelijk is dat de afname van het aantal leerlingen zal leiden tot een afname van het aantal locaties. Gestreefd wordt naar het concentreren van speciaal (basis)onderwijs, mogelijk naar één locatie (expertisepunt).

Uitgangspunt: binnen Maastricht is in bandbreedte de positionering van IKC's en lespunten tussen de 17 en 21 locaties. Passend onderwijs organiseren op *alle* scholen en Speciaal (basis)onderwijs wordt geconcentreerd.

3.2.4 Gelijke winsten en tekorten

De transitie naar minder posities zal in de bedrijfsvoering voor de schoolbesturen tijdelijke en permanente consequenties hebben. Leerlingenmigratie zal ontstaan, waardoor een relatieve disbalans kan ontstaan ten opzichte van de huidige situatie. Daarom hebben schoolbesturen de afspraak gemaakt om in de besluitvorming rondom locaties rekening te houden met elkaar. Gestreefd wordt de verhoudingen tussen schoolbesturen te consolideren op de huidige onderlinge verhoudingen, uitgedrukt in leerlingenpotentieel en onderwijslocaties. Indien mis match ontstaat, zal afgestemd worden hoe mogelijke knelpunten onderling kunnen worden opgelost.

Uitgangspunt: het streven is dat de verhoudingen tussen schoolbesturen over 10 jaren de bestaande verhouding weerspiegelen.

3.2.5 Verkaveling

Bij het intensiveren van het aantal onderwijslocaties zal de spreiding van diversiteit van onderwijs gegarandeerd zijn. Om dit mogelijk te maken, kunnen schoolbesturen mogelijk bestaande locaties onderling herverdelen en maken zij onderling afspraken over bijvoorbeeld de mobiliteit van personeel.

Uitgangspunt: indien nodig worden door schoolbesturen onderling afspraken gemaakt over herverdeling van locaties en personeel.

3.3 Toetsingskader huisvestingsscenario

Het huisvestingsplan moet feitelijk realiseerbaar zijn. Planvoorstellen zijn daartoe in de scenario-ontwikkeling getoetst op navolgende aspecten:

- *Ruimtelijke inpassing*
 'Is het plan fysiek inpasbaar / realiseerbaar?'
 Het huisvestingsscenario en elke IKC-locatie vraagt in voorkomende gevallen om een ontwikkeling van nieuwe of aanvullende ruimte. Bij elke optie is onderzocht (en beschreven) of en op welke wijze een gebieds- of locatieontwikkeling aan de voorwaarden van ruimtelijke planning kan voldoen: functioneel, fysieke ruimte, aansluiting op bestaande maatschappelijke voorzieningen.
- *Beleidsmatige kaders*
 'Is het plan passend binnen de geldige beleidsmatige en planologische kaders?'
 Het huisvestingsscenario en elke IKC-locatie zijn onderzocht op welke wijze een ontwikkeling bijdraagt aan de geldige beleidsmatige en planologische kaders: structuurvisie, bestemmingsplan, samenwerking met het sociale domein, onderwijsbeleid, beleid met betrekking tot maatschappelijk vastgoed.
- *Functionaliteit*
 'De mate van passende uitvoerbaarheid van de activiteit en versterkende verbinding naar activiteiten'.
 Het huisvestingsscenario heeft als doel om bruggen te slaan tussen kindpartners en samenwerking te stimuleren en te versterken. Daartoe moeten projecten uitvoerbaar zijn en een versterkende verbinding van activiteiten mogelijk maken. De inhoudelijke doelen van een project moeten helder beschreven zijn en in de context van een locatie ook haalbaar zijn.
- *Draagvlak direct belanghebbenden*
 'Draagvlak vanuit partijen in de mate van ondersteuning van het plan door deelneming aan de activiteit'.

Door uitvoering van het huisvestingsscenario moeten maatschappelijke partners samen verantwoordelijkheid (kunnen) nemen voor de dienstverlening aan de doelgroep (kinderen en ouders) en/of wijk.

- *Betaalbaarheid*
'Inzicht in investeringskosten, opbrengstmogelijkheden en de verandering in exploitatielasten'.
De realisatie van het huisvestingsscenario is afhankelijk van de financiële consequenties. Per project moeten de financiële randvoorwaarden inzichtelijk zijn en op lange termijn draagbaar zijn voor de partners. Leidend is een analyse van verwachte investeringen, opbrengstmogelijkheden en beoogde veranderingen in exploitatielasten'.
- *Risico's*
'Risico's op het gebied van eigendomsverhoudingen, tijd, financiën, kwaliteit, organisatie en omgeving'.

3.4 Een mogelijk huisvestingsscenario

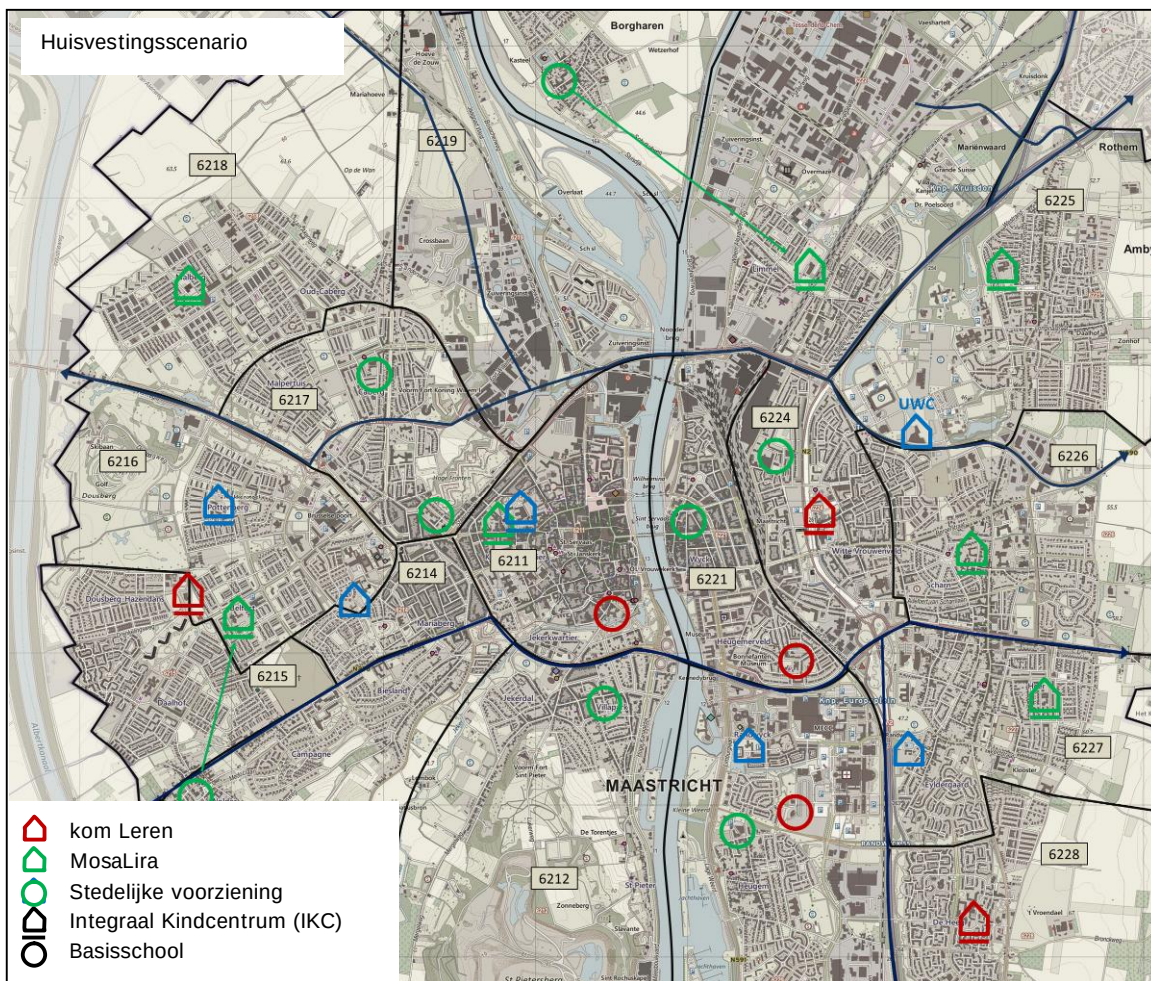
De huisvestingsstructuur van het primair onderwijs in haar huidige vorm voldoet niet geheel aan de geformuleerde 'visie op onderwijs' voor Maastricht. Daarnaast verandert de kwantitatieve vraag naar huisvesting door een daling van leerlingen-aantallen als gevolg van de demografische krimp in de regio.

Om voorwaarden te creëren voor de uitvoering van de onderwijsinhoudelijke ambitie en om de huisvestingssituatie van het primair onderwijs te versterken, wordt in deze paragraaf een mogelijk huisvestingsscenario in varianten aangedragen. Dit plan komt tegemoet aan de noodzaak om te komen tot een goede strategische positionering van de onderwijslocaties gemeentebreed, een passend en meer efficiënt gebruik van ruimte en een reductie van de overmaat.

In onderstaande afbeelding is het huisvestingsscenario 2015-2025 samengevat weergegeven. Per stadskwadrant is navolgend een toelichting gegeven op het huisvestingsperspectief en de huisvestingsmutaties. Hierbij is telkens een mogelijk eindbeeld getoond, met de fasering om daartoe te komen. Afhankelijk van de ontwikkeling van de situatie in Maastricht kunnen planonderdelen versneld, vertraagd of anderszins gewijzigd worden wanneer daar aanleiding toe is. Hierbij is echter aandacht geboden voor een integrale beschouwing van de planimplicaties; mutaties in de planvoorstellen voor de ene locatie zullen consequenties hebben voor omliggende onderwijslocaties. Bij de inschatting van het toekomstige leerlingenpotentieel op schoollocaties is rekening gehouden met de effecten als gevolg van passend onderwijs. Hiertoe zijn de geprognoseerde leerlingenaantallen van de basisscholen aangevuld met een deel van de populatie dat nu nog is ingedeeld bij scholen in het speciaal (basis)onderwijs. Verder is bij de behoeftebepaling van de ruimtecapaciteiten uitgegaan van een gelijkmatige spreiding van gewichtenleerlingen, waardoor op alle scholen een opslag op de normatieve ruimteberekening ontstaat.

De cijfermatige onderbouwing van het huisvestingsscenario is in bijlage 4 toegevoegd.

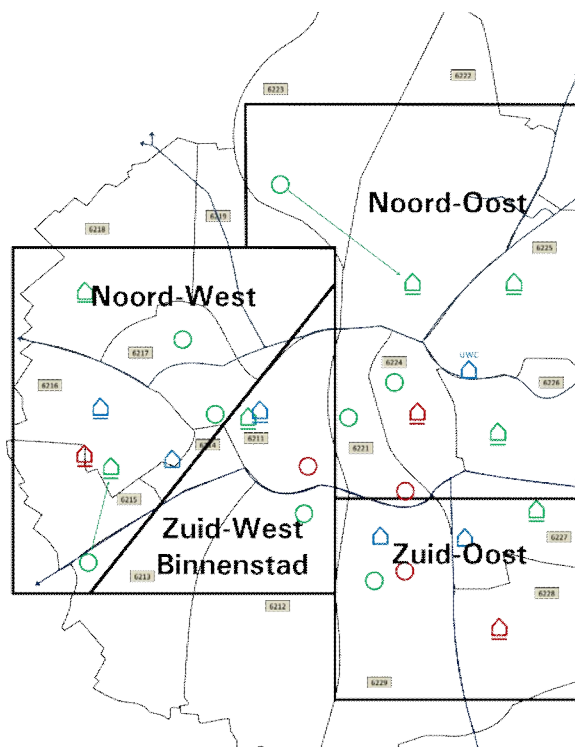

Maastricht Noord-West
 IKC Manjefiek
 IKC Dynamiek
 IKC John F Kennedy
 BS Petrus en Paulus
 BS Het Mozaïek
 BS Sint Oda
 IKC El Habib (stedelijke voorziening)

Maastricht Binnenstad en Zuid-West
 BS Binnenstad
 BS St. Pieter
 IKC Montessori (stedelijke voorziening)
 IKC Aloysius

Maastricht Noord-Oost
 IKC Groene Loper
 IKC De Geluysvogel
 IKC Scharn
 IKC Amby
 BS de Poort
 BS de Letterdoes
 BS Wyck
 BS Maasköpkjes

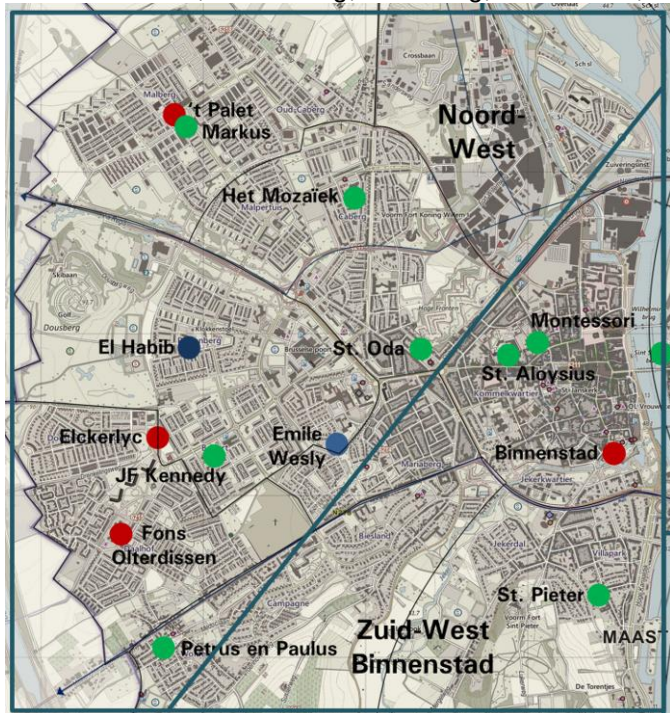
Maastricht Zuid-Oost
 IKC De Heeg
 IKC Vlinderboom
 BS Anne Frank
 BS De Spiegel
 IKC Suringar (stedelijke voorziening)
 Bernard Lievegoedschool (stedelijke voorziening)

3.4.1 Maastricht Noord-West

Stadskwadrant Maastricht Noord-West omvat de wijken: Boschpoort, Belvédère, Bosscherveld Lanakerveld, Oud-Caberg, Caberg, Malberg, Malpertuis, Frontenkwartier, Brusselse Poort, Pottenberg, Dousberg, Hazendans, Belfort, Daalhof, Wolder en Mariaberg.

OBS het Palet – kom Leren 2013 Leerlingen: 153 2024 Leerlingen: 141 Capaciteit: 1.220 m ²	Markus basisschool 2013 Leerlingen: 127 2024 Leerlingen: 94 Capaciteit: 1.193 m ²
BS het Mozaïek 2013 Leerlingen: 98 2024 Leerlingen: 101 Capaciteit: 1.423 m ²	Basisschool st. Oda 2013 Leerlingen: 176 2024 Leerlingen: 144 Capaciteit: 1.584 m ²
Islam BSO El Habib 2013 Leerlingen: 333 2024 Leerlingen: 314 Capaciteit: 1.870 m ²	Emile Wesly Basisschool 2013 Leerlingen: 64 2024 Leerlingen: 58 Capaciteit: 904 m ²
Basisschool Elckerlyc 2013 Leerlingen: 176 2024 Leerlingen: 106 Capaciteit: 1.340 m ²	Fons Olterdissen School 2013 Leerlingen: 141 2024 Leerlingen: 108 Capaciteit: 1.666 m ²
Basisschool JF Kennedy 2013 Leerlingen: 589 2024 Leerlingen: 549 Capaciteit: 2.688 m ²	Petrus en Paulus school 2013 Leerlingen: 193 2024 Leerlingen: 165 Capaciteit: 1.230 m ²

In het kwadrant zijn de volgende basisscholen aanwezig: Dynamiek (recente samenvoeging Fons Olterdissen en Elckerlyc), Petrus en Paulus, John F Kennedy, Emile Wesly, Sint Oda, Het Mozaïek, Manjefiek (recente samenvoeging Markus en OBS Het Palet) en Islamitische basisschool El Habib. Direct aanpalend aan het kwadrant zijn de basisscholen St. Aloysius en de Montessori Basisschool gesitueerd (kwadrant Maastricht Zuid-West / Binnenstad).

Het stadskwadrant Maastricht Noord-West kenmerkt zich door een groot aantal vergrijzende wijken. De vergrijzing en ontgroening in het gebied uiten zich in dalende leerlingenaantallen. De basisscholen in het gebied hebben gezamenlijk momenteel circa 2.050 leerlingen. Dit aantal ontwikkelt zich naar circa 1.800 leerlingen in 2020 en 2024 (een daling van 13%). In het kwadrant is sprake van een relatief grote leerlingemigratie naar België en naar scholen in het centrum van de stad. Deze ouders zoeken een andere kwaliteit / andere populatie dan aanwezig is in hun directe omgeving.

De gebouwcapaciteit van de basisscholen in dit gebied is groter dan de normatieve ruimtebehoefte. Circa 2.300 m² (15% van de aanwezige gebouwcapaciteit) wordt niet bekostigd door de huisvestingsvergoeding die de scholen hier voor ontvangen. Met de dalende leerlingenaantallen in de toekomst, loopt dit normatieve overschot op tot circa 3.900 m² (26% van de gebouwcapaciteit) in 2024.

Maastricht Noord-West kent veel wijken met een sterke interne binding en actief verenigingsleven, voorzien van herkenbare (wijk)centra met buurtvoorzieningen. Er is, met name aan de noordzijde, een aantal sociaal-economisch zwakkere wijken aanwezig. Op gebied van sport en beweging zijn Sportpark West en Club Pellikaan belangrijke aanbieders. Daarnaast zijn er diverse sportverenigingen en sportaanbieders aanwezig in het stadskwadrant.

Op cultureel vlak is de stadsbibliotheek in het kwadrant aanwezig met een vestiging in Malpertuis. In de onderwijsketen zijn Fontys en Zuyd Hogeschool in dit deel van de stad vertegenwoordigd met een aanbod van hoger beroepsopleidingen.

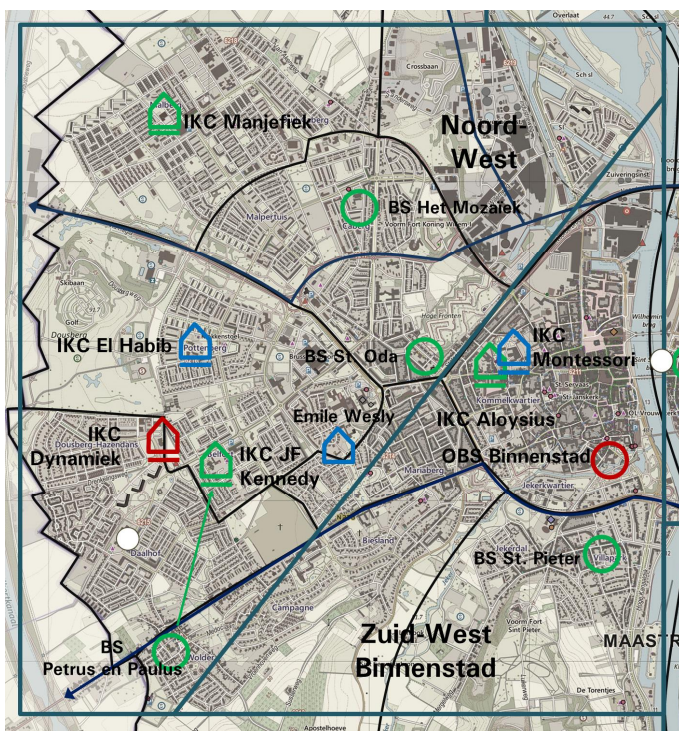
In het gebied zijn voor basisonderwijs twee stedelijke onderwijsprofielen aanwezig: Islamitisch onderwijs (El Habib) en Protestants-Christelijk onderwijs (Emile Wesly). Daarnaast zijn er meerdere voorzieningen voor speciaal (basis)onderwijs (SBO De Sprong, Don Boscoschool ZMOK SO, Jan Baptist SO, Jan Baptist VSO) en partners in (jeugd)zorg en welzijn (Xonar) en voortgezet onderwijs (LVO).

Perspectief Maastricht Noord-West

In de toekomst worden in dit kwadrant vier centraal gelegen, goed bereikbare IKC's gepositioneerd: IKC Manjefiek, IKC John F Kennedy, IKC Dynamiek (een combinatie van de scholen Elckerlyc en Fons Olterdissen) en IKC El Habib (stedelijke voorziening voor Islamitisch onderwijs).

De IKC's zijn voorzien van een passend palet aan ondersteunende diensten en samenwerkingspartners en bedienen hiermee ook de andere omliggende scholen. Naast deze drie IKC's zijn er op termijn in Maastricht Noord-West nog maximaal drie schoollocaties aanwezig: basisschool Petrus en Paulus, basisschool Het Mozaïek en basisschool Sint Oda.

De ontwikkeling van dit perspectief is noodzakelijk om de gezamenlijke ambitie van de schoolbesturen vorm te geven in het stadskwadrant. Met vier IKC's kan een hoogwaardige dienstverlening in (kind)arrangementen, onderwijszorg en leerling-ontwikkeling vorm gegeven worden. De locaties voor deze IKC's zijn zo gekozen dat ze goed bereikbaar zijn voor het voedingsgebied en daarbinnen een logische spreiding kennen die past bij de woonplaats van het leerlingenpotentieel en de voorzieningen van samenwerkingspartners.

Aanvullend aan de IKC's blijft een (geïntensiveerd) aanbod van schoollocaties in stand. Een intensivering in aantal scholen en gebouwcapaciteit is nodig om tot een meer levensvatbare, toekomstbestendige onderwijsstructuur te komen en een betere balans te realiseren van financiële middelen bestemd voor onderwijshuisvesting en de daadwerkelijke kosten van de onderwijshuisvesting. In de huidige situatie worden relatief veel middelen die bestemd zijn voor de onderwijsinhoud noodgedwongen besteed aan onderwijshuisvesting.

Schoolbesturen willen de beschikbare financiële middelen optimaal aanwenden ten gunste van de leerlingen.

Mutaties Maastricht Noord-West

Openbare basisschool Het Palet is in 2014 samengevoegd met de basisschool Markus in IKC Manjefiek. Nagenoeg alle leerlingen zijn op deze locatie onderwijs blijven volgen. De scholen waren reeds in één gebouw gevestigd. Om de twee gebouwdelen te verbinden tot één school, was een beperkte interne verbouwing noodzakelijk. De school heeft een leerlingenaantal dat stabiliseert rond de 250. Hiermee heeft de school een toekomstbestendige omvang om ook op de langere termijn kwalitatief goed onderwijs te verzorgen voor het gebied. De school ligt nabij lokale voorzieningen en zal voor de organisatie van kindarrangementen en andere diensten mogelijk verbinding leggen met BS Het Mozaïek. Aanvullend vindt onderzoek plaats hoe aanpalende diensten mogelijk huisvesting kunnen krijgen in het IKC, in lijn met de harmonisatie peuterspeelzaalwerk - kinderopvang.

IKC Dynamiek is ontstaan uit een samenvoeging van de schoolprofielen van Basisschool Elckerlyc en Fons Olterdissen en garandeert openbaar onderwijs in Maastricht Noord-West. Afzonderlijk waren deze scholen qua omvang onvoldoende in staat om ook op langere termijn toekomstbestendig onderwijs te verzorgen en invulling te geven aan de ambities zoals de schoolbesturen dat in dit IHP hebben geformuleerd. Als locatie voor IKC Dynamiek is gekozen voor de bestaande locatie van Elckerlyc. De locatie van BS Fons Olterdissen is inmiddels gesloten. Het potentieel van IKC Dynamiek is na een wijkanalyse en inschatting van verwachte leerlingengstromen berekend op circa 200 tot 350 leerlingen in 2024 (afhankelijk van het mogelijk op termijn verbinden van andere scholen / voedingsgebieden). MIK is de primaire samenwerkingspartner om het dienstenaanbod van kindarrangementen vorm te geven.

Het derde IKC in Maastricht Noord-West is IKC John F Kennedy. Dit IKC wordt verder versterkt op de huidige locatie van de John F Kennedyschool. Basisschool Petrus en Paulus in Wolder wordt formeel gekoppeld aan John F Kennedy; in de organisatievorm van IKC worden verbindingen gelegd voor de organisatie van kindarrangementen en andere diensten. Het IKC heeft een katholieke signatuur. Pinokkio is de primaire samenwerkingspartner van dit IKC om de kindarrangementen vorm te geven. IKC John F Kennedy heeft (op de hoofdlocatie) een leerlingenspotentieel van circa 600 leerlingen in 2024. Het huidige gebouw van de John F Kennedyschool heeft onvoldoende ruimtecapaciteit om deze leerlingenaantallen te huisvesten. Om het tekort op te vangen wordt in eerste instantie ruimte beschikbaar gesteld vanuit de te verplaatsen peuteropvang naar naastgelegen kinderopvang (Pinokkio) en wordt de capaciteit tijdelijk aangevuld met semi-permanente huisvesting (2 units). Daarnaast start de verkenning in hoeverre de locatie van IKC John F Kennedy uitgebreid moet worden voor de lange termijn. Dat leidt tot een permanente oplossing in 2017.

IKC El Habib heeft een onderscheidend (stedelijk of zelfs regionaal) profiel en een toekomstbestendige omvang van circa 360 leerlingen. De huidige populatie bestaat voor een groot deel uit leerlingen uit gezinnen met een sociaal-maatschappelijke achterstand, zogenaamde gewichtenleerlingen. De leerlingen komen uit de gemeente Maastricht met accent op Noord-West, van buiten de stad en vanuit België. Dienstverlening is gericht op de Islamitische doelgroep en vervult door haar ondersteunende functies een ontmoetingsfunctie voor Islamitische mensen uit de omgeving in het algemeen.

De basisschool is momenteel gevestigd in Pottenberg. Het gebouw is van slechte kwaliteit en is te klein. In 2014 heeft de gemeente Maastricht besloten om nieuwbouw op de huidige locatie Silexstraat te realiseren. Kinderopvang Klein Duimpje is de primaire samenwerkingspartner om het dienstenaanbod van kindarrangementen vorm te geven.

Basisschool Petrus en Paulus blijft gehandhaafd op haar huidige locatie, gekoppeld aan het IKC John F Kennedy. Het leerlingenpotentieel zal naar verwachting stabiliseren rond de 180 leerlingen. Dit kan worden opgevangen binnen de huidige locatie. Pinokkio is de primaire kindpartner.

Basisscholen Het Mozaïek en Sint Oda blijven voorlopig gehandhaafd en blijven eigenstandig onderwijs aanbieden aan samen circa 250 leerlingen. Bij dalende leerlingenaantallen is fusie tussen scholen wellicht noodzakelijk. Of deze samenvoeging plaatsvindt, en hoe die wordt opgezet is afhankelijk van de ontwikkelingen de komende jaren. Zowel een samenvoeging met elkaar of elk met één van de omliggende scholen is daarbij een optie. Pinokkio is voor beide scholen de primaire kindpartner.

Basisschool Emile Wesly biedt Protestants-Christelijk onderwijs voor een kleine populatie in Maastricht-West. MIK is voor basisschool Emile Wesly de primaire kindpartner.

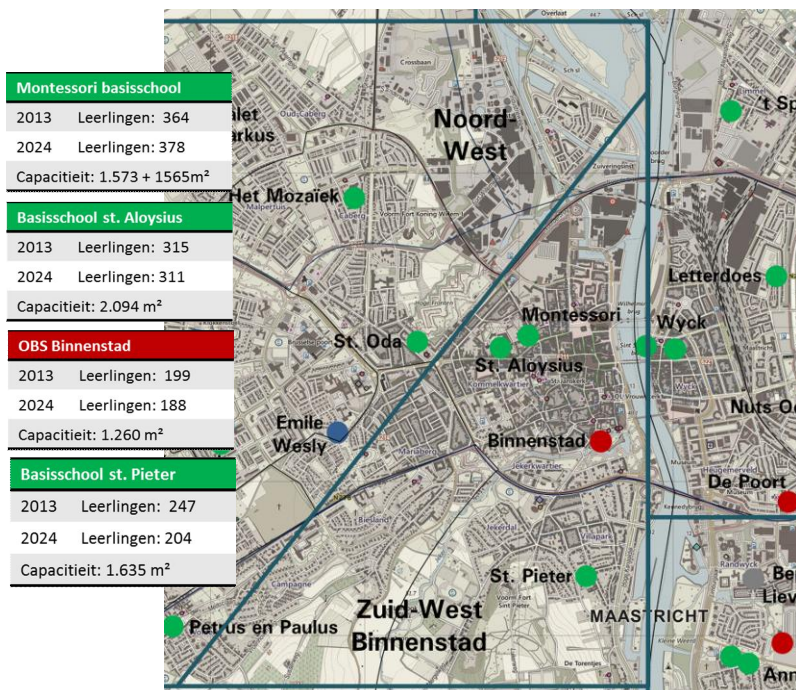
Voorgenomen mutaties Maastricht Noord-West

2015-2016	- Samenvoeging van Fons Olterdissen en Elckerlyc tot IKC Dynamiek. Locatie Fons Olterdissen wordt gesloten. - Realisatie nieuwbouw IKC El Habib - Om ruimte te maken voor IKC John F Kennedy worden peuterspeelzaalgroepen naar naastgelegen kindcentrum verplaatst.
2016-2017	- Capaciteit van IKC John F Kennedy wordt tijdelijk aangevuld met semi-permanente huisvesting (2 units).
2017-2018	- Realisatie toekomstbestendige locatie IKC John F Kennedy voor leerlingenpotentieel van circa 600 leerlingen in 2024.
2018-2019	
Na 2019	- Mogelijk samenvoeging van basisscholen Het Mozaïek en Sint Oda noodzakelijk

De ontwikkeling op de voorgestelde locaties in het gebied Noord-West sluit aan bij de ruimtelijke visie van de gemeente Maastricht: maatschappelijke versterking in een gebied dat extra aandacht behoeft in wijkvoorzieningen. De ontwikkelingen passen daardoor in het gemeentelijk beleid op het gebied van onderwijs en vastgoed (onder andere door het voorgesteld hergebruik van kwetsbaar en maatschappelijk relevant vastgoed). Risico in de voorgestelde mutaties is de feitelijke beheersbaarheid van leerlingengstromen. Frictie die mogelijk optreedt door de nieuwe ontwikkelingen moet tijdelijk zijn en vraagt ondersteunend beleid op de andere onderwijslocaties.

3.4.2 Maastricht Zuid-West en Binnenstad

Stadskwadrant Maastricht Zuid-West en Binnenstad omvat de wijken: Boschstraatkwartier, Statenkwartier, Centrum, Kommel, Jekerkwartier, Biesland, Campagne, Jekerdal, Villapark en Sint Pieter. Het kwadrant huisvest de basisscholen: OBS Binnenstad, St. Pieter, St. Aloysius en de Montessori Basisschool.

Het stadskwadrant Maastricht Zuid-West en Binnenstad heeft een stedelijk karakter. Met name de scholen in het centrum hebben een sterke, voedingsgebied-overstijgende aantrekkingskracht door hun profilering en/of imago. De Montessorischool in de binnenstad heeft een stedelijk onderwijsprofiel. De leerlingen van deze school zijn afkomstig uit de gehele stad. Ook basisschool St. Aloysius en OBS Binnenstad ontvangen veel leerlingen uit wijken en buurten die niet tot het directe voedingsgebied behoren. De leerlingenaantallen zijn relatief constant in dit kwadrant. De basisscholen hebben gezamenlijk (nu en in de toekomst) circa 1.100 leerlingen. Er is sprake van een lichte daling (circa 4% tot 2024) welke voornamelijk wordt verklaard door demografische ontwikkelingen in de wijk Sint Pieter. De gebouwcapaciteit van de basisscholen in dit gebied is groter dan de normatieve ruimtebehoefte. Circa 1.700 m² (ruim 20% van de aanwezige gebouwcapaciteit) wordt niet bekostigd door de huisvestingsvergoeding die de scholen hier voor ontvangen. Dit normatieve overschot loopt op tot circa 1.900 m² in 2024. Het kwadrant is sociaal/economisch sterk en heeft veel hoog opgeleide inwoners. De wijk St. Pieter heeft een sterke interne binding en actief verenigingsleven. Alle buurten en wijken in het kwadrant zijn voor hun gebruik van voorzieningen sterk georiënteerd op de binnenstad. In het 'Sphinxkwartier' wordt momenteel een nieuw cultureel cluster ontwikkeld in de Timmerfabriek e.o. (film, muziek, theater, beeldende kunst, architectuur). Daarnaast zijn ook Kumulus (met aanbod van activiteiten op het gebied van beeldende kunst, theater, schrijven en dans) en BRNDWR potentiële partners op cultureel vlak.

Op gebied van sport en beweging zijn er diverse verenigingen en aanbieders aanwezig in het stadskwadrant. In de onderwijsketen is de Universiteit Maastricht prominent in het stadsdeel aanwezig met meerdere locaties voor wetenschappelijk onderwijs. De voormalige Tapijnkazerne wordt in dat kader verder getransformeerd tot openbaar park en de gebouwen worden bestemd voor (hoger) onderwijs, onderzoek en daaraan gerelateerde functies.

Zuyd Hogeschool is vertegenwoordigd in dit stadsdeel met een aanbod van hoger beroepsopleidingen in de kunstsector. Het CNME (centrum voor natuur- en milieu educatie) is gevestigd in het BRNDWR-gebouw.

Perspectief Maastricht Zuid-West en Binnenstad

In de toekomst zijn twee IKC's gerealiseerd in dit stadskwadrant: IKC Montessori en IKC St. Aloysius. Daarnaast zijn de basisscholen OBS Binnenstad en St. Pieter aanwezig. Deze 'onderwijslocaties' voorzien in een breed palet aan ondersteunende diensten en samenwerkingspartners.

Ook in dit gebied is eveneens een intensivering van de gebouwcapaciteit noodzakelijk om tot een betere balans te komen tussen financiële middelen bestemd voor onderwijshuisvesting en de daadwerkelijke kosten van de onderwijshuisvesting.

Mutaties Maastricht Zuid-West en Binnenstad

De Montessori basisschool blijft als stedelijke voorziening op haar huidige locatie gehandhaafd en vormt zich gefaseerd tot IKC Montessori. Samen met MIK en STEPS wordt in schooljaar 2015-2016 een kindcentrum ontwikkeld. Hiertoe wordt het huidige schoolgebouw en de naastgelegen dislocatie gerenoveerd en heringericht. De school heeft momenteel van circa 380 leerlingen. Als gevolg van ontwikkelingen in het huisvestingsscenario zal de school groeien naar een omvang van circa 430 leerlingen in 2024. De gebouwcapaciteit van de Montessorischool wordt afgestemd op de ruimtebehoefte behorend bij dit leerlingenpotentieel. MIK is voor de toekomst de primaire kindpartner.

Basisschool St. Aloysius blijft gehandhaafd op haar huidige locatie en ontwikkelt zich verder als IKC St. Aloysius. Met een structurele omvang van circa 330 leerlingen heeft de school een toekomstbestendige omvang. Er is sprake van een beperkte overmaat in het huidige schoolgebouw. Zo mogelijk wordt deze overmaat reeds op korte termijn af gestoten of ingevuld door passende (kind)partners. Lewieke is hun primaire kindpartner.

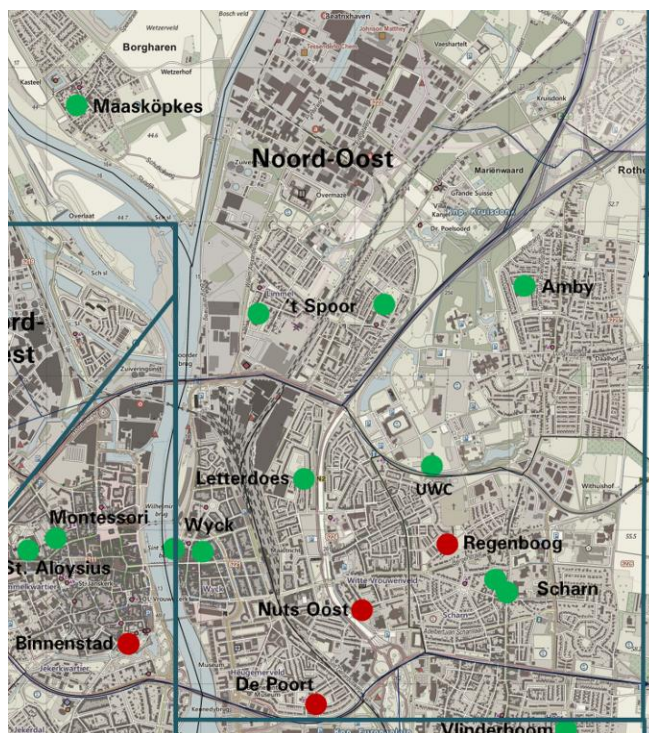
Basisscholen OBS Binnenstad en St. Pieter blijven voorlopig gehandhaafd. Bij verder dalende leerlingaantallen is overleg tussen beide besturen noodzakelijk over het voortbestaan van beide scholen. Het voedingsgebied van deze twee locaties heeft een structureel leerlingenpotentieel van circa 420 leerlingen. In de toekomst moet de gebouwcapaciteit worden afgestemd op de ruimtebehoefte (afstoten overmaat). Daarnaast vindt deels renovatie plaats van het gebouw van locatie St. Pieter. In de organisatievorm van IKC leggen de scholen samen verbindingen voor de organisatie van kindarrangementen en andere diensten. MIK is primaire partner van het IKC bij de programmering van de ondersteunende kindfuncties. Aanvullend wordt partnerschap gezocht met partijen in cultuur, sport, welzijn en zorg in de directe nabijheid van de twee uitvoeringslocaties.

Voorgenomen mutaties Maastricht Zuid-West en Binnenstad

2015-2016	- Investerings worden gedaan om IKC Montessori mogelijk te maken.
2016-2017	- Renovatie BS St. Pieter

3.4.3 Maastricht Noord-Oost

Het stadskwadrant Maastricht Noord-Oost omvat de wijken: Itteren, Borgharen, Meerssenhoven, Beatrixhaven, Limmel, Nazareth, Amby, Scharn, Wittevrouwenveld, Wyckerpoort, Sint Maartenspoort, Wyck, Céramique en Heugemerveld.

RK bs de Maasköpkjes	Basisschool 't Spoor
2013 Leerlingen: 89	2013 Leerlingen: 152
2024 Leerlingen: 82	2024 Leerlingen: 150
Capaciteit: 1.047 m ²	Capaciteit: 824 + 995 m ²
De Letterdoes	Basisschool Amby
2013 Leerlingen: 121	2013 Leerlingen: 511
2024 Leerlingen: 118	2024 Leerlingen: 407
Capaciteit: m ²	Capaciteit: 3.035 m ²
Basisschool Wijk-	OBS de Regenboog
2013 Leerlingen: 171	2013 Leerlingen: 168
2024 Leerlingen: 191	2024 Leerlingen: 159
Capaciteit: 1.030 + 402 m ²	Capaciteit: 1.419 m ²
Montessori de Poort	Basisschool Nuts Oost
2013 Leerlingen: 170	2013 Leerlingen: 191
2024 Leerlingen: 168	2024 Leerlingen: 182
Capaciteit: m ²	Capaciteit: 1.150 m ²
	Basisonderwijs Scharn
	2013 Leerlingen: 423
	2024 Leerlingen: 383
	Capaciteit: 679 + 1.649 m ²

In het kwadrant zijn de volgende scholen aanwezig: De Maasköpkjes, 't Spoor, Amby, Wyck, De Letterdoes, Nuts Oost, OBS De Regenboog, Scharn en Montessori De Poort. Tevens is ook UWC (United World College Maastricht) hier gesitueerd.

De basisscholen in Maastricht Noord-Oost hebben gezamenlijk momenteel circa 2.300 leerlingen. Dit aantal ontwikkelt zich naar circa 2.100 leerlingen in 2024 (een daling van 8%). Met name op de basisscholen Amby en Scharn daalt het leerlingenaantal relatief sneller als gevolg van demografische ontwikkelingen in hun voedingsgebied.

De gebouwcapaciteit van de basisscholen is ook in dit gebied fors groter dan de normatieve ruimtebehoefte. Circa 2.700 m² (16% van de aanwezige gebouwcapaciteit) wordt niet bekostigd door de huisvestingsvergoeding die de scholen hier voor ontvangen. Met de dalende leerlingenaantallen in de toekomst, loopt dit normatieve overschot op tot circa 3.000 m² (18% van de gebouwcapaciteit) in 2024.

Het kwadrant is divers van samenstelling. Wijken als Itteren, Borgharen, Amby, Scharn en Wittevrouwenveld kennen van oudsher een sterke interne binding en actief verenigingsleven, met eigen (wijk)centra en buurtvoorzieningen. Daarnaast zijn de wijken Heugemerveld, Wyckerpoort, Wyck en St. Maartenspoort stedelijker van opzet en samenstelling. Deze wijken zijn meer op Wyck en de binnenstad georiënteerd in hun gebruik van voorzieningen. Het gebied kent zowel sociaal-economisch sterke als zwakke wijken.

In het stadskwadrant zijn meerdere voorzieningen voor speciaal (basis)onderwijs aanwezig (Don Boscoschool ZMOK VSO, SBO De Opstap, Tytelschool de Maasgouw (V)SO en Instituut voor Orthopedagogisch Onderwijs (V)SO). In de onderwijsketen zijn United World College, LVO en Leeuwenborgh Opleidingen aanwezig met een aanbod van respectievelijk voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. Op cultureel gebied is de stadsbibliotheek / Centre Ceramique een belangrijke aanbieder. De bibliotheek heeft haar hoofdvestiging in Wyck. Ook Kumulus is een potentiële partner met haar vestiging van de Muziekschool in Wyck. Op gebied van sport en beweging is er mogelijk een relatie te leggen met De Geusselt. Daarnaast zijn er diverse kleinschaligere aanbieders en sportverenigingen aanwezig in het stadskwadrant.

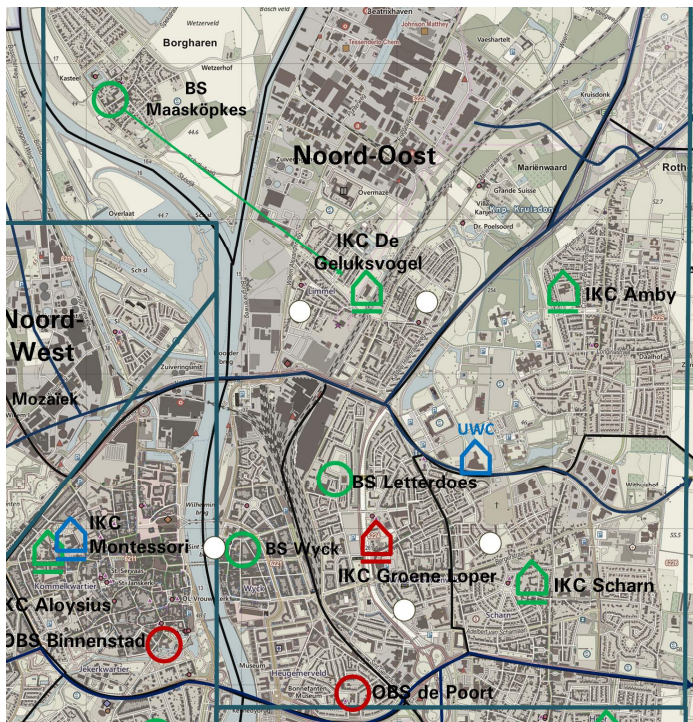
De situatie in dit kwadrant (met name het centraal gelegen, meer stedelijke, deel) zal de komende jaren sterk veranderen door de aanleg van de tunnel voor de A2 en de ontwikkeling van een 'Groene Loper'. De Groene Loper (op de huidige plek van de A2) zal zorgen voor een versterkte binding van Maastricht Noord-Oost met het centrumgebied. De infrastructuur wordt ingrijpend gewijzigd en de barrière die de A2 nu nog vormt, zal vervagen en op termijn geheel vervallen.

Zowel voor het primair onderwijs als het secundair onderwijs wordt onderzocht op welke wijze zij de nieuwe verbindingen in het gebied kunnen versterken. Daarbij is al langer sprake van de wenselijkheid om een nieuwe wijkvoorziening te realiseren voor kinderen en hun ouders.

Perspectief Maastricht Noord-Oost

In stadskwadrant Maastricht Noord-Oost wordt op termijn één nieuw IKC gerealiseerd (IKC Groene Loper). Daarnaast functioneren de IKC's Amby, Scharn en De Geluksvogel. Basisscholen De Poort, Letterdoes en Wyck vormen met geïntensiverde gebouwen toekomstbestendige onderwijsplekken.

In dit gebied is een intensivering van de gebouwcapaciteit nodig om tot een betere balans te komen tussen financiële middelen bestemd voor onderwijshuisvesting en de daadwerkelijke kosten van de onderwijshuisvesting. Onderwijslocaties worden in de toekomst waar mogelijk ook in fasen gecentraliseerd.

Mutaties Maastricht Noord-Oost

IKC Groene Loper wordt als nieuwe hoogwaardige wijkvoorziening gerealiseerd en is primair gericht op de rand-centrumwijken in dit oostelijk deel van Maastricht.

Het IKC Groene Loper ontstaat uit een *gefaseerde* samenvoeging van de schoolprofielen van Basisscholen Nutsschool, De Regenboog en (eventueel op later termijn) ook Montessori De Poort en mogelijk De Letterdoes. De meeste van deze scholen zijn met hun huidige en toekomstige omvang niet groot genoeg om ook op lange termijn toekomstbestendig onderwijs te blijven verzorgen, passend bij de inhoudelijke ambities die de schoolbesturen in dit IHP hebben geformuleerd. De ontwikkeling van IKC Groene Loper is gekoppeld aan de voortgang van de plannen rondom de A2. Beoogde startdatum van het IKC is 2018/2019.

De nieuwe voorziening IKC Groene Loper draagt bij aan de nieuwe verbindingen en mogelijkheden die in het gebied ontstaan na de ondertunneling van de A2.

Het IKC dient zodanig gepositioneerd te worden in het gebied, dat zij bruggen kan slaan tussen de verschillende wijken. Dat stelt hoge kwaliteitseisen aan het onderwijs en aan de betrokkenheid van de school bij de maatschappelijke ontwikkeling in het gebied.

Het IKC wordt een centraal, nieuw baken van dienstverlening. Daartoe wordt samenwerking gezocht met partners rondom de school. MIK is de primaire partner om de kindarrangementen in het IKC vorm te geven. Samenwerking wordt daarnaast gezocht met ondernemers in het winkelgebied en partners in sport, cultuur, zorg en de onderwijsketen.

Het nieuwe IKC Groene Loper heeft op basis van een analyse van de betrokken wijken en een inschatting van verwachte leerlingenstromen een stabiel potentieel van circa 500 leerlingen. Het stevig geprofileerd netwerk van partners uit het sociale domein en een samenwerking met onderwijspartners zorgt voor een sterke en toekomstbestendige opzet van het IKC. IKC Groene Loper krijgt een signatuur van openbaar onderwijs. Samen met de drie katholieke schoollocaties in het gebied zorgt het IKC in dit stadskwadrant voor een passende onderwijsdiversiteit.

Voor de ontwikkeling van IKC Groene Loper is de planlocatie van de voormalige 'Theresiaschool' in beeld, rechtstreeks aan de toekomstige parklaan van de Groene Loper en in het hart van het centrumgebied 'Maastricht-Oost'.

Basisschool De Letterdoes blijft voorlopig gehandhaafd op haar huidige locatie. Bij terugloop van het aantal leerlingen ligt samenvoeging met (een van) de omliggende scholen voor de hand.

Voor de leerlingen van basisschool 't Spoor wordt nieuwbouw (2016) gepleegd in het vernieuwde centrum voor Limmel en Nazareth: IKC De Geluksvogel.

Vooruitlopend daarop zijn de scholen in 2015 samengevoegd op de bestaande locatie in Limmel. Het gebouw in Nazareth is vrijgemaakt voor de Internationale Schakelklas (ISK). De locatie Maasköpkjes wordt verbonden met IKC De Geluksvogel; bij dalende leerlingenaantallen is samenvoeging op termijn wellicht noodzakelijk. IKC De Geluksvogel heeft hiermee op termijn een redelijk constante omvang van circa 250 leerlingen; zodoende toekomstbestendig om op de gewenste wijze onderwijs te blijven voorzien in het gebied Limmel-Nazareth-Borgharen-Itteren. Met de nieuwbouw wordt een passende gebouwcapaciteit gerealiseerd voor de (toekomstige) leerlingenpopulatie. Kinderopvang Samenspelen wordt de primaire partner voor IKC de Geluksvogel en basisschool De Maasköpkjes.

Basisschool Scharn ontwikkelt zich verder als IKC Scharn. Met de ontwikkeling van IKC Groene Loper zal een veranderde leerlingestroom op gang komen, welke mogelijk zal leiden tot een groei van IKC Scharn tot een omvang van circa 470 leerlingen. Momenteel heeft basisschool Scharn circa 420 leerlingen; de mogelijke aanwas van leerlingen dient in samenhang met de realisatie van IKC Groene Loper te worden gezien (in gebruik name 2018-2019). Eventuele aanpassing van de gebouwcapaciteit vindt daartoe plaats na 2019.

MIK is de primaire samenwerkingspartner van dit IKC om de kindarrangementen vorm te geven. Daarnaast zijn in de omgeving instellingen en voorzieningen (bijvoorbeeld LVO, partners Geusselt) die mogelijk aanvullende partners zijn in het IKC-concept.

Ook Basisschool Amby blijft als IKC functioneren. Het leerlingenaantal van de school loopt van ruim 500 leerlingen terug naar circa 430 leerlingen in 2024.

De gebouwcapaciteit wordt afgestemd op de daadwerkelijke ruimtebehoefte (afstoten overmaat op lange termijn). MIK is de primaire samenwerkingspartner van dit IKC om de kindarrangementen vorm te geven.

Basisschool Wyck blijft gehandhaafd op haar huidige locatie en concentreert zich op termijn op de hoofdlocatie. Het leerlingententoon zal, rekening houdend met de capaciteit van de unilocation, stabiliseren rond de 180 leerlingen. Dat betekent dat in de toekomst de huidige dislocation naar verwachting kan worden afgestoten. Kinderopvang Samenspelen is de primaire kindpartner van deze school.

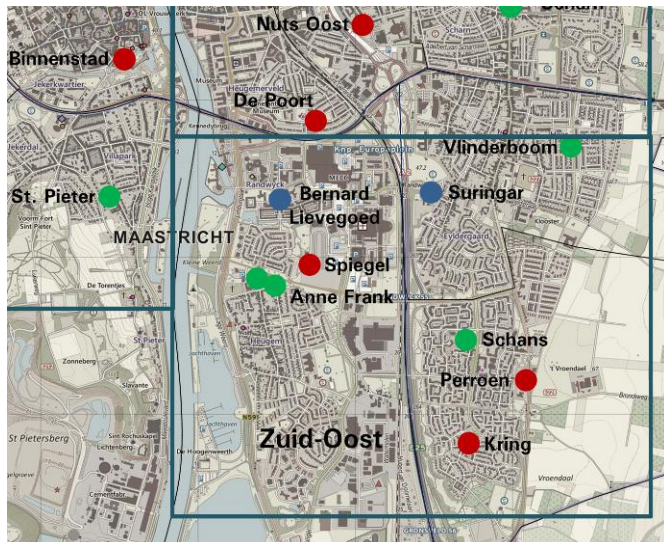
Voorgenomen mutaties Maastricht Noord-Oost

2015-2016	- Samenvoeging basisscholen 't Spoor op locatie Limmel
2016-2017	- Realisatie en opening van IKC De Geluksvogel.
2017-2018	

2018-2019	- Realisatie en opening van IKC Groene Loper.
Na 2019	- Mogelijk uitbreiding IKC Scharn noodzakelijk

3.4.4 Maastricht Zuid-Oost

Het stadskwadrant Maastricht Zuid-Oost omvat de wijken: Randwyck, Heugem, Heer, De Heeg, Vroendaal.

Suringar	BS de Vlinderboom
2013 Leerlingen: 90	2013 Leerlingen: 225
2024 Leerlingen: 81	2024 Leerlingen: 256
Capaciteit: 1.085 m ²	Capaciteit: 2.670 m ²
Bernard Lievegoed School	BS de de Schans
2013 Leerlingen: 211	2013 Leerlingen: 107
2024 Leerlingen: 232	2024 Leerlingen: 122
Capaciteit: 1.300 m ²	Capaciteit: 2.097 m ²
OBS de Spiegel	OBS Perroen
2013 Leerlingen: 197	2013 Leerlingen: 207
2024 Leerlingen: 156	2024 Leerlingen: 173
Capaciteit: 1.037 m ²	Capaciteit: 1.110 m ²
Basisschool Anne Frank	OBS de Kring
2013 Leerlingen: 223	2013 Leerlingen: 191
2024 Leerlingen: 190	2024 Leerlingen: 179
Capaciteit: 1.308 + 981 m ²	Capaciteit: 1.950 m ²

In het kwadrant zijn de volgende scholen aanwezig: De Vlinderboom, De Schans, OBS Perroen, OBS De Kring, OBS De Spiegel, Anne Frank, Bernard Lievegoed School, Emile Wesly Basisschool.

Voor de meeste scholen in het gebied is er sprake van een lichte daling van het leerlingenaantal. De basisscholen in Maastricht Zuid-Oost hebben gezamenlijk momenteel circa 1.500 leerlingen. Dit aantal daalt naar circa 1.400 leerlingen in 2024 (een daling van 4%). Het kwadrant staat aan de oostzijde in verbinding met het Heuvelland. Er is een instroom van leerlingen zichtbaar vanuit het Heuvelland naar de Maastrichtse scholen in kwadrant Zuid-Oost.

De gebouwcapaciteit van de basisscholen is ook in dit gebied fors groter dan de normatieve ruimtebehoefte. Circa 4.600 m² (34% van de aanwezige gebouwcapaciteit) wordt niet bekostigd door de huisvestingsvergoeding die de scholen hier voor ontvangen. Met de dalende leerlingenaantallen in de toekomst, loopt dit normatieve overschot op tot circa 4.900 m² (36% van de gebouwcapaciteit) in 2024.

Het kwadrant is opgebouwd uit oudere wijken (zoals Heugem en Heer) en nieuwere wijken (De Heeg, Randwyck, Vroendaal). Heugem en Heer zijn voormalige dorpen, waar de interne binding en het verenigingsleven van oudsher sterk zijn. De nieuwere wijken De Heeg en Vroendaal zijn woon-werkgebieden waar overwegend jongere gezinnen wonen. Randwyck is een zakelijk gebied waar, naast een woonwijk, overwegend kantoren en stedelijke voorzieningen gevestigd zijn.

Belangrijke (stedelijke) voorzieningen in het gebied zijn het academisch ziekenhuis (AZM) en het MECC (beide gevestigd in Randwyck). In de onderwijsketen zijn LVO (Heer) en de Universiteit Maastricht belangrijke partijen. Binnen het basisonderwijs zijn in dit gebied twee stedelijke onderwijsprofielen aanwezig: Emile Wesly (Protestants-Christelijk onderwijs) en de Bernard Lievegoedschool (Vrijeschool).

Op cultureel vlak is de vestiging van de stadsbibliotheek in Heer een mogelijke partner voor de basisscholen. Op het gebied van sport en beweging zijn er diverse sportverenigingen en aanbieders van sportactiviteiten.

Perspectief Maastricht Zuid-Oost

In dit stadskwadrant worden twee IKC's gerealiseerd (IKC De Heeg, en IKC De Vlinderboom), en zijn de basisscholen Anne Frank en OBS de Spiegel aanwezig. Daarnaast blijven de twee stedelijke profielen Suringarschool (Protestants-Christelijk profiel) en Bernard Lievegoed (vrijeschool profiel) in stand. Op die manier is een passende diversiteit aan keuzemogelijkheden beschikbaar.

Een intensivering van de gebouwcapaciteit in het gebied is noodzakelijk om tot een betere balans te komen tussen financiële middelen bestemd voor onderwijs-huisvesting en de daadwerkelijke kosten van de onderwijshuisvesting.

Mutaties Maastricht Zuid-Oost

De ontwikkeling van IKC De Heeg wordt vormgegeven door de basisscholen OBS De Kring en OBS De Perroen samen te voegen. Basisschool De Schans gaat vanwege de teruglopende leerlingenaantallen op termijn op in het IKC De Vlinderboom. Als afzonderlijke locaties zijn deze scholen niet groot genoeg om ook op lange termijn toekomstbestendig onderwijs te blijven verzorgen, passend bij de inhoudelijke ambities die de schoolbesturen in dit IHP hebben geformuleerd. Gezamenlijk hebben beide clusters voldoende potentieel om zich te ontwikkelen tot een integraal kindcentrum.

Met de ontwikkeling van IKC De Heeg wordt een hoogwaardige, toekomstbestendige onderwijs- en wijkvoorziening gerealiseerd voor De Heeg. Het nieuwe IKC heeft op basis van een analyse van de betrokken wijken en een inschatting van verwachte leerlingengstromen een structureel potentieel van circa 450 leerlingen. De huidige locatie van de Schans lijkt de meest geschikte plek voor het IKC De Heeg. IKC De Heeg heeft een signatuur van openbaar onderwijs. Samen met de drie katholieke onderwijslocaties en de stedelijke profielen in het gebied zorgt het IKC in dit stadskwadrant voor een passende onderwijsdiversiteit. Er wordt samenwerking gezocht met partners rondom de school. MIK is de primaire partner om de kindarrangementen in het IKC vorm te geven. Samenwerking wordt daarnaast gezocht met nabij gevestigde partners in sport, cultuur, zorg en de onderwijsketen.

IKC De Vlinderboom blijft gehandhaafd als zelfstandige, toekomstbestendige schoollocatie in Heer en ontwikkelt zich verder. De school heeft op dit moment een omvang van circa 240 leerlingen. Als gevolg van ontwikkelingen in het gebied en de samenvoeging met basisschool De Schans is het waarschijnlijk dat dit

leerlingenaantal op termijn stijgt. De gebouwcapaciteit van het schoolgebouw moet worden afgestemd op de ruimtebehoefte behorend bij dit leerlingenpotentieel. Dit betekent in eerste instantie dat de locatie tijdelijk wordt aangevuld met semi-permanente huisvesting (2 units). Kids-home/'t Hummelke is de primaire partner om de kindarrangementen in het IKC vorm te geven. Daarnaast ligt samenwerking met nabij gevestigde partners in sport, cultuur, zorg en de onderwijsketen voor de hand.

De Suringarschool blijft als stedelijke voorziening voor Protestants-Christelijk onderwijs op haar huidige locatie gehandhaafd. De school heeft een stabiele omvang van circa 100 leerlingen. De gebouwcapaciteit van het schoolgebouw wordt afgestemd op de ruimtebehoefte behorend bij dit leerlingenpotentieel. Inhoudelijke verbinding is te leggen met de IKC's De Vlinderboom en De Heeg. Kids-home/'t Hummelke is hun primaire kindpartner.

De Bernard Lievegoedschool blijft als stedelijke voorziening voor antroposofisch onderwijs (vrijeschool profiel) op haar huidige locatie gehandhaafd. De school heeft een stabiele omvang van circa 240 leerlingen. De gebouwcapaciteit wordt afgestemd op de behoefte, mogelijk in combinatie met het naastgelegen gebouw van MIK. Kinderopvang Noach is nu hun primaire kindpartner.

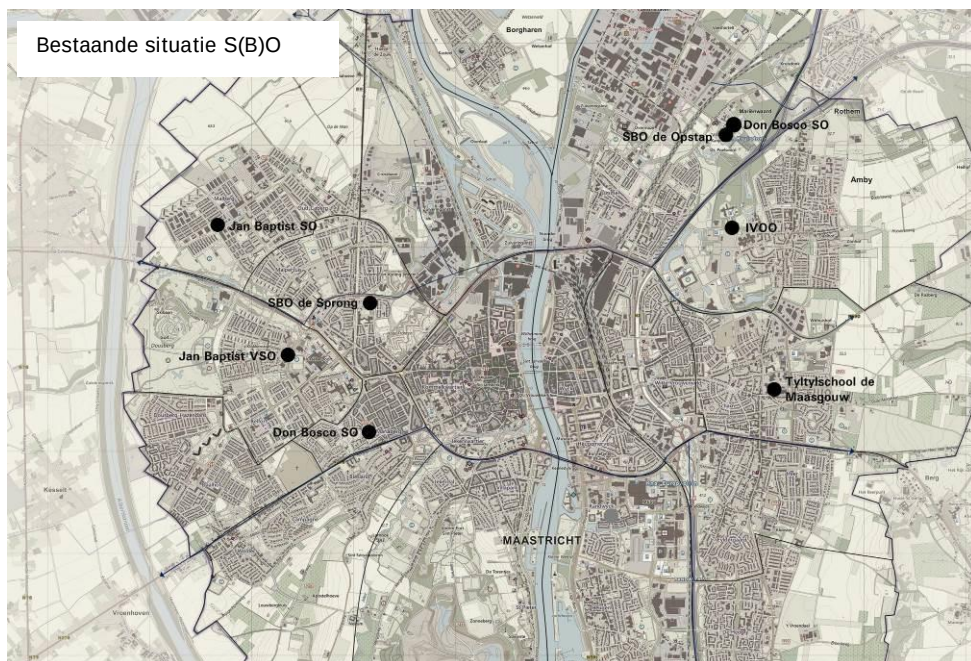
Basisschool Anne Frank heeft een geraamd leerlingenpotentieel van circa 200 leerlingen op lange termijn. OBS De Spiegel ziet het leerlingenpotentieel op lange termijn stabiliseren rond de 160 leerlingen. Voorlopig blijven zodoende beide onderwijslocaties (Anne Frank en De Spiegel) gehandhaafd. Bij verder dalende leerlingaantallen is overleg tussen beide besturen noodzakelijk over het voortbestaan van beide scholen. MIK is hun primaire kindpartner.

Voorgenomen mutaties Maastricht Zuid-Oost

2016-2017	- Capaciteit van IKC De Vlinderboom wordt tijdelijk aangevuld met semi-permanente huisvesting (2 units).
2017-2018	- Capaciteit van IKC De Vlinderboom blijft tijdelijk aangevuld met semi-permanente huisvesting (2 units). - Realisatie en opening van IKC De Heeg
2018-2019	- Capaciteit van IKC De Vlinderboom blijft tijdelijk aangevuld met semi-permanente huisvesting (2 units).
Na 2019	- Mogelijk samenvoeging van basisscholen Anne Frank en OBS de Spiegel noodzakelijk

3.4.5 Speciaal (basis)onderwijs

De schoolbesturen streven er naar om op alle IKC's passend onderwijs aan te bieden. Daarmee dragen ze bij aan de sociale integratie van leerlingen die nu vanwege hun specifieke ontwikkelingsperspectief naar een aparte voorziening worden verwezen. Passend onderwijs zal leiden tot een nieuwe inrichting van speciaal (basis)onderwijs. MosaLira is daarin managend schoolbestuur, en tevens bevoegd gezag.

Volgens de verwachting van het verantwoordelijke samenwerkingsverband zal in Maastricht de deelname aan speciaal (basis)onderwijs structureel halveren (instroom bij 'reguliere' basisscholen). Dit leidt tot een herschikking van het aanbod. Bij voorkeur wordt op één onderwijslocatie 'speciaal (basis)onderwijs' aangeboden, waar speciale expertises (vanuit speciaal basisonderwijs en mogelijk regionale expertisecentra) kunnen worden samengebracht naar schaal van de lokale behoefte. Dit expertisepunt wordt de Talententuin genoemd; in dit concept kan de meer specialistische leerlingenzorg worden aangeboden. Een dergelijk expertisepunt wordt bij voorkeur gekoppeld aan een IKC, waar ook regulier basisonderwijs plaatsvindt, zodat eenvoudiger uitwisseling en samenwerking plaats kan vinden tussen basisonderwijs en speciaal (basis)onderwijs.

Het vormgeven van het inhoudelijk en gebouwelijk concept van de Talententuin vraagt nadere afstemming met de betrokken schoolbesturen en (zorg)partners (o.m. Alterius, MosaLira, Adelante, LVO). De uitwerking daarvan willen gemeente en schoolbesturen oppakken binnen de kaders van voorliggend IHP. De uitwerking van het speciaal (basis) onderwijs in Maastricht wordt in de komende jaren gezamenlijk opgepakt. Huisvesting is daarbij volgend op de onderwijsconcepten en de leerlingenaantallen.

3.5 Consequenties in uitvoeringsagenda (totaal)

Op basis van de visie op onderwijs is voorliggend huisvestingsscenario voorgesteld. Samenvattend krijgt het huisvestingsscenario vorm in 10 wijkgerichte IKC's, 10 basisschoollocaties en 4 stedelijke IKC's en mogelijk 1 stedelijk expertisepunt voor speciaal (basis)onderwijs. Daarnaast is in Maastricht het United World College gehuisvest. De ontwikkeling van het huisvestingsscenario zal in periode 2015-2025 ontplooid worden, met een eerste fase in de fysieke transformatie die in de komende 5 jaar wordt voorbereid en uitgevoerd.

Wanneer het huisvestingsplan voor alle onderwijslocaties gerealiseerd is (volgens het voorstel in 2025), is de verdeling van de leerlingenaantallen over de schoollocaties in Maastricht gewijzigd. Het relatieve leerlingenaandeel per schoolbestuur is na uitvoering van het huisvestingsplan nagenoeg gelijk. Tijdens de transformatie zijn er onderling tijdelijke leerlingenverschuivingen, die bedrijfsmatig tussen schoolbesturen opgelost kunnen worden (bijvoorbeeld mobiliteit creëren in onderwijzend personeel).

Bij implementatie van het huisvestingsplan is er sprake van een ruimtelijke efficiency voor het totale huisvestingsbestand van basisscholen, gepaard met een inhoudelijke versterking van de positie van de afzonderlijke scholen. De ruimtelijke consequenties zijn normatief benaderd. Expliciet dient te worden aangemerkt dat op onderwijs-inhoudelijke gronden (zie ook 'visie op onderwijs', hoofdstuk 3) kan worden afgeweken van het normatieve uitgangspunt. Nadere uitwerking op locatieniveau is hiertoe noodzakelijk. De totale gebouwcapaciteit en overmaat is na uitvoering van het huisvestingsscenario teruggebracht. Dit leidt tot voordelen in gebouwexploitatie.

Om het huisvestingsscenario mogelijk te maken, dienen investeringen in vernieuwing uitgevoerd te worden. Navolgende uitvoeringsagenda (zie tabel) biedt zicht op de daadwerkelijke uit te voeren fysieke maatregelen in fasen. De agenda is gericht op een eerste fysieke transitie in de periode 2015/2019 (fase 1). Aanvullende verscherpende maatregelen tot 2025 worden financieel in 2019 geactiveerd.

In hoofdstuk 4 zijn de financiële consequentie nader toegelicht.

De verantwoordelijkheid voor deze invulling wordt per project overgedragen aan het schoolbestuur, dat het project samen met maatschappelijke partners invult en daar een projectplan voor ontwikkelt. Een deel van deze projecten betreft versterking van bestaande scholen, die een maatschappelijke functie vervullen en nieuwe ruimte krijgen voor verdere ontwikkeling en ontplooiing. Het betreft ook fusies, samenvoegingen en nieuwe ontwikkeling van scholen, die daardoor als IKC toekomstbestendig onderwijs kunnen organiseren.

Tabel: uitvoeringsagenda fysieke maatregelen vernieuwing periode 2015-2019 (fase 1)

Jaar	Mutatie	Investering onderwijs
2015-2016	- IKC Montessori: investering update Rijksmonument tbv IKC concept - IKC El Habib: investering nieuwbouw Pottenberg - Locatie Fons Olterdissen onttrekken aan functie - IKC John F Kennedy: ruimte beschikbaar vanuit verplaatsen PSZ	€ 185.000 € 4.800.000 -
2016-2017	- BS St. Pieter: investering update schoolgebouw - IKC De Geluksvogel: investering nieuwbouw Limmel/Nazareth - Locatie 't Spoor Limmel onttrekken aan functie - Locatie de Schans onttrekken aan functie - IKC John F Kennedy: tijdelijke huisvesting - IKC De Vlinderboom: tijdelijke huisvesting	€ 300.000 <i>Kosten historisch</i> € 100.000 € 60.000
2017-2018	- IKC De Heeg: investering (ver)nieuwbouw - Locatie OBS de Perroen onttrekken aan functie - Locatie OBS de Kring onttrekken aan functie - IKC John F Kennedy: permanente huisvesting - IKC De Vlinderboom: tijdelijke huisvesting	€ 3.300.000 € 1.500.000 € 60.000
2018-2019	- IKC De Groene Loper: investering nieuwbouw - IKC De Vlinderboom: tijdelijke huisvesting	<i>Afweging kaderbrief 2016</i> € 60.000
		€ 10.365.000
Na 2019	- Mogelijk uitbreiding IKC Scharn noodzakelijk - Mogelijk samenvoeging Het Mozaïek en Sint Oda noodzakelijk - Mogelijk samenvoeging Anne Frank en OBS de Spiegel noodzakelijk	€ 1.200.000 € 1.850.000 pm
		€ 3.050.000 + pm

Aannames

- Prijspeil 2015, inclusief btw, exclusief grond/sanering. Prijzen zijn afgerond.
- Nieuwe situatie is bepaald aan de hand van perspectief 2025, met focus periode 2015-19 (fase 1).
- Bij transformatie wordt leegstand teruggebracht. Indien leegstand wordt geconstateerd in de nieuwe situatie (2025) in bestaande gebouwen, kan dit deels financieel gecompenseerd worden met aanpalende (kind)functies. Bij de transitie wordt samen met partners (kindfuncties en sociale domein) gezocht naar invulling voor leegstand. Indien intensivering niet mogelijk blijkt, kan een gedeelte van het gebouw gesaneerd worden. Oplossing van leegstand in nieuwe situatie is als zodanig nog niet uitgevoerd.
- Bij vrijval volledig gebouw worden de exploitatiekosten voor het onderwijs weggenomen. In verband met meerdere mogelijkheden tot invulling van de vrijkomende gebouwen, worden (vooralsnog) geen sloopkosten meegenomen.
- Daar waar behoefte is aan tijdelijke ruimte op locaties, worden huurkosten voor noodlokalen (*cabins*) opgenomen.
- Investering aanpalende kindfuncties is meegenomen in investeringskosten bij (ver)nieuwbouw. Exclusief bestaande (lopende) kapitaallasten.

4 Financieel

4.1 Exploitatieraming als 'dashboard'

Het door de schoolbesturen en de gemeente Maastricht geformuleerde huisvestingsplan voorziet in maatregelen die de kwaliteit van de huisvesting en daarmee het onderwijs verbeteren. Huisvesting wordt meer passend gemaakt aan toekomstgericht en –bestendig onderwijs voor Maastricht en de onderwijslocaties zijn qua plek en vorm toegepast op de doelgroep. Het huisvestingsplan voorziet daarbij in fysieke aanpassingen in een deel van de beschikbare schoolgebouwen.

De gemeente draagt verantwoordelijkheid in het voorzien in adequate huisvesting voor basisscholen. Het gaat dan specifiek om de verantwoordelijkheid voor nieuwbouw en uitbreiding, maar ook voor het uitvoeren van het eigenaarsbeheer van de gebouwen. De zorgplicht voor buitenonderhoud is daarin vanaf januari 2015 gedecentraliseerd naar de schoolbesturen, inclusief bijbehorend bekostigingsbudget. De schoolbesturen exploiteren de gebouwen, waarvoor zij op basis van leerlingenaantallen van rijkswegen middelen ontvangen.

De uitvoering van het voorgesteld huisvestingsplan heeft financiële consequenties voor zowel de gemeente Maastricht als de schoolbesturen. Enerzijds moet worden geïnvesteerd in de kwaliteitsversterking en intensivering van het gebouwbestand, anderzijds worden kosten bespaard door een hierdoor ontstane verbeterde exploitatie.

Een raamwerk voor de exploitatie van de schoolgebouwen is als 'dashboard' opgesteld; het huisvestingsplan en de financiële consequenties hiervan zijn in één model verwerkt en zodoende ook veranderbaar bij scenariowijzigingen in de toekomst. De exploitatieraming geeft een totaal overzicht van de mogelijke financiële kasstromen – investeringen en opbrengsten – van de gemeente en de schoolbesturen. De kasstromen zijn primair gericht op huisvesting van het basisonderwijs (exclusief eventuele aanpalende functies) en omvatten de onderdelen aanvullende kapitaallasten, groot onderhoud en gebouwexploitatiekosten.

4.2 Financieel resultaat huisvestingsplan (indicatie)

De exploitatieraming is toegepast op het huisvestingsplan als omschreven in hoofdstuk 3. Het resultaat van de financiële analyse is als volgt samengevat:

Investeren

Investeringsvragen om de inzet van middelen. De beschikbaarheid van de noodzakelijke financiële middelen is mede bepalend voor het tempo waarmee het IHP gerealiseerd wordt. In het huisvestingsscenario is een investeringsprognose gemaakt, passend bij de uitvoeringsagenda 2015-2019 (zie ook paragraaf 3.5).

Tabel: investeringen vernieuwing en uitbreiding (normatieve stichtingskosten¹)

Investering	Bestaande situatie (handhaven)	Huisvestingsscenario (fase 1)
2015-2019	-	€ 10.085.000 <i>IKC Groene Loper: kaderbrief 2016</i>
Na 2019	-	€ 3.050.000 + pm
Totaal	0,-	€ 22.735.000 + pm

¹ Marktconforme normatieve stichtingskosten, inclusief btw, exclusief grondkosten en eventuele kosten voor sanering.

In de transformatie is ook voorzien in semi-permanente huisvesting (tijdelijk). In de periode 2015-2019 is hiervoor een budget geraamd van circa € 280.000,-.

Exploiteren

De uitvoering van het IHP zal leiden tot een efficiënter gebouwenbestand; een ruimtereductie is in de periode 2015-2019 voorzien van circa 15%. De daarmee te realiseren besparingen op gebouwexploitatie zijn inzichtelijk gemaakt. Hiertoe is voor het huisvestingsscenario een normatieve, meerjaren exploitatieraming opgesteld. De jaarlijkse kasstromen inzake de instandhouding van de huisvesting voor het basisonderwijs zijn voor 20 jaren normatief geprognosticeerd. Onderscheid wordt gemaakt in lasten die momenteel door de gemeente worden betaald (eigenaarslasten, exclusief kapitaallast) en lasten die voor rekening zijn van de schoolbesturen (bevoegd gezag).

Tabel: raming exploitatielasten gebouwen periode 20 jaar (NCW)

Gebouwexploitatie	Bestaand situatie (handhaven)	Huisvestingsscenario (fase 1)
Exploitatie schoolbestuur	50.700.000,-	44.800.000,-
Exploitatie gemeente	7.200.000,-	6.300.000,-
Totaal (contante waarde)	57.900.000,-	51.100.000,-

Implementatie van het huisvestingsplan levert een voordeel op ten opzichte van de totale gebouwexploitatiekosten bij ongewijzigd beleid. Deze voordelen ontstaan doordat via investeringen en saneringen in het huisvestingsbestand het gebouwvolume wordt geïntensiveerd.

Op basis van de praktische uitwerking van het scenario op locatieniveau, kan de indicatieve exploitatieraming aangevuld worden met verfijnde financiële gegevens. De exploitatieraming is apart van dit rapport uitgewerkt (zie bijlage 4).

5 Implementatie

5.1 Samen communiceren

Het huisvestingsplan omvat een visie op onderwijs en de daarbij benodigde maatregelen voor de onderwijshuisvesting. De benodigde investeringen moeten in verband worden gebracht met de inhoudelijke visie en de maatschappelijke ontwikkelingen waarop deze visie is gebaseerd; zo wordt een (politieke) discussie gevoerd op inhoud in plaats van op kosten.

Belangrijk is daarom dat de schoolbesturen, de gemeente Maastricht en andere betrokken (kind)partners gezamenlijk blijven optrekken in de zoektocht naar voldoende begrip en draagvlak alsmede financiële middelen. Prioriteiten kunnen in dit proces mogelijk worden bijgesteld. In dit kader wordt voorgesteld om een bestuurlijke begeleidingsgroep samen te stellen waarin de schoolbesturen en de gemeente bestuurlijk en ambtelijk vertegenwoordigd zijn.

Separaat aan het te starten besluitvormingsproces bij de schoolbesturen en de gemeente, werkt de begeleidingsgroep aan onder meer: operationaliseren van de gestelde prioriteiten en gezamenlijke communicatie op basis van een communicatieplan.

5.2 Dynamisch plan

Het voorliggend huisvestingsplan is opgesteld als strategische richting.

Bij de planvorming is rekening gehouden met mogelijke ontwikkelingen, geldende beleidsrichtingen en in te schatten risico's. De volgende aandachtspunten blijven in de implementatiefase van kracht:

- In het huisvestingsplan is rekening gehouden met door de schoolbesturen en de gemeente geaccepteerde prognoses. Tevens zijn toekomstige leerlingstromen voorspeld op basis van bestaande migratiecijfers. De feitelijke realisatie van het potentieel op de schoollocaties vraagt een investering in de kwaliteit op de school en een beheersing van leerlingstromen. Hiertoe zal ondersteunend beleid moeten worden opgesteld.
- Het voorliggende plan is in constatering vooral gericht op het ruimtelijke huisvestingsscenario. De in de visie benoemde concepten als 'IKC' en 'Talententuin' en het hierbij behorende beleid (zie hoofdstuk 2) zijn belangrijke voorwaarden bij de haalbaarheid van het huisvestingsplan. Een nadere vertaling van deze aspecten naar organisatiebeleid is daartoe evident.
- Bij het bepalen van de financiële haalbaarheid van het huisvestingsplan is ervan uitgegaan dat – conform de richtlijnen vanuit de gemeentelijke Verordening Onderwijsvoorzieningen – financiële middelen worden ingebracht bij gebouwinvesteringen. De gemeenteraad Maastricht dient hierover te besluiten.
- Van rijkswege zijn verschillende wetwijzigingen doorgevoerd, voorgesteld en in voorbereiding, die veelal gekoppeld zijn aan bezuinigingen. Hierin passen initiatieven als het overhevelen van de verantwoordelijkheden van buitenonderhoud in het primair onderwijs, passend onderwijs, maar ook maatregelen als bijvoorbeeld harmonisatie in de kinderopvang. Dergelijke wijzigingen blijven van invloed op analyses en constatering in de voorliggende visie en huisvestingsplan.

Bijlagen

- Bijlage 1: beïnvloedende ontwikkelingen
- Bijlage 2: definitie van een IKC
- Bijlage 3: bestaande situatie onderwijslocaties
- Bijlage 4: onderbouwing huisvestingsplan

Bijlage 1: beïnvloedende ontwikkelingen

R0 groep

van waardevol

● naar waardevast

Relevante
ontwikkelingen in
(primair)
onderwijs

Samenvatting
22.05/2014

Onderwijs

Wezenlijke ontwikkelingen

Onderwijs vormt een belangrijke pijler van onze maatschappij. De samenleving verandert en daarmee ook de positie van onderwijs. Verandering start vanuit beïnvloedende ontwikkelingen. *Enkele voorbeelden* van wezenlijke ontwikkelingen zijn onderstaand kort toegelicht.

Maatschappelijk

Veranderd kind

Kinderen zijn tegenwoordig 'anders'. Ze zijn meer bewust van zichzelf en van hun omgeving. Daarbij nemen de mogelijkheden voor kinderen om zich te ontplooiën steeds verder toe. Het aantal keuzemogelijkheden groeit en er wordt een assertieve en zelfstandige houding verwacht. Kinderen komen door moderne, interactieve media op steeds jongere leeftijd in aanraking met wat de wereld allemaal te bieden heeft. Het kind krijgt meer impulsen en andere middelen worden gebruikt om te leren en te ervaren.

De verandering van kinderen is zo herkenbaar, dat deze 'nieuwetijdskinderen' apart getypeerd worden als generatie Y en Z. Deze generatie – die in luxe is opgegroeid en daardoor grenzeloze ambities kent – is ongeduldig en veeleisend en continu op zoek naar uitdagingen. Deze kinderen kijken door reclame, journalistiek, politiek en films heen, leggen makkelijk verbanden tussen zaken die schijnbaar niets met elkaar te maken hebben en zijn 'to the point'. In het onderwijs krijgen ze niet alleen informatie van de docent; opgegroeid in een tijd met grote technologische vooruitgang, leren ze ook van internet, van Discovery Channel en van hun brede sociale netwerk. Kinderen zijn buitengewoon visueel en proefondervindelijk ingesteld.

Kinderen onderscheiden zich door verscheidenheid. Er zijn verschillen in cognitief vermogen en leerkenmerken, individuele competenties en talenten, interesses.

Dit vraagt om een ontwikkelperspectief dat meer gepersonaliseerd is.

Ouder in de samenleving

Ouders en hun kinderen stellen zich steeds meer op als kritische klant van het onderwijs, die niet per definitie kiest voor 'de school in de buurt', maar kiest voor goede opvang, zorg en onderwijskwaliteiten die passen bij hun kind en aansluiten bij hun behoeften en leefstijl. Het wordt gangbaarder om afstand af te leggen om het kind dát onderwijs te laten volgen waar het kind het meest bij gebaat is.

Pluriformiteit in het onderwijsaanbod is daarbij belangrijk, inspeland op de verschillen in leerbehoeften.

Rollen en verantwoordelijkheden

De afgelopen 20 jaar is de arbeidsparticipatie van vrouwen aanzienlijk toegenomen. Dit heeft ertoe geleid dat inmiddels circa 70% van de huishoudens bestaat uit tweeverdieners. Daarnaast worden de werkzaamheden bij het verkrijgen van ouderschap vaak gecontinueerd.

Ouderschapstaken en werk moeten dan op een kwalitatief goede manier worden gecombineerd. Daar waar nodig en mogelijk worden taken uitbesteed aan professionals. Daarnaast zullen publieke functies, zoals ook scholen, meer rekening moeten houden met de tijden waarop mensen aan het werk zijn. Momenteel vinden er experimenten plaats met flexibilisering van onderwijstijd en vrije dagen alsmede integrale continueroosters, waarin onderwijs en opvang gecombineerd worden.

Resultaatgerichte ketenontwikkeling

Kinderen kunnen zich in Nederland onder gunstige omstandigheden ontwikkelen. Er zijn voldoende basisvoorzieningen van voldoende kwaliteit zoals gezondheidszorg, onderwijs, welzijnswerk en jeugdhulp. Voor de meeste kinderen geldt dat de algemene voorzieningen hen optimaal ten dienste staan bij een goede ontwikkeling naar zelfstandige deelnemers in onze maatschappij. Niet voor alle kinderen verloopt de ontwikkeling echter probleemloos.

De moderne samenleving stelt nieuwe eisen aan kinderen en hun ouders. De keuzevrijheid van jongeren en gezinnen neemt toe, maar dit geldt ook voor het beroep dat op hun zelfsturend vermogen wordt gedaan. Dat biedt kansen, maar biedt tegelijkertijd minder houvast. Met name voor kinderen die opgroeien in een zwakke sociaal-economische omgeving brengt dit risico's met zich mee. Het zijn juist deze kwetsbare kinderen en gezinnen die onvoldoende voordeel halen uit het totaal van voorzieningen dat voorhanden is. Daarnaast werken de ondersteunende instanties relatief autonoom, waarbij zij veelal – gedwongen door regelgeving en gekaderde financieringsstromen – in vaste trajecten handelen. Het geheel van hun losstaande acties wordt daardoor zelden of nooit verbonden met andere instanties om met elkaar een effectief antwoord te vinden. Ketensamenwerking tussen zelfstandige maar wederzijds afhankelijke partijen wordt daarom via overheidsbeleid gestimuleerd. Passend onderwijs en de nieuwe Jeugdwet zijn daar een voorbeeld van.

Technologie brengt flexibiliteit

Nieuwe technologieën brengen nieuwe mogelijkheden en veranderen vanzelfsprekendheden. In een meer technologische en digitale samenleving verandert het burgerschap: normen en waarden evolueren onder invloed van bijvoorbeeld nieuwe contactmogelijkheden, onbeperkte informatietoegankelijkheid en een dynamischere (internationale) samenstelling van groepen. Dit vraagt ook nieuwe wijsheid, 21-eeuwse vaardigheden, om te duiden wat de voortschrijdende technologische maatschappij en daarbinnen de kenniseconomie vraagt van haar burgers. Het is vaak niet meteen duidelijk hoe bruikbaar een opkomende technologie is. Maar vast staat dat technische vooruitgang bestaande grenzen wegneemt; fysieke locatie, tijd en afstand worden minder relevant. De grootste uitdaging is de toepassing van de beschikbare techniek. Gaan we de nieuwe technologische mogelijkheden inzetten vanuit ons bestaande paradigma van consumptie en controle of vanuit menselijke maat en balans.

Technologietrends worden ook verwacht in het onderwijs (trendrapport); vanuit het ict-fundament en persoonlijke devices, via datagedreven leren en persoonlijke virtuele leeromgevingen, naar 'do it yourself' technologie tot aan inzet van slimme sensoren.

Wettelijk

Wet OKE

De rijksoverheid heeft in augustus 2010 de wet OKE (Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie) ingevoerd. Deze wet voorziet erin de kwaliteit en de toegankelijkheid van het peuterspeelzaalwerk in overeenstemming te brengen met de kinderopvang. Het doel is dat er toegankelijke voorschoolse voorzieningen ontstaan die voldoen aan de wettelijk vastgestelde basiskwaliteiten en die voor elk kind die dat nodig heeft een voorschools educatief programma aanbieden. Hiertoe probeert de wet de samenwerking tussen peuterspeelzaalwerk en kinderopvang onderling van ook tussen opvang en scholen te stimuleren. Vanaf 1 januari 2016 gelden dezelfde kwaliteitseisen voor kinderopvang en peuterspeelzalen. De afnemende overheids subsidiering in de kinderopvang (bezuiniging op de kindertoeslag) leidt ertoe dat in veel gemeenten gekozen wordt voor versnelling van dit proces van harmonisatie, zodat de schotten tussen peuterspeelzalen, voorschoolse voorzieningen en de kinderopvang verdwijnen. Ook kinderdagverblijven kunnen in de toekomst

voorschoolse educatie (totnogtoe een domein van peuterspeelzalen) aanbieden. In praktische zin zal dit leiden tot een in elkaar schuiven van verschillende vormen van educatie en opvang. Alle mogelijkheden worden onderzocht, maar integratie van de kindfuncties lijkt onoverkomelijk: geen versnippering meer, maar peuterspeelzaalwerk en kinderopvang worden geïntegreerd in één stelsel.

Passend onderwijs

Met de invoering van de Wet Passend Onderwijs komt het wettelijke onderscheid tussen regulier en speciaal onderwijs te vervallen. Op dit moment moeten ouders met kinderen die extra aandacht nodig hebben, zoals hoogbegaafde kinderen of kinderen met een handicap, zelf op zoek naar een passende onderwijsplek voor hun kind. Vanaf augustus 2014 moeten scholen ervoor zorgen dat er voor elk kind dat extra ondersteuning nodig heeft een passende plek is (zorgplicht). Dat kan bij voorkeur op de school waar de ouders hun kind hebben aangemeld. Als de school van aanmelding het kind niet zelf kan plaatsen, wordt na overleg met de ouders een passende plek op een andere (speciale) school geboden. De landelijke indicatiestelling en 'het rugzakje' verdwijnen. In plaats daarvan organiseren en financieren de samenwerkende scholen rechtstreeks de ondersteuning die een school of kind nodig heeft. Deze wet zorgt ervoor dat er naast inhoudelijk kwalitatieve effecten ook een bijdrage wordt geleverd aan de sociale integratie van leerlingen die met het oog op hun specifieke ontwikkelingsperspectief tot nu toe naar aparte voorzieningen worden verwezen.

Momenteel zijn 152 samenwerkingsverbanden officieel opgericht en ondersteuningsplannen worden verder uitgewerkt. De samenwerkingsinitiatieven in passend onderwijs zijn in beginsel gericht op de zorgplicht binnen het onderwijs en kindfuncties. Afstemming is ook gewenst met andere partners, als bijvoorbeeld jeugd- en gezondheidszorg. De tijd is rijp om de verbinding te leggen tussen Passend Onderwijs en andere gemeentelijke transitities, met name transitie jeugdzorg.

Nieuwe Jeugdwet

Met ingang van 1 januari 2015 is de nieuwe Jeugdwet van kracht. Dat betekent dat vanaf die datum gemeenten verantwoordelijk worden voor alle ondersteuning, hulp en zorg voor jeugd en ouders. Tot die tijd valt deze zorg onder drie wetten: de Wet op de jeugdzorg, de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten en de Zorgverzekeringswet. Door één wet en één financieringssysteem kunnen gemeenten de samenwerking van voorzieningen die betrokken zijn bij kinderen en hun gezinnen, beter organiseren. Ook met aanpalende velden als onderwijs, welzijn en sport. De belangrijkste implicatie van de Jeugdwet voor het onderwijs is dat de gemeente op overeenstemming gericht overleg (OGOO) dient te voeren met de samenwerkingsverbanden in het primair- en voortgezet onderwijs; gericht op verbinding van passend onderwijs en afspraken om een één gezin, één plan, één aanpak te kunnen realiseren.

In de Jeugdwet wordt de verantwoordelijkheid van de gemeenten voor jeugd uitgebreid met de provinciale jeugdzorg, de gesloten jeugdzorg, geestelijke gezondheidszorg voor kinderen en jongeren (jeugd-ggz), zorg voor jeugd met een licht verstandelijke beperking (jeugd-lvb), ggz in het kader van het jeugdstrafrecht (forensische zorg), jeugdbescherming en jeugdreclassering. Deze verantwoordelijkheid wordt in de nieuwe Jeugdwet vormgegeven als een zorgplicht; de jeugdhulpplicht. De Jeugdwet beoogt ook een inhoudelijke vernieuwing (transformatie). Voorzieningen en hulpverleners moeten de eigen kracht en het sociale netwerk van kinderen, jongeren en hun ouders beter benutten. Gemeenten krijgen de taak vooral in te zetten op preventie en vroegsignalering om zo de toegang tot de jeugdzorg te verlagen en de kosten te beperken. Hier zit een belangrijke verbinding met onderwijs. De stelselwijziging Passend Onderwijs voorziet in een

gelijke gedachtegang, waarbij eveneens inzet is om tot meer effectieve, snelle en preventieve ondersteuning te bieden aan kinderen en ouders. De transitie in de jeugdzorg gaat gepaard met een budgetbezuiniging; bij aanvang een korting van € 80 miljoen, oplopend naar € 450 miljoen vanaf 2017.

Financiële regelgeving

Het ministerie OCW is voornemens om vanaf 1 januari 2015 de verantwoordelijkheid voor het buitenonderhoud in het PO (waaronder basisonderwijs) en (V)SO over te hevelen van de gemeenten naar de schoolbesturen. Deze doordecentralisatie schept ruimte voor schoolbesturen om integraal beleid te voeren. Tegelijkertijd komen mogelijke exploitatierisico's, bijvoorbeeld bij leegstand, geheel voor rekening van de schoolbesturen. De wetswijziging 'Overheveling Buitenonderhoud' zal taken, verantwoordelijkheden en budgetten herverdelen en zal bij gemeente en schoolbesturen in elk geval praktische gevolgen hebben. Dialoog tussen gemeente en schoolbesturen is nodig om tot warme overdracht te komen, maar ook om daarna consistent huisvestingsbeleid te kunnen voeren. Momenteel wordt door de VNG een voorstel voorbereid voor de aanpassing van de momenteel geldende modelverordening onderwijshuisvesting.

Momenteel vinden gesprekken plaats om de onderwijsbekostigingssystematiek te herzien. Zo wordt bijvoorbeeld – onder druk vanuit krimpregio's – de methodiek 'kleine scholentoeslag' (een extra vergoeding voor scholen beneden de 145 leerlingen, om kleine scholen de mogelijkheid te bieden naar verhouding meer personeel in dienst te nemen) aangepast. Met de kleine scholentoeslag wordt, zo wordt geopperd, een (onbedoelde) stimulus afgegeven om als school klein te blijven, waar samenvoeging met een andere school omwille van de kwaliteit van het onderwijs mogelijk gepaster zou zijn.

Hoewel overwogen, is de kleinescholentoeslag voorlopig niet afgeschaft. Wel krijgen scholen de 'niet vrijblijvende verplichting' om samen te werken. Deze verplichting van samenwerking dient de negatieve gevolgen van het dalende leerlingenaantal te beteugelen. Hoe die verplichting vorm krijgt, is nog niet geheel duidelijk. Daarnaast is deregulering c.q. versoepeling gevraagd voor bijvoorbeeld het stichten en opheffen van scholen, het toepassen van de gemiddelde schoolgrootte-formule (artikel 157 WPO), het hanteren van wettelijke opheffingsnormen en de definitie van de samenwerkingsschool en fusieschool. Bovenstaande voornemens aangaande financiële regelgeving kunnen uiteenlopende en soms tegenstrijdige gevolgen hebben voor onderwijs en kindfuncties.

Lokaal

Sociale samenhang en participatie

De samenleving waarin het kind opgroeit, bepaalt een deel van zijn of haar vorming. Een relatie met die maatschappelijke omgeving is dus evident voor partijen die kinderen helpen ontwikkelen. De positie van scholen en kindfuncties binnen hun maatschappelijke omgeving heeft de afgelopen jaren dan ook geleidelijk steeds meer aandacht gekregen. Dit heeft te maken met een grotere openheid en transparantie van scholen en kindfuncties, zoals die bijvoorbeeld tot uitdrukking komt in de ontwikkeling van Brede Scholen (samenwerkingsverband tussen partijen die zich bezighouden met opgroeiende kinderen). Maar het komt ook voort uit de ontwikkeling van het bestuurlijk denken over het onderwijs, scholen en kindfuncties (governance). De school presenteert zich enerzijds aan haar maatschappelijke omgeving, laat zien hoe zij werkt, wat zij in de afgelopen tijd heeft gedaan, waar zij nu mee bezig is en waar zij in de toekomst mee aan de slag wil. Anderzijds worden aan scholen eigenschappen toegekend die een bepaalde prestatie inhouden, waarvoor verantwoording moet plaatsvinden over de inzet van middelen of het bereiken van resultaten.

Het betreft hier aanvullende taken, soms zelf uitgevoerd, soms door andere partners, bijvoorbeeld voor zorgleerlingen, achterstandsbestrijding, verlengde schooldag-activiteiten, wijk-/ouderparticipatie, gezondheid en sport. Dergelijke maatschappelijke interactie vereist een zorgvuldige analyse van wie tot de maatschappelijke omgeving behoort en van hoe de stakeholders binnen deze omgeving betekenisvol kunnen worden aangesproken. Het vereist creativiteit in het bedenken en ontwikkelen van werkwijzen. En het betekent ook dat scholen en andere partners goed moeten reageren op hoe ze gebruik willen maken van de reacties en impulsen die ze krijgen vanuit die maatschappelijke omgeving.

Demografische krimp

Ook Maastricht vergrijst en ontgroent, waardoor de bevolking demografisch krimpt. Een daling van het aantal leerlingen in het basisonderwijs is al merkbaar. De gevolgen hiervan voor het onderwijs zijn groot; dalende inkomsten, druk op de organisatie van onderwijs en daarmee de kwaliteit, boventallig onderwijzend personeel, overschot aan ruimte en de exploitatie daarvan.

Door de afnemende vraag is de spreiding van voorzieningen in de toekomst veelal niet te handhaven.

In de huidige krimpregio's (in het land) wordt ingezet op concentratie van voorzieningen waardoor onderwijs bereikbaar en betaalbaar blijft en de kwaliteit versterkt. Concentratie van activiteiten vindt bij voorkeur plaats in gebouwen die een meerwaarde hebben voor de samenleving: de identiteitsdragers van de kernen en buurten, gebouwen met een geschiedenis of uitstraling die het karakter van de omgeving laten zien, die belangrijk zijn voor de mensen, die behouden moeten blijven met functionaliteit. Naast concentratie worden ook steeds meer coöperatieve concepten toegepast; (fysieke) samenwerkingsconstructies waarbij het onderwijs gebruik maakt van voorzieningen in de omgeving en waarbij die omgeving omgekeerd ook gebruik maakt van wat de school te bieden heeft. Coöperatieve concepten waarin het mes aan twee, misschien wel aan drie kanten snijdt: leerlingen leren in levensechte omgevingen op locatie ('rekenen in de supermarkt', 'lezen in het verzorgingshuis', 'biologie op de boerderij'), hebben rechtstreeks contact met de maatschappij, en schoolbesturen hoeven niet meer alle onderwijsruimten en faciliteiten zelf te hebben.

Lokaal partnerschap

Om, ook in het licht van ontwikkelingen als demografische krimp, voldoende kwaliteit en draagvlak te creëren wordt partnerschap ook buiten de keten nagestreefd. Zo zijn er samenwerkingsverbanden binnen bijvoorbeeld het sociale domein voor de ontwikkeling of herpositionering van maatschappelijke voorzieningen.

Relevante ontwikkelingen binnen het basisonderwijs

De ontwikkelingen in de samenleving hebben gevolgen voor de inrichting van het basisonderwijs. De belangrijkste consequenties zijn als volgt samengevat:

- *Van onderwijzen naar ontwikkelen van het individuele kind*
 De basisschool is niet langer een plaats waar enkel overdracht van kennis aan groepen kinderen plaatsvindt, maar een plaats waar kinderen ook vaardigheden en talenten ontwikkelen. Onderwijs, kindfuncties en andere partners bieden meer ontplooiingsmogelijkheden voor kinderen en zijn meer georganiseerd vanuit de vraag c.q. behoefte van het kind.

- *Personaliseren: leren op maat*
 Een van de uitdagingen in het onderwijs wordt gevormd door de verschillen tussen leerlingen. Onderwijs moet passen bij individuele leerkenmerken, voorkeuren en de persoonlijke mogelijkheden en belemmeringen. Personaliseren houdt in dat variatie en keuzevrijheid ontstaat in leervormen; leraarbegeleid, zelfstandig en zelforganiserend. Voortschrijdende technologie maakt flexibiliteit van het leren mogelijk.
- *Methodische vernieuwingen en differentiaties*
 Basisscholen bieden differentiatie in het aanbod van onderwijs en andere daarop aansluitende kindfuncties. Verscheidenheid wordt niet enkel geboden in denominatie, maar meer in pedagogisch-didactische concepten en accentverschillen op bijvoorbeeld sport, ict, techniek, internationaal profiel, kunst en/of cultuur.
- *Complete, doorlopende en passende ontwikkelingslijn*
 Een basisschool staat midden in de maatschappij en fungeert steeds vaker als centrale schakel tussen de instellingen die van belang zijn voor de ontwikkeling van een kind. De samenwerkende instellingen bieden voor *alle* kinderen een samenhangend aanbod van opvang, educatie, zorg, ondersteuning en vrije tijd.
- *Samenwerken met en delegeren naar professionals in de keten*
 Centraal staat de inhoudelijke en functionele ketensamenwerking van onderwijsinstellingen en andere kindpartners. Hoe deze ketensamenwerking vorm krijgt, hangt af van plaatselijke behoeften en omstandigheden. Hoewel dit geen leidend uitgangspunt is, wordt indien mogelijk gestreefd naar gezamenlijke huisvesting van partners. Ketenpartners functioneren daarbij als een netwerk dat signaleert en begeleidt, dat expertise inzet en dat informatie doelgericht met elkaar uitwisselt.
- *Ouders als partner*
 De ouders / verzorgers zijn als eerste verantwoordelijk voor de opvoeding van het kind. Scholen opereren in partnerschap met de ouders. Dit partnerschap is tweeledig. Enerzijds dragen ouders bij aan het educatief programma van het kind, via signalering van specifieke behoeften van hun kind en een bewuste keuze voor een bepaald onderwijsconcept. Anderzijds bieden de scholen begeleiding en ondersteuning aan ouders zodat zij in de thuissituatie optimaal toegerust zijn om hun opvoedkundige taak te vervullen.
- *School krijgt grotere rol in dagbesteding leerling*
 De school is niet alleen de plek waar onderwijs wordt gegeven, maar heeft ook buiten schooltijd een rol in de dagbesteding van de leerling vanuit naschoolse activiteiten (onderwijs gebonden zoals huiswerkbegeleiding, maar ook qua ontplooiing en verrijking, bijvoorbeeld: een schoolorkest, schoolmusical, schaakclub, sportactiviteiten in de gymzaal.
- *Sociaal-maatschappelijke betrokkenheid*
 Het kind participeert in de samenleving en wordt daar ook mede gevormd. Kinderen leren levensbreed, binnen en buiten school. De basisschool gaat om die reden interactie aan met de maatschappelijke omgeving. Dit gebeurt bijvoorbeeld door het verbinden van onderwijs met wijkprogramma's of samenwerking met het verenigingsleven in het kader van verlengde schooldagactiviteiten, gezondheid en sport.

- *Afname kindpopulatie basisonderwijs*
Demografische invloeden leiden ertoe dat in krimpregios het aantal 0-12 jarigen afneemt. Dit leidt tot afname van leerlingenaantallen op de basisscholen . Tegelijkertijd nemen de inkomsten af, omdat bekostiging (indirect) is gekoppeld aan het aantal leerlingen.
- *Her-allocatie middelen*
Bij een schaarste van middelen en een afname van de populatie is de juiste allocatie van belang: er moet dáár geïnvesteerd worden waar het nu en in de toekomst zijn waarde opbrengt. Het huisvestingsaanbod moet gesitueerd zijn waar de kinderen wonen, een centrale positie hebben in de wijk (of combinatie van wijken) en zo mogelijk een multifunctioneel karakter hebben. Op andere plekken leidt dit mogelijk tot ingrepen in de huisvestingsstructuur van onderwijs.

Bijlage 2: definitie van een IKC

Uitwerking van de definitie Integraal Kind Centrum zoals bedoeld door de gezamenlijke partners van Manjefiek Akkoord

In de programmabijeenkomst van maart 2012 is in een staccato weergave de opbrengsten van de verschillende werkgroepen gepresenteerd. Deze droge opsomming leidde tot verhelderingsvragen en al snel bleek de noodzaak tot een uitgeschreven versie van de definitie van de integrale kindcentra zoals de partners zich dat voor ogen hadden. De ingrediënten van deze definitie zijn afkomstig van de gezamenlijke bijeenkomsten van de visiegroep en de verwerking van de opmerkingen gemaakt via de mail van de diverse partners en de slotbijeenkomst van maandag 16 april 2012. En daarmee is deze geschreven versie een resultante van de gezamenlijke opbrengsten. Deze definitie is met een kleine aanpassing vastgesteld door alle partners in de tweede programmabijeenkomst van dinsdag 17 april.

Een integraal kindcentrum is een voorziening voor kinderen van 0-13 jaar, waar zij gedurende de dag (bijvoorbeeld tussen 7 uur en 19 uur) komen om te leren, spelen, zich te ontwikkelen, te ontspannen en ontmoeten. Het kind staat centraal. Dat betekent dat een IKC Maastricht erop gericht is een bij de tijdse totale ontwikkeling (cognitief, motorisch, sociaal emotioneel, creatief) aan te bieden, om zo het maximale uit ieder kind te halen. Het kind centraal betekent ook dat gekozen wordt voor één doorlopende leer-, speel- en ontwikkelingslijn en ondersteuning die het mogelijk moet maken om te gaan met verschillen en talenten. Uitgaan van het kind betekent dat de mogelijkheden van het kind als basis dienen voor het etaleren en verder ontwikkelen van zijn kunnen. Ouders worden gezien zowel als partner om de doelstellingen van het IKC mogelijk te maken en als (doelgroep)gebruiker om werk, opleiding en zorg te combineren. Er is sprake van één team, dat samenwerkt op basis van gelijkwaardigheid en vanuit één gezamenlijke visie, rekening houdend met de specifieke eisen en wensen binnen het IKC. Er wordt een compleet dagprogramma verzorgd binnen één en dezelfde pedagogische visie per IKC, waar door ouders, naar keuze, deels of geheel gebruik van gemaakt kan worden. **Het IKC biedt een totaalpakket op het gebied van educatie, opvang en ontwikkeling.**

De definitie deel I: wat biedt het IKC ouders en kinderen?

Een integraal kindcentrum is een voorziening voor kinderen van 0-13 jaar, waar zij gedurende de dag (bijvoorbeeld tussen 7 uur en 19 uur) komen om te leren, spelen, zich te ontwikkelen, te ontspannen en ontmoeten.

De kernpartners zijn onderwijs, peuterspeelzaalwerk en kinderopvang. Aldus is de basis van een integraal kindcentrum de combinatie en integratie van babyopvang (0-2), peuterwerk (2-4), onderwijs (4-13), buitenschoolse Opvang (voorschools, naschools, tussentijds, activiteiten, vakantie etc.).

Voor het gehele IKC verzorgt één team samen met externe partners als centrum voor jeugd en gezin, jeugdzorg, GGD en welzijnswerk e.e. de zorg en ondersteuning verzorgt voor alle kinderen. Verder werkt ieder IKC afhankelijk van behoefte en beschikbaarheid nauw samen met de bibliotheek, culturele voorzieningen, sportvoorzieningen en andere verenigingen.

Er is binnen ieder IKC sprake van uniforme inrichtingsvereiste en uitgangspunten waarbij specifieke inkleuring per IKC moet plaatsvinden. Een IKC binnen Maastricht kent minimaal twee verschijningsvormen:

- a) een IKC waarbinnen ruimte wordt geboden aan alle denominaties en een pluriform aanbod gecreëerd wordt voor sociale en geestelijke vorming dat uitmondt in facultatief godsdienstonderwijs of levensbeschouwelijk onderwijs;
- b) een IKC op basis van een specifieke denominatie (katholiek, protestants-christelijk, islamitisch, etc)

Voor beide verschijningsvormen geldt dat per IKC een keuze wordt gemaakt voor het type onderwijsvorm (bijv. montessori, jenaplan, etc) of signatuur (bijv. natuur, beweging, muziek, sport, etc).

De definitie deel II: Hoe is een IKC georganiseerd?

Het IKC biedt een totaalpakket op het gebied van educatie, opvang en ontwikkeling.

Er is één bestuurlijke organisatie IKC Maastricht.

Binnen elk IKC is er eenheid van aansturing. Dit is randvoorwaardelijk om de visie en de doorlopende leerlijn te garanderen.

- * Bovenstaande beschreven organisatie botst met de huidige realiteit o.a. al door wet- en regelgeving. Hoe te komen van huidige situatie naar realisatie en uitvoering is bron van toekomstig onderzoek en vraagt de nodige tijd.

Locaties:

- Huisvesting van een IKC in één gebouw (alle partners onder één dak) is zeer wenselijk.
- Als het meerdere gebouwen zijn, dan wel zo dicht mogelijk bij elkaar, "zichtafstand".
- IKC's moeten wel verspreid over de stad komen te liggen zodat een bereikbaarheid voor ouders en kinderen gegarandeerd.

Grootte:

De grootte van een IKC verschilt omdat gekeken wordt naar situationele omstandigheden. Dat vereist afstemming met betrokkenen en kan betekenen dat er grotere en kleinere IKC's ontstaan afhankelijk van specifieke lokale omstandigheden en behoeften. Er zijn wel enkele richtlijnen te benoemen die van belang zijn bij de realisatie van een IKC.

- Economisch gezien is voor de school een omvang van 200 - 250 basisschoolleerlingen minimaal nodig
- Economisch gezien zijn minimaal 30-40 kindplaatsen voor kinderopvang nodig. Dit zijn ca. 70-80 kinderen (ca. 50% van de kinderen gaat naar kinderopvang).
- Economisch gezien zijn minimaal 40 kindplaatsen voor buitenschoolse opvang nodig. Dit zijn ca. 80 kinderen (ca. 20% van de basisschoolleerlingen gaat naar buitenschoolse opvang) dus voor 80 kinderen is een school van 400 leerlingen nodig.

De nieuwe bestuurlijke organisatie moet afwegingen maken hoe zij afwijkingen van deze hierboven beschreven economische richtlijnen realiseert.

Een voorwaarde bij de hierboven beschreven richtlijnen is wel dat de investeringen van de Gemeente Maastricht in de te vormen IKC's minimaal conform regelgeving is en maximaal volwaardig bijdraagt aan de realisatie van de IKC's.

De hele definitie waarmaken

Onderwijs en opvang integreren niet in één dag. Het ontwikkelt zich met kleine en soms grotere stappen. Door de bundeling van krachten en kennis, de wil tot verandering en de dialoog tussen vraag en aanbod, ontstaat en ontwikkelt het IKC zich op de werkvloer. Personeel, ouders en kinderen, gefaciliteerd door management, bestuur en gemeente, geven samen vorm aan de praktijk van het dagprogramma en de pedagogische visie. Zolang de behoeften van de kinderen leidend zijn, sluit het aan bij de geformuleerde definitie van het IKC.

Bijlage 3: bestaande situatie onderwijslocaties

37. Markus basisschool- MosaLira		
2013	Leerlingen: 127	Behoefte: 639 m²
2024	Leerlingen: 94	Behoefte: 673 m²
Capaciteit: m²		Bouwjaar: 2008
Opmerking: Centre Manjefiek Malberg		

36. OBS het Palet – kom Leren		
2013	Leerlingen: 153	Behoefte: 970 m²
2024	Leerlingen: 141	Behoefte: 909 m²
Capaciteit: ? m²		Bouwjaar: 2008
Opmerking: Centre Manjefiek Malberg		

35. BS het Mozaïek - MosaLira		
2013	Leerlingen: 98	Behoefte: 693 m²
2024	Leerlingen: 101	Behoefte: 708 m²
Capaciteit: 1.423 m²		Bouwjaar: 1956
Opmerking: PSZ in Kindcentrum		

34. SBO de Sprong - MosaLira		
2013	Leerlingen: 171	Behoefte: 1.507 m²
2024	Leerlingen:	Behoefte: m²
Capaciteit: 3.240 m²		Bouwjaar: '57/'10
Opmerking:		

33. Basisschool st. Oda - MosaLira		
2013	Leerlingen: 176	Behoefte: 1.085 m²
2024	Leerlingen: 144	Behoefte: 924 m²
Capaciteit: 1.584 m²		Bouwjaar: 2003
Opmerking: PSZ, BSO in Kindcentrum		

32. Montessori basisschool- MosaLira		
2013	Leerlingen: 364	Behoefte: 2.031 m²
2024	Leerlingen: 378	Behoefte: 2.101 m²
Capaciteit: 1.573 + 1565m²		Bouwjaar: '34 – '78
Opmerking: PSZ in KC BSO KDV tegenover		

31. Basisschool st. Aloysius - MosaLira		
2013	Leerlingen: 315	Behoefte: 1.784 m²
2024	Leerlingen: 311	Behoefte: 1.764 m²
Capaciteit: 2.094 m²		Bouwjaar: 1907
Opmerking: PSZ, KDV, BSO in Kindcentrum		

30. OBS Binnenstad – kom Leren		
2013	Leerlingen: 199	Behoefte: 1.201 m²
2024	Leerlingen: 188	Behoefte: 966 m²
Capaciteit: 1.260 m²		Bouwjaar: 1993
Opmerking: BSO in kindcentrum		

29. Jan Baptist - MosaLira		
2013	Leerlingen: 83 + 85	Behoefte: 1.014+748 m²
2024	Leerlingen:	Behoefte: m²
Capaciteit: 1367 + 1984 m²		Bouwjaar: '87 – '69
Opmerking: VSO + SO Ponaardruwe		

28. Islam BSO El Habib – stg. SMART Limburg		
2013	Leerlingen: 333	Behoefte: 1.875 m²
2024	Leerlingen: 314	Behoefte: 1.779 m²
Capaciteit: 1.870 m²		Bouwjaar: 1972
Opmerking:		

27. Emile Wesly Basisschool – Ver. Suringar		
2013	Leerlingen: 64	Behoefte: 522 m²
2024	Leerlingen: 58	Behoefte: 493 m²
Capaciteit: 904 m²		Bouwjaar: 1962
Opmerking:		

26. Basisschool J.F Kennedy - MosaLira		
2013	Leerlingen: 589	Behoefte: 3.163 m²
2024	Leerlingen: 549	Behoefte: 2.961 m²
Capaciteit: 2.688 m²		Bouwjaar: 1967
Opmerking: PSZ, KDV in Kindcentrum		

25. Basisschool Eickelrlye – kom Leren		
2013	Leerlingen: 176	Behoefte: 1.085 m²
2024	Leerlingen: 106	Behoefte: 733 m²
Capaciteit: 1.340 m²		Bouwjaar: 1982
Opmerking:		

24. Fons Olterdissen School – kom Leren		
2013	Leerlingen: 141	Behoefte: 909 m²
2024	Leerlingen: 108	Behoefte: 743 m²
Capaciteit: 1.666 m²		Bouwjaar: 1974
Opmerking: PSZ in school		

23. Petrus en Paulus school - MosaLira		
2013	Leerlingen: 193	Behoefte: 1.171 m²
2024	Leerlingen: 165	Behoefte: 1.030 m²
Capaciteit: 1.230 m²		Bouwjaar: 1940
Opmerking: PSZ in school		

22. Basisschool st. Pieter- MosaLira		
2013	Leerlingen: 247	Behoefte: 1.442 m²
2024	Leerlingen: 204	Behoefte: 1.226 m²
Capaciteit: 1.635 m²		Bouwjaar: 1928
Opmerking: BSO naast school		

21. Basisschool Anna Frank - MosaLira		
2013	Leerlingen: 223	Behoefte: 1.322 m²
2024	Leerlingen: 190	Behoefte: 1.156 m²
Capaciteit: 1.308 + 981 m²		Bouwjaar: '63 – '33
Opmerking: PSZ, BSO in kindcentrum		

20. OBS de Spiegel – kom Leren		
2013	Leerlingen: 197	Behoefte: 1.191 m²
2024	Leerlingen: 156	Behoefte: 895 m²
Capaciteit: 1.037 m²		Bouwjaar: 1983
Opmerking: BSO, KDV tegenover school		

19. Bernard Lievegoed School - Stichting Pallas		
2013	Leerlingen: 211	Behoefte: 1.261 m²
2024	Leerlingen: 232	Behoefte: 1.367 m²
Capaciteit: 1.300 m²		Bouwjaar: 1986
Opmerking: BSO in gebouw		

1. RK basisschool de Maasköpjes – MosaLira		
2013	Leerlingen: 89	Behoefte: 648 m²
2024	Leerlingen: 82	Behoefte: 612 m²
Capaciteit: 1.047 m²		Bouwjaar: 1901
Opmerking: PSZ in gebouw		

2. Don Boscoschool VSO ZMOK – MosaLira		
2013	Leerlingen: 58+46	Behoefte: 1078+405m²
2024	Leerlingen:	Behoefte: m²
Capaciteit: 1.369 + ? m²		Bouwjaar: '55 – '55
Opmerking: Locatie SO in Anjelierstraat		

3. SBO de Opstap – MosaLira		
2013	Leerlingen: 182	Behoefte: 1.588 m²
2024	Leerlingen:	Behoefte: m²
Capaciteit: 2.657 m²		Bouwjaar: 1950
Opmerking: Speciaal basis onderwijs		

4. Basisschool 't Spoor – MosaLira		
2013	Leerlingen: 152	Behoefte: 965 m²
2024	Leerlingen: 150	Behoefte: 955 m²
Capaciteit: 824 + 995 m²		Bouwjaar: '64 – '59
Opmerking: 2 schoolgebouwen: Limmel/Nazareth		

5. IVOO – MosaLira		
2013	Leerlingen: 409	Behoefte: 4.948 m²
2024	Leerlingen:	Behoefte: m²
Capaciteit: 1.367 m²		Bouwjaar: 1976
Opmerking: (V)SO Verdeeld over diverse locaties		

6. Basisschool Amby - MosaLira		
2013	Leerlingen: 511	Behoefte: 2.770 m²
2024	Leerlingen: 407	Behoefte: 2.247 m²
Capaciteit: 3.035 m²		Bouwjaar: 1996
Opmerking: PSZ, BSO in kindcentrum		

7. Basisschool Wijk- MosaLira		
2013	Leerlingen: 171	Behoefte: 1.060 m²
2024	Leerlingen: 191	Behoefte: 1.161 m²
Capaciteit: 1.030 + 402 m²		Bouwjaar: '89 – '01
Opmerking: PSZ, BSO in kindcentrum		

8. Montessori bs de Poort – kom Leren		
2013	Leerlingen: 170	Behoefte: 1.055 m²
2024	Leerlingen: 168	Behoefte: 1.045 m²
Capaciteit: m²		Bouwjaar:
Opmerking: PSZ, BSO in kindcentrum		

9. De Letterdoes - MosaLira		
2013	Leerlingen: 121	Behoefte: 809 m²
2024	Leerlingen: 118	Behoefte: 794 m²
Capaciteit: m²		Bouwjaar: 2005
Opmerking: PSZ in school		

10. Basisschool Nuts Oost – kom Leren		
2013	Leerlingen: 191	Behoefte: 1.161 m²
2024	Leerlingen: 182	Behoefte: 1.115 m²
Capaciteit: 1.150 m²		Bouwjaar: 1954
Opmerking: PSZ, BSO in kindcentrum		

11. OBS de Regenboog- kom Leren		
2013	Leerlingen: 168	Behoefte: 1.045 m²
2024	Leerlingen: 159	Behoefte: 1.000 m²
Capaciteit: 1.419 m²		Bouwjaar: 1989
Opmerking:		

12. Basisschool Scharn - MosaLira		
2013	Leerlingen: 423	Behoefte: 2.328 m²
2024	Leerlingen: 383	Behoefte: 2.126 m²
Capaciteit: 679 + 1.649 m²		Bouwjaar: '57 – '62
Opmerking: PSZ, KDV, BSO kindcentrum		

13. Tillyschool de Maasgouw		
2013	Leerlingen: 88	Behoefte: 1.663 m²
2024	Leerlingen:	Behoefte: m²
Capaciteit: m²		Bouwjaar: 1979
Opmerking: (V)SO		

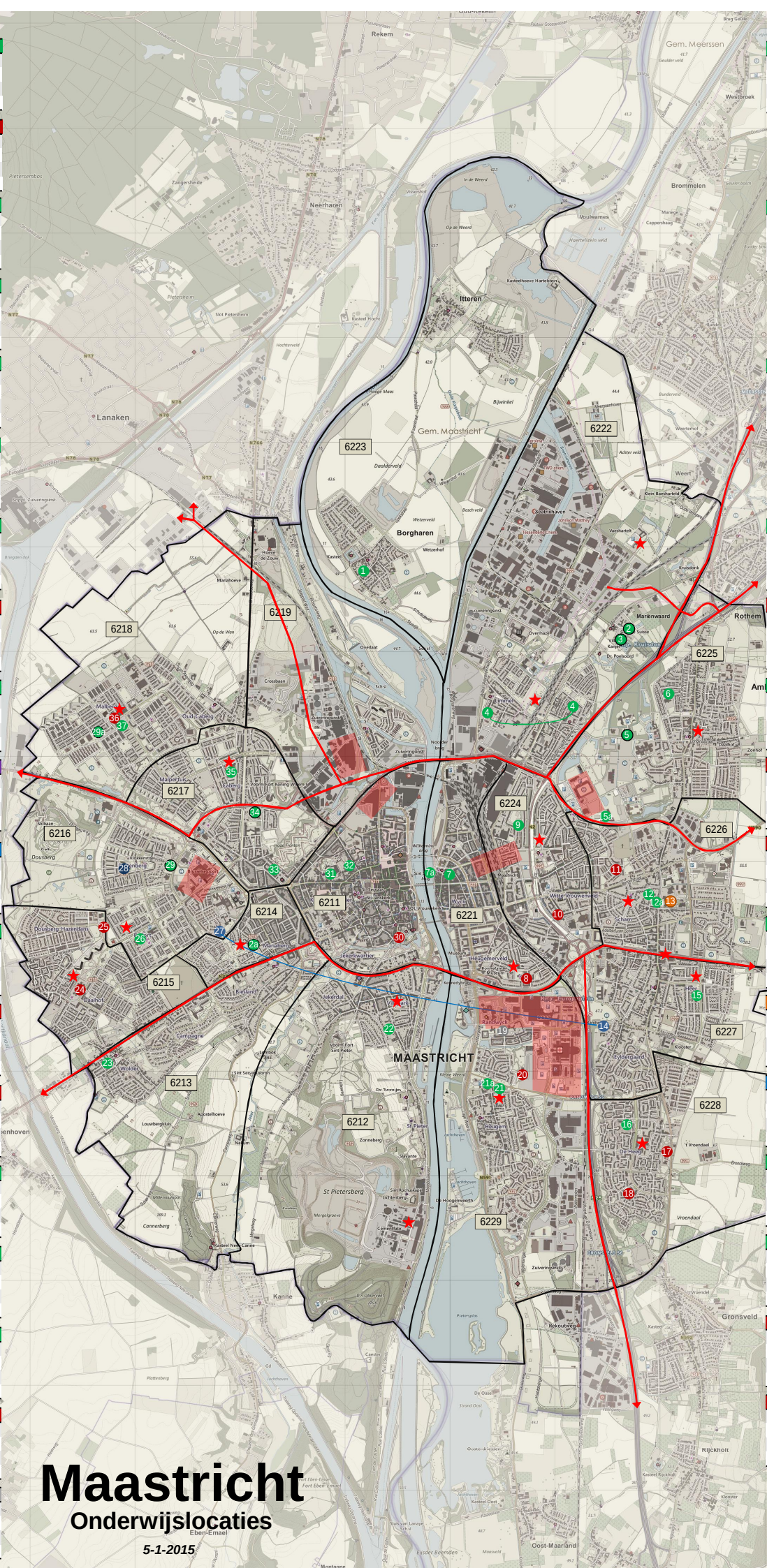
14. Emile Wesly Basisschool – ver. Suringar		
2013	Leerlingen: 90	Behoefte: 653 m²
2024	Leerlingen: 81	Behoefte: 607 m²
Capaciteit: 1.085 m²		Bouwjaar: 1994
Opmerking: PSZ in kindcentrum		

15. BS de Vlinderboom- MosaLira		
2013	Leerlingen: 225	Behoefte: 1.332 m²
2024	Leerlingen: 256	Behoefte: 1.488 m²
Capaciteit: 2.670 m²		Bouwjaar: 1970
Opmerking: PSZ, KDV, BSO in kindcentrum		

16. BS de de Schans- MosaLira		
2013	Leerlingen: 107	Behoefte: 738 m²
2024	Leerlingen: 122	Behoefte: 814 m²
Capaciteit: 2.097 m²		Bouwjaar: 1980
Opmerking: PSZ, BSO in gebouw		

17. OBS Perven – kom Leren		
2013	Leerlingen: 207	Behoefte: 1.241 m²
2024	Leerlingen: 173	Behoefte: 1.070 m²
Capaciteit: 1.110 m²		Bouwjaar: 1993
Opmerking:		

18. OBS de Kring – kom Leren		
2013	Leerlingen: 191	Behoefte: 1.161 m²
2024	Leerlingen: 179	Behoefte: 1.100 m²
Capaciteit: 1.950 m²		Bouwjaar: 1982
Opmerking:		

Maastricht

Onderwijslocaties

5-1-2015

- 1. Onderwijsfunctie
- 2. Ontmoetingsplek
- 3. Postcode gebied
- 4. (toekomstig) Hoofd –wegennet
- 5. Verdichting gewenst
- 6. RO groep
- 7. Ontmoetingsplek
- 8. Postcode gebied
- 9. (toekomstig) Hoofd –wegennet
- 10. Verdichting gewenst

Bijlage 4: onderbouwing huisvestingsplan

Bestaande Situatie		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Leeringenaantallen	Leerlingenaantal Mosalira (excl. sbo en vbo)	4211	4130	4071	4039	3997	3987	3997	3996	3984	3986
	Leerlingenaantal kom Leren	1585	1529	1481	1454	1433	1437	1433	1432	1423	1419
	Leerlingenaantal overig	702	694	685	677	675	677	680	684	685	685
	Totaal	6498	6353	6237	6170	6116	6101	6110	6112	6092	6090
	% van totaal Mosalira	65%	65%	65%	65%	65%	65%	65%	65%	65%	65%
Leeringenaantallen	% van totaal kom Leren	24%	24%	24%	24%	24%	24%	23%	23%	23%	23%
	% van totaal Overig	11%	11%	11%	11%	11%	11%	11%	11%	11%	11%
	Ruimte capaciteit	51.613 m² bvo									
Exploitatiekosten	Gebruikerslasten Mosalira	€ 1.901.080	€ 1.948.607	€ 1.997.322	€ 2.047.255	€ 2.098.437	€ 2.150.898	€ 2.204.670	€ 2.259.787	€ 2.316.282	€ 2.374.189
	Gebruikerslasten kom Leren	€ 774.902	€ 794.275	€ 814.132	€ 834.485	€ 855.347	€ 876.731	€ 898.649	€ 921.116	€ 944.143	€ 967.747
	Gebruikerslasten Overig	€ 297.184	€ 304.614	€ 312.229	€ 320.035	€ 328.036	€ 336.237	€ 344.643	€ 353.259	€ 362.090	€ 371.142
	Gebruikerslasten Totaal	€ 2.973.167	€ 3.047.496	€ 3.123.683	€ 3.201.776	€ 3.281.820	€ 3.363.865	€ 3.447.962	€ 3.534.161	€ 3.622.515	€ 3.713.078
	Eigenaarslasten gemeente	€ 420.293	€ 430.800	€ 441.570	€ 452.609	€ 463.924	€ 475.522	€ 487.411	€ 499.596	€ 512.086	€ 524.888
Toepassen mogelijk scenario		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Leeringenaantallen (opm. + 5% i/vm passend onderwijs)	Leerlingenaantal Mosalira (excl. sbo en vbo)	4457	4299	4231	4285	4236	4227	4237	4235	4224	4314
	Leerlingenaantal kom Leren	1628	1639	1585	1509	1496	1486	1479	1469	1457	1452
	Leerlingenaantal overig	737	729	719	657	655	656	659	663	664	664
	Totaal	6822	6666	6535	6451	6387	6370	6375	6366	6345	6430
	% van totaal Mosalira	65%	64%	65%	66%	66%	66%	66%	67%	67%	67%
Leeringenaantallen	% van totaal kom Leren	24%	25%	24%	23%	23%	23%	23%	23%	23%	23%
	% van totaal Overig	11%	11%	11%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%
	Ruimte capaciteit (± 15 % reductie)	51.613 m² bvo									
Exploitatiekosten	Gebruikerslasten Mosalira	€ 1.979.999	€ 2.149.538	€ 2.093.188	€ 2.004.018	€ 2.044.580	€ 2.095.695	€ 2.148.087	€ 2.201.789	€ 2.256.834	€ 2.313.327
	Gebruikerslasten kom Leren	€ 612.975	€ 628.299	€ 770.799	€ 440.878	€ 447.131	€ 458.309	€ 469.767	€ 481.511	€ 493.549	€ 505.887
	Gebruikerslasten Overig	€ 424.196	€ 271.010	€ 277.785	€ 284.730	€ 291.848	€ 299.144	€ 306.623	€ 314.288	€ 322.145	€ 330.199
	Gebruikerslasten Totaal	€ 3.017.170	€ 3.048.847	€ 3.141.772	€ 2.729.625	€ 2.783.559	€ 2.853.148	€ 2.924.477	€ 2.997.588	€ 3.072.528	€ 3.149.413
	Eigenaarslasten gemeente	€ 426.513	€ 430.991	€ 444.127	€ 385.865	€ 393.489	€ 403.326	€ 413.410	€ 423.745	€ 434.338	€ 445.207

RO groep Zuid

Postbus 3086, 6202 NB Maastricht

Wilhelminasingel 58, 6221 BK Maastricht

T 043 – 350 00 50, F 043 – 325 72 12

info@rogroep.nl, www.rogroep.nl

RO groep Midden Oost

Postbus 3086, 6202 NB Maastricht

Oude Kraan 72, 6811 LL Arnhem

T 026 – 37 00 111, F 043 – 325 72 12

info@rogroep.nl, www.rogroep.nl

Bijlage IV – Normbedragen voor vergoeding en indexering 2016

Deel A – Indexering

De normbedragen in deel B worden jaarlijks aangepast in overeenstemming met de onderstaande systematiek van prijsbijstelling:

A.1 Nieuwbouw en uitbreiding

1		Prijsindexcijfer van de bouwkosten van nieuwe woningen, jaar t, tweede kwartaal (bron: CBS, kerncijfers, bouwnijverheid, inclusief btw)		MEV, jaar t+1, bruto investeringen door bedrijven in woningen (bron: CPB, Middelen en bestedingen)
-----	*	-----	*	-----
MEV, jaar t, bruto investerings door bedrijven in woningen (bron: CPB, Middelen en bestedingen)		Prijsindexcijfer van de bouwkosten van nieuwe woningen, jaar t-1, tweede kwartaal (bron: CBS, kerncijfers, bouwnijverheid, inclusief btw)		1

A.2 Eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair

1		Consumentenprijsindex, alle huishoudens, jaar t, per 1 juli (bron: CBS, Kerncijfers, cijfer van de maand juni jaar t)		MEV, jaar t+1 prijsmutatie netto materiële overheidsconsumptie (bron: CPB, Kerngegevens collectieve sector)
-----	*	-----	*	-----
MEV, jaar t, prijsmutatie netto materiële overheidsconsumptie (bron: CPB, Kerngegevens collectieve sector)		Consumentenprijsindex, alle huishoudens, jaar t-1, per 1 juli (bron: CBS, Kerncijfers, cijfer van de maand juni jaar t- 1)		1

Deel B – Normbedragen

De normbedragen voor 2016 zijn berekend op basis van bovenstaande systematiek en onderstaand weergegeven. Alle in dit deel genoemde bedragen zijn inclusief BTW.

A. Nieuwbouw met permanente bouwaard

A.1 Kostencomponenten nieuwbouw

1. De financiële normering voor nieuwbouw valt uiteen in de volgende kostencomponenten:
  - a. kosten voor terrein;
  - b. bouwkosten;
  - c. toeslag voor het herstel van terrein en verhuiskosten bij vervangende bouw;
[d. als het een school voor voortgezet onderwijs betreft, toeslag paalfundering;
  - e. als het een speciale school voor basisonderwijs of een school voor speciaal onderwijs betreft een toeslag voor het realiseren van een afzonderlijk speellokaal, en

f. als het een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs betreft, toeslag voor het aanbrengen van een liftinstallatie].

2. Als vervangende nieuwbouw wordt gecombineerd met het uitbreiden van een gebouw ter vervanging van een ander gebouw, gelden de bedragen bedoeld in paragraaf B.

A.2 Kosten voor terreinen

Het benodigde bouwrijpe terrein wordt door de gemeente, eventueel na aankoop, om niet aan het schoolbestuur beschikbaar gesteld en het juridisch eigendom wordt aan hen overgedragen. De kosten van een terrein worden opgenomen op het programma, zowel bij aankoop van een terrein als in de situatie dat de gemeente een terrein beschikbaar stelt. De kosten voor het terrein worden bepaald op de in de gemeente gangbare wijze van waardevaststelling van terreinen. Bij vervangende nieuwbouw op dezelfde plaats als het oude gebouw behoren de kosten voor het slopen van het oude gebouw tot de kosten voor terreinen.

A.3.1 Bouwkosten

1. Tot de bouwkosten behoren:

- a. de bouwkosten van het gebouw, inclusief fundering, en
- b. de kosten van de aanleg en inrichting van het schoolterrein.

2. De vergoeding bestaat uit een startbedrag, inclusief een aantal vierkante meters, en een bedrag per vierkante meter bruto vloeroppervlakte. Met deze vergoedingsbedragen moet de in overeenkomstig bijlage III, deel C, vastgestelde aanvullende ruimtebehoefte worden gerealiseerd.

A.3.2 Bouwkosten school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een basisschool wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag voor de realisatie van de eerste 350 m ² bvo ¹	€ 659.775,47
Voor elke volgende m ² bvo	€ 1.129,06

[A.3.3 Bouwkosten speciale school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een speciale school voor basisonderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

<i>Startbedrag voor de realisatie van de eerste 670 m² bvo, waarin niet</i>	<i>€ 1.069.034,80</i>
<i>Voor elke volgende m² bvo, waarin niet begrepen een eventueel speellokaal</i>	<i>€ 1.182,28</i>
<i>Toeslag voor elk speellokaal</i>	<i>€ 101.432,15]</i>

[A.3.4 Bouwkosten school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs

De vergoeding voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

<i>Startbedrag, voor de realisatie van de eerste 677 m² bvo, waarin niet begrepen een eventueel speellokaal</i>	<i>€ 1.028.773,13</i>
<i>Voor elke volgende m² bvo, waarin niet begrepen een eventueel speellokaal</i>	<i>€ 1.175,27</i>
<i>Toeslag voor elk speellokaal</i>	<i>€ 101.432,15</i>
<i>Toeslag liftinstallatie als bij nieuwbouw een liftinstallatie inclusief een schacht wordt aangebracht</i>	<i>€ 99.697,25]</i>

---

¹ Onder m² bvo wordt hier en verder verstaan: vierkante meter bruto vloeroppervlakte.

[A.3.5 Bouwkosten school voor voortgezet onderwijs]

1. Er is geen onderscheid in de normbedragen tussen nieuwbouw en uitbreiding.
2. De sectieafhankelijke kosten bestaan voor projecten vanaf 460 vierkante meter bruto vloeroppervlak uit een vast bedrag per voorziening en een vast bedrag per sectie.
3. Voor projecten kleiner dan 460 vierkante meter bruto vloeroppervlakte worden geen sectieafhankelijke kosten per project toegekend. Deze kosten zijn namelijk opgenomen in de bedragen voor de ruimteafhankelijke kosten per vierkante meter bruto vloeroppervlakte.
4. De bedragen zijn opgenomen in de tabel met vaste bedragen per vierkante meter bruto vloeroppervlakte en vaste bedragen per voorziening.
5. Voor het berekenen van de vergoeding voor de:
  - a. ruimteafhankelijke kosten wordt het overeenkomstig bijlage III, deel C, vastgestelde aantal vierkante meter per type ruimte van de voorziening, vermenigvuldigd met onderstaande bedragen per ruimtesoort:

	< 460 m ²	≥ 460 < 2.500 m ²	≥ 2.500 m ²
Algemeen ²	€ 1.766,42	€ 1.048,32	€ 1.023,30
Algemene sectie ³	€ 1.725,29	€ 1.395,62	€ 1.395,62
Werkplaatssectie ⁴	€ 2.095,03	€ 1.765,36	

b. sectieafhankelijke kosten wordt de vergoeding voor de algemene vaste voet of de vaste voet voor de algemene sectie of de werkplaatssectie, afhankelijk van de secties waaruit de overeenkomstig bijlage III, deel C, toegekende voorziening bestaat, verhoogd met de onderstaande bedragen:

	< 460 m ²	≥ 460 < 2.500 m ²	≥ 2.500 m ²
Algemeen	€ 0,00	€ 111.457,39	
Algemene sectie	€ 0,00	€ 218.782,42	€ 305.470,32
Werkplaatssectie	€ 0,00	€ 40.453,60	

6. Tot de algemene en specifieke ruimte behoren:
  - a. (uiterlijke) verzorging/mode en commercie: huishoudkunde, gezondheidskunde, uiterlijke verzorging, mode en commercie, en
  - b. handel/verkoop/administratie: verkooppraktijk, kantoorpraktijk, etaleren.
7. Tot de werkplaatsen behoren:
  - a. techniek algemeen:
    - 1°. Bouwtechniek;
    - 2°. Machinale houtbewerking;
    - 3°. Meten;
    - 4°. Elektrotechniek;
    - 5°. installatietechniek;
    - 6°. lasserij;
    - 7°. Metaal;
    - 8°. Motorvoertuigentechniek, en
    - 9°. Mechanische techniek;
  - b. consumptief: werkplaats consumptieve techniek;
  - c. grafische techniek: werkplaats grafische techniek, en
  - d. landbouw: groen-praktijk.
8. De overige ruimten behoren tot de categorie algemene ruimte.]

² Zie Nieuwsbrief VNG dd. 20 mei 2015.

³ Idem

⁴ Idem

[A.3.6 Toeslag paalfundering school voor voortgezet onderwijs]

1. Voor de school voor voortgezet onderwijs is het bedrag van de normkosten gebaseerd op een standaardlocatie. Voor de volgende aanvullende investeringskosten wordt, indien noodzakelijk, een aanvullend bedrag beschikbaar gesteld:

- a. paalfundering, en
- b. bemaling.

2. De aanvullende vergoeding is afhankelijk van de benodigde paallengte in relatie met de omvang van de bouw in bruto vloeroppervlakte en wordt bepaald op basis van de volgende formules:

<i>Nieuwbouw en uitbreiding < 1000 m²</i>			
<i>Paallengte 1 tot 15 meter</i>	€ 3.249,13	+	(€ 17,05 * A)
<i>Paallengte 15 tot 20 meter</i>	€ 3.459,12	+	(€ 28,84 * A)
<i>Paallengte 20 meter of langer</i>	€ 3.861,99	+	(€ 51,60 * A)
<i>Uitbreiding >= 1000 m²</i>			
<i>Paallengte 1 tot 15 meter</i>	€ 3.967,78	+	(€ 5,97 * A)
<i>Paallengte 15 tot 20 meter</i>	€ 5.175,32	+	(€ 15,50 * A)
<i>Paallengte 20 meter of langer</i>	€ 7.859,15	+	(€ 31,33 * A)

3. Als de grondwaterstand minder dan 1 meter onder het maaiveld ligt, is bemaling noodzakelijk en wordt een aanvullend bedrag per vierkante meter goedgekeurde terreinoppervlakte toegekend. De vergoeding bedraagt € 11,07 per vierkante meter terrein.]

A.3.7 Toeslag voor herstel van terrein en verhuiskosten bij vervangende bouw school voor primair en speciaal of voortgezet speciaal onderwijs.

1. Als de vervangende nieuwbouw voor een school voor basisonderwijs [een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs] plaatsvindt op dezelfde plaats, moet het desbetreffende terrein, nadat de bouw is afgerond, worden hersteld en moeten de leerlingen verhuizen naar een tijdelijke, vervangende locatie. De genormeerde vergoeding voor deze kosten is gebaseerd op een vast bedrag per vierkante meter bruto vloeroppervlakte.

2. De vergoeding voor een basisschool [en een speciale school voor basisonderwijs] wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Permanente bouw per m ² bvo	€ 45,77
Tijdelijke bouw per m ² bvo	€ 31,41

[3. De vergoeding voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Permanente bouw per m ² bvo	€ 52,50
Tijdelijke bouw per m ² bvo	€ 26,26]

B. Uitbreiding met permanente bouwaard

B.1 Reikwijdte

Deze paragraaf is van toepassing op de uitbreiding van de huisvesting in permanente bouwaard van een school voor basisonderwijs [of een speciale school voor basisonderwijs] tot 1035 vierkante meter bruto vloeroppervlakte [en van een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs tot 1000 vierkante meter bruto vloeroppervlakte]. Op overige uitbreidingen is paragraaf A overeenkomstig van toepassing.

B.2 Kosten terrein

Als uitbreiding van het terrein noodzakelijk is, is het bepaalde in A.2 overeenkomstig van toepassing op het vaststellen van de kosten voor het voor uitbreiding benodigde terrein.

B.3.1 Bouwkosten

1. Tot de bouwkosten behoren:

- de bouwkosten van het gebouw, en
- kosten voor extra aanleg en inrichting van een deel van het schoolterrein.

2. De vergoeding bestaat uit een startbedrag, inclusief een aantal vierkante meters, en een bedrag per vierkante meter. Met deze vergoedingsbedragen moet de overeenkomstig bijlage III, deel C, vastgestelde aanvullende ruimtebehoefte worden gerealiseerd.

B.3.2 Bouwkosten school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een basisschool wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij uitbreidingen van 115 m ² bvo of groter	€ 96.617,54
Startbedrag bij uitbreidingen van 55 tot 115 m ² bvo	€ 64.411,69
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo	€ 1.287,05

[B.3.3 Bouwkosten speciale school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een speciale school voor basisonderwijs wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij uitbreidingen van 105 m ² bvo of groter	€ 99.358,02
Startbedrag bij uitbreidingen van 50 tot 105 m ² bvo	€ 66.238,68
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo, waarin niet begrepen een eventueel speellokaal	€ 1.312,70
Toeslag voor elk afzonderlijk speellokaal (90 m ² bvo) in combinatie met uitbreiding van de school	€ 115.834,45
Vergoeding voor elk afzonderlijk speellokaal, zonder gelijktijdige uitbreiding van de school	€ 212.968,62]

[B.3.4 Bouwkosten school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs

De vergoeding voor een school voor speciaal onderwijs of speciaal of voortgezet speciaal onderwijs wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij uitbreidingen van 96 m ² bvo of groter	€ 89.988,89
Startbedrag bij uitbreidingen van 50 tot 96 m ² bvo	€ 59.992,59
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo, waarin niet begrepen een eventueel speellokaal	€ 1.315,30
Toeslag voor elk afzonderlijk speellokaal (90 m ² bvo) in combinatie met uitbreiding van de school	€ 101.432,15
Vergoeding voor elk afzonderlijk speellokaal (90 m ² bvo), zonder gelijktijdige uitbreiding van de school	€ 212.968,62
Toeslag liftinstallatie als bij uitbreiding een liftinstallatie inclusief een schacht wordt aangebracht	€ 119.834,28]

[B.3.5 Toeslag paalfundering school voor voortgezet onderwijs

Het bepaalde in A.3.6 is overeenkomstig van toepassing op het bepalen van de omvang van de vergoeding voor paalfundering en bemaling bij uitbreiding.]

B.3.6 Toeslag voor het herstel van het terrein en verhuiskosten bij vervangende bouw op dezelfde plaats

Het bepaalde in A.3.7 is overeenkomstig van toepassing op het bepalen van de omvang van de vergoeding voor het herstel van terrein en verhuizing bij uitbreiding.

C. Tijdelijke voorziening

C.1 Vergoedingsbedragen tijdelijke voorzieningen

1. De vergoedingsbedragen voor tijdelijke voorzieningen zijn afgestemd op de investeringslasten van voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen:
  - a. nieuwbouw van een voor tijdelijk gebruik bestemd gebouw als hoofdlocatie;
  - b. uitbreiding van een permanente hoofdlocatie met een voor tijdelijk gebruik bestemd gebouw, en
  - c. uitbreiding van bestaande voor tijdelijk gebruik bestemde gebouwen.
2. In aanvulling op het eerste lid wordt rekening gehouden met het bekostigen van een tijdelijke voorziening door middel van huur van een voor tijdelijk gebruik bestemd gebouw.

C.2 Kosten voor terreinen

Als een tijdelijke voorziening niet gerealiseerd kan worden op het aanwezige terrein, worden de kosten voor het benodigde terrein bepaald overeenkomstig A.2.

C.3.1 Nieuwbouw als hoofdlocatie/uitbreiding van permanente hoofdlocatie

De vergoeding voor een tijdelijke voorziening bestaat uit een startbedrag en een bedrag per vierkante meter. In deze bedragen zijn begrepen de bouwkosten, de kosten van herstel en inrichting van terreinen, de kosten van paalfundering en de eenmalige aansluitkosten op nutsvoorzieningen.

C.3.2 Vergoeding basisschool [en speciale school voor basisonderwijs]

De vergoeding voor een basisschool [en een speciale school voor basisonderwijs] wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij nieuwbouw van 80 m ² bvo of groter	€ 37.573,14
Startbedrag bij nieuwbouw van 40 tot 80 m ² bvo	€ 25.048,76
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo	€ 923,35

[C.3.3 Vergoeding school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs]

1. De vergoeding voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij nieuwbouw van 80 m ² bvo of groter	€ 39.380,65
Startbedrag bij nieuwbouw van 40 tot 80 m ² bvo	€ 26.611,86
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo	€ 904,67

2. Paragraaf A is overeenkomstig van toepassing op het bepalen van de hoogte van de vergoeding voor sloopkosten van het oude gebouw, herstel en inrichting van terreinen en voor tijdelijke verhuizing van de leerlingen.]

[C.3.4 Vergoeding school voor voortgezet onderwijs]

De vergoeding voor een school voor voortgezet onderwijs wordt bepaald op basis van de vergoedingsformule $\text{€ } 562,09 * A + \text{€ } 38.644,96$, waarbij A het overeenkomstig bijlage III, deel C, bepaalde aantal vierkante meter bruto vloeroppervlakte aan tijdelijke huisvesting is.]

C.4.1 Uitbreiding van bestaande tijdelijke voorzieningen primair en speciaal of voortgezet speciaal onderwijs

1. De vergoeding voor uitbreiding bestaande tijdelijke voorziening bestaat uit een startbedrag en een bedrag per vierkante meter. In deze bedragen zijn begrepen de bouwkosten, de toeslag voor paalfundering en de toeslag voor herstel en inrichting van terreinen.
2. Paragraaf A is overeenkomstig van toepassing op het bepalen van de hoogte van de vergoeding voor sloopkosten van het oude gebouw, herstel en inrichting van terreinen en voor tijdelijke verhuizing van de leerlingen.

C.4.2 Vergoeding basisschool [en speciale school voor basisonderwijs]

De vergoeding voor een basisschool [en een speciale school voor basisonderwijs] wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij uitbreiding van 80 m ² bvo of groter	€ 21.120,16
Startbedrag bij uitbreiding van 40 tot 80 m ² bvo	€ 14.080,11
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo	€ 967,51

[C.4.3 Vergoeding school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs]

De vergoeding voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij uitbreiding van 80 m ² bvo of groter	€ 21.414,99
Startbedrag bij uitbreiding van 40 tot 80 m ² bvo	€ 14.276,66
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo	€ 956,49]

C.5 Huur van voor tijdelijk gebruik bestemde gebouwen

Huur van een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening en huur van een bestaand gebouw worden vergoed op basis van de werkelijke kosten.

D. Eerste inrichting

D.1.1 Uitbreiding onderwijsleerpakket en meubilair

Bij uitbreiding met onderwijsleerpakket en meubilair wordt het uit te keren bedrag van de vergoeding bepaald aan de hand van het verschil tussen de al toegekende investeringsbedragen en de nieuw berekende vergoeding.

D.1.2 Vergoeding basisschool

De vergoeding voor een basisschool wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag	€ 38.618,62
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo	€ 135,09

[D.1.3 Vergoeding speciale school voor basisonderwijs]

De vergoeding voor een speciale school voor basisonderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag	€ 81.934,86
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo	€ 139,76]

[D.1.4 Vergoeding school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs]

De vergoeding voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

	Startbedrag	Naast het startbedrag voor elke m ² bvo
SO/VSO-doven	€ 138.052,41	€ 240,98
SO/VSO-sh	€ 125.409,62	€ 312,31
SO/VSO-esm	€ 116.860,29	€ 155,30
SO/VSO-visg	€ 165.848,02	€ 296,41
SO/VSO-lz	€ 105.759,34	€ 146,05
SO/VSO-lg	€ 124.508,51	€ 284,71
SO/VSO-zmlk	€ 104.116,75	€ 123,89
SO/VSO-zmok	€ 101.627,95	€ 142,43
SO/VSO-pi	€ 102.526,33	€ 154,67
SO/VSO-mg	€ 126.064,92	€ 126,33]

[D.1.5 Vergoeding speellokaal speciale school voor basisonderwijs en school voor speciaal onderwijs]

De vergoeding voor onderwijsleerpakket en meubilair voor de inrichting van een speellokaal voor een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs bedraagt € 7.476,92.]

[D.2 School voor voortgezet onderwijs]

1. De vergoeding voor eerste inrichting leer- en hulpmiddelen en meubilair is gekoppeld aan de toe te kennen voorziening nieuwbouw, niet zijnde vervangende nieuwbouw, uitbreiding en ingebruikneming, niet zijnde ingebruikneming ter vervanging van een bestaand gebouw. Aanspraak op deze vergoeding bestaat als de eerste inrichting nog niet eerder door het rijk of de gemeente is bekostigd. De hoogte van de vergoeding wordt berekend door vast te stellen het verschil tussen de al toegekende vergoeding en de vergoeding die is vastgesteld op basis van de te realiseren bruto vloeroppervlakte per ruimtetype. De hoogte van de vergoeding per ruimtetype wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

Ruimtetype	Functie	m2
Algemeen		€ 159,38
Specifiek	(Uiterlijke) verzorging/mode en commercie	€ 372,49
	Handel/verkoop/administratie	€ 227,86
	Praktijkonderwijs	€ 305,94
Werkplaatsen	Techniek algemeen	€ 390,79
	Consumptief	€ 756,79
	Grafische techniek	€ 1.446,86
	Landbouw	€ 0,00

2. Als in plaats van uitbreiding van het schoolgebouw medegebruik van een voor een school bestemd gebouw wordt gevorderd, wordt inventaris slechts toegekend als de inventaris in de voor medegebruik aangewezen ruimte ontbreekt of niet geschikt is.]

E. Lokalen bewegingsonderwijs

E.1 Bouwkosten nieuwbouw

1. De vergoeding van de bouwkosten voor nieuwbouw van een lokaal bewegingsonderwijs met een netto speeloppervlakte van 252 vierkante meters bedraagt € 693.590,76 als deze op het schoolterrein gerealiseerd kan worden, of € 707.619,04 als deze op een afzonderlijk terrein gerealiseerd wordt. In deze vergoeding zijn opgenomen de kosten van fundering op staal en inrichting van het terrein.

[2. Scholen met lichamelijk gehandicapte leerlingen, meervoudig gehandicapte leerlingen of zeer moeilijk lerende leerlingen wordt een toeslag toegekend van 50 vierkante meter. Het normbedrag van deze toeslag is € 69.577,18.]

3. Als paalfundering noodzakelijk is wordt een toeslag gegeven op basis van de volgende bedragen:

Paallengte	Vergoeding	Vergoeding bij ruimten LG en MG
1<15m	€ 13.950,81	€ 17.589,98
15<20m	€ 19.231,92	€ 24.360,75
≥20m	€ 27.010,39	€ 35.059,21

E.2 Uitbreiding

Het bepaalde in E.1, eerste lid, is overeenkomstig van toepassing op het bepalen van de hoogte van de vergoeding voor uitbreiding van een lokaal bewegingsonderwijs. Bij lokalen bewegingsonderwijs met een oefenvloer van 140 vierkante meter netto speeloppervlakte of minder, kan de oefenvloer worden uitgebreid tot een oppervlakte van 252 vierkante meter. De hoogte van de vergoeding wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

Uitbreiding	Normbedrag	Paallengte		
		1 < 15 meter	15 < 20 meter	≥ 20 meter
112 t/m 120 m ²	€ 161.147,05	€ 6.245,54	€ 10.817,62	€ 17.685,63
121 t/m 150 m ²	€ 195.896,37	€ 7.809,46	€ 13.518,55	€ 22.107,03

E.3.2 OLP/meubilair school voor basisonderwijs [en speciaal basisonderwijs]

De vergoeding voor de eerste inrichting met onderwijsleerpakket of meubilair voor een lokaal bewegingsonderwijs voor een basisschool [of een speciale school voor basisonderwijs] bedraagt € 51.736,96.

[E.3.3 OLP/meubilair school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs]

De vergoeding voor de eerste inrichting met onderwijsleerpakket of meubilair voor een lokaal bewegingsonderwijs voor een school voor speciaal onderwijs of voor voortgezet speciaal onderwijs wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

Schoolsoort	Bedrag in euro
SO-doven	€ 41.257,10
SO-sh/esm	€ 41.015,07
SO-visg	€ 49.654,92
SO-lg/mg	€ 54.392,19
SO-lz/pi	€ 39.013,31
SO-zmlk	€ 39.013,31
SO-zmok	€ 38.933,03
VSO-doven	€ 48.369,21
VSO-sh/esm	€ 49.631,30
VSO-visg	€ 59.045,06
VSO-lg/mg	€ 60.574,56
VSO-lz/pi	€ 47.670,27
VSO-zmlk	€ 47.670,27
VSO-zmok	€ 42.554,62
SOVSO-doven	€ 50.089,98
SOVSO-sh/esm	€ 53.695,62
SOVSO-visg	€ 61.273,49
SOVSO-lg/mg	€ 62.223,31
SOVSO-lz/pi	€ 51.733,41
SOVSO-zmlk	€ 51.733,41
SOVSO-zmok	€ 43.037,49]

[E.3.4 Meubilair/leer- en hulpmiddelen school voor voortgezet onderwijs]

De vergoeding voor de eerste inrichting meubilair of leer- en hulpmiddelen voor een lokaal bewegingsonderwijs voor een school voor voortgezet onderwijs wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

	Meubilair	Leer- en hulpmiddelen	Totaal
Eerste lokaal	€ 1.092,67	€ 65.158,35	€ 66.251,03
Tweede lokaal	€ 1.092,67	€ 50.828,46	€ 51.921,13
Derde lokaal	€ 1.092,67	€ 22.097,84	€ 23.190,51
Oefenplaats 1	€ 0,00	€ 14.390,11	€ 14.390,11
Oefenplaats 2	€ 0,00	€ 1.661,14	€ 1.661,14]

E.4 Medegebruik/huur van een niet-eigen voorziening

Naast bewegingsonderwijs in een eigen lokaal van de school is ook bewegingsonderwijs mogelijk in een bestaand lokaal bewegingsonderwijs door middel van:

- a. medegebruik van een gebouw van een andere school of de gemeente, of
- b. huur van een gebouw van een commerciële exploitant.

F. Vergoeding feitelijke kosten

De vergoeding van de feitelijke kosten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, wordt gebaseerd op de door het college goedgekeurde offerte en verhoogd met **[vast bedrag of percentage (bijvoorbeeld 8 procent)]** voor de kosten van technische advisering, voor zover het een voorziening betreft als bedoeld in artikel 2, onder b en c.

[G. Huur sportvelden

- 1. Een school voor voortgezet onderwijs maakt aanspraak op een vergoeding van de huur van een sportveld voor maximaal 8 weken per jaar. De vergoeding voor deze kosten bedraagt voor de periode van 8 weken € 21,11 per klokuur.*
- 2. Aanspraak op vergoeding als bedoeld in het eerste lid bestaat uitsluitend als de school voor voortgezet onderwijs niet beschikt over een eigen sportveld en geen gebruik maakt van een sportveld dat door de gemeente is gefinancierd.]*

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Programma Onderwijshuisvesting 2016

DATUM
4 december 2015

BIJLAGEN
1

BEHANDELD DOOR
LJM (Lucien) Vaessen

TELEFOONNUMMER
043 350 5164

ONZE REFERENTIE
2015-41135

E-MAILADRES
lucien.vaessen@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Jaarlijks kunnen de schoolbesturen van het basis-, speciaal- en voortgezet onderwijs op basis van de Verordening voorzieningen voor onderwijshuisvesting gemeente Maastricht 2015 voor voorzieningen in de huisvesting (capaciteitsuitbreiding, aanpassing en herstel constructiefout) aanvragen bij de gemeente indienen.

Bijgaand collegevoorstel Onderwijshuisvesting Programma 2016 is op 3 november 2015 ter goedkeuring voorgelegd aan het college. Het college is belast met de uitvoering van het onderwijsbeleid en stelt jaarlijkse het onderwijsprogramma vast.

De raad stelt echter bij de begroting het onderwijsbudget (Programma 9) vast en is verantwoordelijk voor het vaststellen van een verordening die de verdeling van de onderwijshuisvestingsmiddelen regelt.

De totale kosten van het onderwijshuisvestingsprogramma 2016 bedragen € 5.403.200,00 (inclusief BTW). Het programma 2016 betreft de nieuwbouw van El Habib, de uitbreiding van het VMBO-College, de tijdelijke uitbreidingen van John F. Kennedy en Elckerlyc / KC Dynamiek, de aanpassing van de Montessorischool en een herstelmaatregel bij St. Oda. Voor inhoudelijke uitleg verwijs ik u graag naar bijgaand collegevoorstel.

De voornoemde benodigde gelden komen uit de onderwijshuisvestingsbegroting dan wel uit het bestaande investeringsbudget onderwijshuisvesting. Derhalve bied ik u graag bijgaand collegevoorstel ter kennisname aan.

Met vriendelijke groet,

Mieke Damsma,
Wethouder Cultuur, Onderwijs, Jeugdzorg, Gezondheid en Student & Stad.

Raadsinformatiebrief

Agendapunt		B08
Collegevergadering	10 november 2015	
Onderwerp	Programma Onderwijshuisvesting 2016	
Registratienummer	2015-38206	
Registratiedatum	05-11-2015	
Raad actief betrekken		
Organisatieonderdeel	BO Ontwikkeling	
	JLM (John) Vandenboorn, LJM (Lucien) Vaessen	
Behandelend ambtenaar	T (043) 350 5470 / 5164	
	E john.vandenboorn@maastricht.nl / lucien.vaessen@maastricht.nl	
	B_Programma Onderwijshuisvesting 2016	
	B_Collegenota Principebesluit huisvesting basisschool El Habib d.d.	
Bijlagen	18 november 2014	
	B_ Brief wethouder Damsma dd. 19 mei 2014	
	V_Collegenota Uitbreiding VMBO-cluster	
Stukken ter inzage		
Informatie	Openbaar	
Aanvullende		
verplichte publicatie	Niet van toepassing	

Betrokken tijdens opstellen collegevoorstel			
		datum	overeenstemming
Portefeuillehouder	Wethouder Damsma	27-10-2015	ja
Andere collegeleden			
Ondernemingsraad			
Georganiseerd Overleg			
	MT Bedrijfsvoering	14 - 10 - 2015	ja
Overig intern	BO Sociaal	25 - 09 - 2015	ja

Akkoord met voorliggend collegevoorstel		
	datum	paraaf
Management	05-11-2015	Fred Sijben
Bestuurs-, Concernzaken en Communicatie	05-11-2015	FWT Jetten
Gemeentesecretaris	6-11-15	
Portefeuillehouder	6/11/15	
Wethouder Damsma		

Collegevoorstel

Besluit Burgemeester en Wethouders 10 november 2015:

Conform.

Collegevoorstel

Samenvatting

Jaarlijks kunnen de schoolbesturen van het basis-, speciaal- en voortgezet onderwijs op basis van de Verordening voorzieningen voor onderwijshuisvesting gemeente Maastricht 2015 voor voorzieningen in de huisvesting (capaciteitsuitbreiding, aanpassing en herstel constructiefout) aanvragen bij de gemeente indienen. In deze nota wordt het Programma 2016 ter goedkeuring voorgelegd. De totale kosten van het onderwijshuisvestingsprogramma 2016 bedragen € 5.403.200,00 (inclusief BTW). Het programma 2016 betreft de nieuwbouw van El Habib, de uitbreiding van het VMBO-College, de tijdelijke uitbreidingen van John F. Kennedy en Elckerlyc / KC Dynamiek, de aanpassing van de Montessorischool en een herstelmaatregel bij St. Oda.

Beslispunten

1. Het Programma onderwijshuisvesting 2016 (goed te keuren aanvragen) voor het primair en voortgezet onderwijs in Maastricht vast stellen volgens de specificatie van Bijlage I;
2. Het bedrag dat beschikbaar is voor de vergoeding van de aangevraagde voorzieningen voor capaciteitsuitbreidingen vast stellen op € 5.378.200,00 (inclusief BTW) en € 25.000,00 (inclusief BTW) voor herstel constructiefouten;
3. Definitief instemmen met nieuwbouw El Habib;
4. Kennis nemen van het feit dat er voor 2016 geen Overzicht (af te wijzen aanvragen) wordt vastgesteld voor het primair en voortgezet onderwijs in Maastricht;
5. Toestemmen om het 'Op Overeenstemming Gericht Overleg' (OOGO) schriftelijk te voeren;
6. Raad informeren via Raadsinformatiebrief.

1. Aanleiding

Jaarlijks kunnen de schoolbesturen van het basis-, speciaal- en voortgezet onderwijs voor voorzieningen in de huisvesting (capaciteitsuitbreiding, aanpassing en herstel constructiefout) aanvragen indienen bij de gemeente. Dit conform de Verordening voorzieningen voor onderwijshuisvesting gemeente Maastricht 2015.

Met deze nota vragen wij het College in te stemmen met de goed te keuren aanvragen (het Programma), de af te wijzen aanvragen (het Overzicht) en het voor de onderdelen van Programma 2016 benodigde bedrag vast te stellen.

De gemeente heeft onderzoek verricht naar de rechtmatigheid van deze aanvragen. Het resultaat van het onderzoek is in een ambtelijk overleg met de schoolbesturen besproken

De vaststelling van het Programma (goed te keuren aanvragen) en het Overzicht (af te wijzen aanvragen) is een bevoegdheid van het College (zie o.a. artikel 95 Wet op het primair onderwijs). Het budgetrecht blijft een bevoegdheid van de Raad. De vaststelling van het benodigd budget onderwijshuisvesting wordt u hierbij voorgelegd.

De verordening voorziet in een op overeenstemming gericht overleg (oogo) tussen de portefeuillehouder en de schoolbesturen. Dit overleg vindt normaalgesproken plaats in de vorm van een zogenaamd sectoroverleg voor het primair respectievelijk voortgezet onderwijs. Sinds 2006 is het oogo in overleg met de schoolbesturen schriftelijk afgehandeld, aangezien bij het ambtelijk overleg verregaande consensus werd bereikt. Voorgesteld wordt om dit voor 2016 op gelijke wijze af te handelen.

Mocht het schriftelijk OGGO reacties opleveren die van invloed zouden kunnen zijn op uw beslissing over voorliggend Programma en Overzicht, zullen wij u opnieuw in positie brengen om tot een eventuele heroverweging te komen.

2. Context

Ter uitvoering van de bij wet aan de gemeente opgedragen zorgplicht voor onderwijshuisvesting heeft de Raad de verordening vastgesteld.

Aanvragen om uitbreiding van capaciteit, aanpassingen bij de individuele scholen voor basis- en speciaal (voortgezet) onderwijs worden getoetst aan het Spreidingsplan basisonderwijs zoals dat

door de Raad op 21 februari 2006 is vastgesteld en het Spreidingsplan speciaal onderwijs zoals dat is vastgesteld door de Raad op 16 december 2008.

Ook is er rekening gehouden met het Manjefiek Akkoord juli 2011.

Een nieuw spreidingsplan in de vorm van een Integraal Huisvestingsplan, dat uitgaat van een concentratie van voorzieningen en het wegwerken van leegstand als gevolg van de dalende leerlingenaantallen (ontgroening) en voorziet in een toekomstbestendige spreiding van het Integrale Kindcentra, is in voorbereiding.

En wat betreft speciaal onderwijs is er een pas op de plaats gemaakt in afwachting van de ontwikkelingen rondom " passend onderwijs" en dient er een actualisering van het spreidingsplan plaats te vinden.

Per 1 januari 2015 heeft er een wetswijziging onderwijshuisvesting plaatsgevonden. Doel is de taken en het budget voor het onderhoud en aanpassingen van schoolgebouwen in het primair en speciaal onderwijs van gemeenten naar schoolbesturen over te hevelen. Schoolbesturen krijgen hiermee meer zeggenschap over de middelen om zo zelf te beslissen wanneer en hoeveel geld men dient in te zetten voor het algehele onderhoud van de schoolpanden en het omliggende terrein.

Voor het jaar 2016 betekent dit dat schoolbesturen van het basis- en speciaal onderwijs geen aanvragen meer kunnen indienen voor het reguliere buiten- en binnenonderhoud van het schoolgebouw en bijbehorend schoolterrein.

In de Verordening Voorzieningen Onderwijshuisvesting gemeente Maastricht 2015 is hiermee rekening gehouden.

3. Gewenste situatie

Algemeen

Het totaal van de ontvangen aanvragen wordt op basis van het bepaalde in de verordening opgedeeld in een zogeheten Programma en een zogeheten Overzicht.

Aan de vorming van Integrale KindCentra (IKC's) zijn enkele beleidsintenties verbonden. Zoals het realiseren van harmonisatie van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang (één regelgeving en één financiering); aanpakken van de toenemende tweedeling tussen kansrijke en kansarme scholen (segregatie); het optimaliseren van onderwijsachterstandbestrijding; en (in het zicht van passend

onderwijs) condities creëren waaronder kinderen in het reguliere onderwijs straks passende zorgarrangementen geboden kunnen worden.

De ontwikkeling van Integrale Kind Centra willen wij een natuurlijk en organisch proces laten zijn. Het nieuw vast te stellen Integraal Huisvestingsplan moet jaarlijks op basis van actuele leerlingenaantallen, verschuivingen van leerlingenstromen, financiën en veranderingen in regelgeving, bijgesteld kunnen worden.

De gemeente zal de uitvoering van concentratie van voorzieningen via haar jaarlijks op te stellen programma onderwijshuisvesting concretiseren. Intentie is om de concentratie van voorzieningen zoveel mogelijk in bestaande gebouwen te realiseren.

Daarbij is de verwachting dat het plan steeds naar beneden toe (minder locaties) bijgesteld zal moeten worden. Realiteit zal echter vooral zijn dat menig schoolgebouw een herbestemming zal moeten krijgen, waardoor de (maatschappelijke) vastgoed problematiek voor de gemeente de komende jaren alleen maar groter zal worden.

Programma Onderwijshuisvesting 2016

Het Programma 2016 omvat de voor het uitvoeringsjaar 2016 goed te keuren aanvragen. In Bijlage I geven wij u daarvan een specificatie.

Capaciteitsuitbreidingen/aanpassingen

Basisonderwijs (BO)

El Habib

Op het programma onderwijshuisvesting 2015 is een voorbereidingskrediet ad € 154.350,- opgenomen voor de nieuwbouw van Basisschool El Habib. Uw college heeft op 18 november 2014 een principebesluit genomen tot nieuwbouw van de basisschool El Habib op de huidige locatie (zie bijlage). Nu ligt voor de definitieve keuze tot nieuwbouw. De afgelopen maanden hebben in het teken gestaan van het definitief maken van het Programma van Eisen, het maken van een Voorlopig Ontwerp en het ruimtelijk inpassen van de nieuwbouw. In het nieuwe schoolgebouw zijn volgens de beleidsintenties IKC ook ruimten opgenomen voor peuterspeelzaalwerk. De stichtingskostenraming van het plan sluit op € 4.950.000 inclusief BTW. Voor de realisering van de nieuwbouw zal op het Programma 2016 een bedrag worden opgenomen van € 4.795.650,00. Dit bedrag betreft het investeringsbedrag (€ 4.950.000,00) minus het voorbereidingskrediet (€ 154.350,--). Onderdeel van

de kosten vormt de sloop van het huidige schoolgebouw ad € 470.000, te dekken via de exploitatie onderwijshuisvesting 2015. Daarnaast financiert het schoolbestuur zelf € 50.000 voor hun nieuwe huisvesting. Na aftrek van het al beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet resteert dus een bedrag van € 4.275.650.000 dat gedekt wordt uit de Investeringsruimte Onderwijshuisvesting

John F. Kennedy

De afgelopen jaren heeft er voordurend een toename plaatsgevonden van het aantal leerlingen op deze basisschool, die uiteraard ten koste is gegaan van de leerlingenaantallen op scholen in de directe omgeving. Prognoses geven aan dat de aantallen op deze school thans redelijk stabiel zullen blijven. De huidige capaciteit van het gebouw biedt echter niet voldoende ruimte om al deze leerlingen op een deugdelijke wijze te huisvesten. Daarom zal via het plaatsen van units deze extra ruimte tijdelijk aangeboden worden.

In separate bijeenkomsten worden in het kader van het Integraal Huisvestingsplan gesprekken gevoerd om met name binnen het basisonderwijs toekomstbestendige voorzieningen te ontwikkelen, waaronder basisschool J.F. Kennedy. Op het Programma zal in afwachting van de uitkomst en besluitvorming omtrent het Integraal Huisvestingsplan een bedrag worden opgenomen van € 86.500,00 ten behoeve van de tijdelijke maatregelen in 2016.

Elckerlyc / Kindcentrum Dynamiek

Vanwege het krimpend aantal leerlingen van de basisscholen ABB Fons Olterdissen en OBS Elckerlyc heeft het schoolbestuur Stichting 'kom Leren' (beide scholen ressorteren onder schoolbestuur komLeren) besloten om vanaf schooljaar 2015/2016 beide scholen samen te voegen tot kindcentrum Dynamiek aan de locatie Goudenweg 200 (voormalig gebouw van OBS Elckerlyc). Duidelijk is dat het huidige aantal leerlingen in het schoolgebouw past, daarvoor is geen uitbreiding noodzakelijk.

Om echter een Integraal KindCentrum te kunnen vormen is ook huisvesting van kinderopvang aan de orde. Op dit moment past die voorziening niet in de basisschool en zou er dus uitbreiding in de vorm van een noodlokaal aan de orde zijn. Omdat er nog onduidelijkheid is over het aantal leerlingen dat er in 2016 daadwerkelijk wordt gehuisvest in dit schoolgebouw en dus niet bekend is of er daadwerkelijk ter zijner tijd uitbreiding noodzakelijk is, wordt vooralsnog een bedrag van € 61.050,--, ten behoeve van de tijdelijke maatregelen 2016, geplaatst op het programma. In 2016 zal mede in

relatie tot het Integraal Huisvestingsplan –welke jaarlijks geactualiseerd dient te worden- opnieuw bekeken worden of daadwerkelijke uitbreiding op dat moment nog van toepassing is.

Montessorischool

Vooruitlopend op de besluitvorming van het IHP heeft het schoolbestuur verzocht medewerking te verlenen aan de omvorming van de Montessorischool tot integraal kindcentrum. In een brief van de gemeente aan het schoolbestuur is aangegeven dat de bijdrage van de gemeente wordt meegenomen in het uitvoeringsplan van het IHP. In het concept-uitvoeringsplan is de bijdrage aan het schoolbestuur opgenomen voor 2016.

Speciaal Onderwijs (SO)

Voor het speciaal onderwijs zijn geen capaciteitsuitbreidingen aangevraagd.

Voortgezet onderwijs (VO)

VMBO College Maastricht

In het spreidingsplan voortgezet onderwijs is ingezet op een fysieke clustering van alle VMBO-opleidingen per schooljaar 2015/2016 in het zogenaamde 'Bemelerveld'. De reeds bestaande schoolgebouwen van het Porta Mosanacollege en het Sint Maartenscollege zullen met name gebruikt worden om deze leerlingen te huisvesten. Voor de komende jaren is de bestaande huisvesting echter niet voldoende. Op de locatie Bemelergrubbe (huisnummer 17) ligt een voormalig onderwijsgebouw van Leeuwenborgh Opleidingen dat geschikt te maken is voor de huisvesting van met name de theorievakken van de VMBO-leerlingen. Aanvankelijk waren de interne verbouwingskosten geraamd op € 600.000 (incl. BTW) . Ten tijde van de besluitvorming hierover (Collegebesluit d.d. 10 februari 2015) kon een groot gedeelte van het pand niet betreden worden vanwege een juridische procedure met de toen nog aanwezige huurder. De raming van de uit te voeren werkzaamheden is dus gebaseerd op een aanname van de staat van dat deel van het gebouw. Na ontruiming bleek dat de noodzakelijke werkzaamheden (zowel bouwkundig als installatie-technisch) omvangrijker waren dan aangenomen. Hoewel kritisch is omgegaan met vereiste en gewenste aanpassingen is een extra investering van € 250.000,00 noodzakelijk gebleken.

Constructiefouten

Basisonderwijs (BO)

Sint Oda

Door een constructiefout in de fundering van het entreegebouw van het schoolgebouw is dit bouwdeel deels verzakt. Voor herstel van deze constructiefout wordt een bedrag van € 25.000,00 op het programma geplaatst.

Speciaal Onderwijs (SO)

Voor het speciaal onderwijs zijn geen voorzieningen tot herstel van constructiefouten aangevraagd.

Voortgezet onderwijs (VO)

Voor het voortgezet onderwijs zijn geen voorzieningen tot herstel van constructiefouten aangevraagd.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

De schoolbesturen zijn autonoom opdrachtgever voor de uit te voeren werkzaamheden. In het kader van het overleg over de wijze van uitvoering en de bepaling van de hoogte van de te vergoeden kosten (bekostigingsbesluit) zullen wij aspecten als duurzaamheid en gezondheid meenemen. De gemeente Maastricht heeft hoge ambities op het gebied van duurzaamheid en energie. Zo wil de gemeente Maastricht in 2030 klimaatneutraal zijn.

In de gesprekken over de wijze van uitvoering zullen wij kijken hoe wij bovenop de wettelijke eisen een zo hoog mogelijk duurzaamheidsresultaat kunnen realiseren.

Conform de in de verordening opgenomen bepalingen dienen schoolbesturen zich bij het uitvoeren van de op het Programma onderwijshuisvesting geplaatste voorzieningen te houden aan de in de gemeente Maastricht geldende aanbestedingsregels, inclusief duurzaamheidscriteria.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

8. Financiën

1. Investeringshuisvesting

Investeringshuisvesting voor capaciteitsuitbreidingen o.a. verbouw/nieuwbouw, aanpassingen en eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair. Deze investeringen zijn noodzakelijk om in een goede huisvesting te voorzien.

a. Basisschool El Habib

De totale kosten nieuwbouw El Habib bedragen € 4.950.000,- inclusief btw. De dekking is als volgt:

- ✓ Beschikbaar gesteld bij Programma Onderwijshuisvesting 2015 € 154.350,-;
- ✓ Eigen bijdrage basisschool El Habib € 50.000,-;
- ✓ Sloopkosten ad € 470.000,- via voorziening exploitatiebegroting onderwijshuisvesting 2015;
- ✓ Bestaande investeringsgelden Primair Onderwijs € 4.275.650,-.

b. Montessorischool

De bijdrage van de gemeente in de kosten voor realisering van een integraal kindcentrum

€ 185.000,- inclusief btw.

De dekking is voorzien via de bestaande investeringsgelden Primair Onderwijs.

c. VMBO-College Bemelergrubbe € 250.000,- inclusief btw

De dekking is voorzien via de bestaande investeringsgelden Voortgezet Onderwijs.

2. Tijdelijke huisvesting

De kosten van tijdelijke huisvesting 2016 betreffende de John F Kennedyschool en IKC Dynamiek/Elcerlyc ad € 147.550,- komen ten laste van de exploitatiebegroting onderwijshuisvesting 2016.

3. Herstel constructiefouten

Het betreft de uitgaven voor herstel van constructiefouten aan schoolgebouwen van het primair-, speciaal- en voortgezet onderwijs.

a. Basisschool Sint Oda : € 25.000,- inclusief btw

De kosten komen ten laste van de voorziening "onderhoud onderwijshuisvesting".

9. Aanbestedingen

Conform de in de verordening opgenomen bepalingen dienen de schoolbesturen zich bij het uitvoeren van de op het Programma onderwijshuisvesting geplaatste voorzieningen te houden aan de in de gemeente Maastricht geldende aanbestedingsregels, inclusief duurzaamheidscriteria. Bij Europese en openbare aanbestedingen worden de schoolbesturen desgevraagd vanuit de gemeente ondersteund in de procedure.

10. Participatie tot heden

De aanvragen zijn ter plekke door de gemeente beoordeeld op hun rechtmatigheid. De bevindingen hiervan zijn in een ambtelijk overleg teruggekoppeld met het betreffende schoolbestuur. Tijdens dit ambtelijk overleg zijn ook de uitvoeringsaspecten met de schoolbesturen besproken.

De verordening voorziet in een 'Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) tussen de portefeuillehouder en de schoolbesturen. Dit overleg vindt normaalgesproken plaats in de vorm van een zogenaamd sectoroverleg voor het primair respectievelijk voortgezet onderwijs. Sinds 2006 is het OOGO in overleg met de schoolbesturen schriftelijk afgehandeld, aangezien bij het ambtelijk overleg verregaande consensus werd bereikt. Voorgesteld wordt om dit voor 2016 op gelijke wijze af te handelen.

Mocht het schriftelijk OOGO reacties opleveren die van invloed zouden kunnen zijn op uw beslissing over voorliggend Programma en Overzicht, zullen wij u opnieuw in positie brengen om tot een eventuele heroverweging te komen.

11. Voorstel

1. Het Programma onderwijshuisvesting 2016 (goed te keuren aanvragen) voor het primair en voortgezet onderwijs in Maastricht vast stellen volgens de specificatie van Bijlage I;
2. Het bedrag dat beschikbaar is voor de vergoeding van de aangevraagde voorzieningen voor capaciteitsuitbreidingen vast stellen op € 5.378.200,00 (inclusief BTW) en € 25.000,00 (inclusief BTW) voor herstel constructiefouten;
3. Definitief instemmen met nieuwbouw El Habib;
4. Kennis nemen van het feit dat er voor 2016 geen Overzicht (af te wijzen aanvragen) wordt vastgesteld voor het primair en voortgezet onderwijs in Maastricht;
5. Toestemmen om het 'Op Overeenstemming Gericht Overleg' (OOGO) schriftelijk te voeren;
6. Raad informeren via Raadsinformatiebrief.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Normaliter volgt er na vaststelling van het Programma onderwijshuisvesting een overleg met de schoolbesturen over de uitvoering. Tijdens het ambtelijk overleg in juli 2015 zijn de uitvoeringsaspecten reeds met de schoolbesturen besproken en is er overeenstemming bereikt. Mocht het noodzakelijk zijn alsnog nader overleg hierover te voeren, dan worden hiervoor in december 2015 afspraken gepland met de betreffende schoolbesturen.

Als er overeenstemming is over de wijze van uitvoeren, dient het schoolbestuur voor de betreffende voorziening een bekostigingsbesluit aan te vragen bij het College. Middels het afgeven van een bekostigingsbesluit, gevolgd door een afrekening, vindt ten slotte de definitieve beschikbaarstelling van de gelden plaats.

13. Communicatie

De nota wordt middels een Raadsinformatiebrief ter kennisname gebracht aan de Gemeenteraad. Na definitieve besluitvorming ontvangen de besturen een beschikking op hun aanvraag. Verder worden aan alle scholen en schoolbesturen een publicatie van het Programma en Overzicht onderwijshuisvesting 2016 toegezonden.